

Bakalářská práce

ISLÁM A ČESKÁ REPUBLIKA

*Analýza vlivu islámu na
české prostředí*

Fakulta humanitních studií

Univerzita Karlova v Praze

Magdaléna Gorčíková

Vedoucí práce PhDr. Mgr. Zdeněk R. Nešpor, PhD.

Praha 2009

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a souhlasím s jejím eventuálním zveřejněním v tištěné nebo elektronické podobě.

V Praze dne 25.5.2009

.....
podpis

Poděkování

Mé poděkování za trpělivost a pomoc při sepsání této práce patří především vedoucímu práce PhDr. Mgr. Zdeňku R. Nešporovi, PhD. Za cenné konzultace děkuji i Prof. JUDr. Jaroslavu Krejčímu. Stejnou měrou jsem zavázána i prof. Johannovi Arnasonovi za seznámení s problematikou islámu. Děkuji také svým přátelům za podporu a pochopení v průběhu studia.
Magdaléna Gorčíková

OBSAH

<i>Abstrakt a klíčová slova</i>	6
1. Úvod.....	7
2. Prameny a literatura.....	10
TEORETICKÁ ČÁST.....	14
3. Odras islámu v dějinách a kultuře evropského kontinentu	14
3.1 Islám a české prostředí.....	15
3.1.1 Vznik a vývoj muslimské náboženské obce (1934 – 1939).....	16
3.1.2 Vývoj a působení muslimské obce v rozmezí let 1945 – 1989.....	18
3.1.3 Vývoj a působení muslimské obce v posledních letech 20.století.....	20
3.2 Budování mešity.....	22
3.3 Současná „scéna“ českých muslimů.....	23
3.3.1 Statistické údaje o muslimech v ČR.....	23
3.3.2 Profil českých muslimů.....	27
3.3.3 Obraz muslima v České republice.....	29
4. Exkurz do právní problematiky pobytu na našem území v terminologii cizince – muslima	30
4.1 Migrační politika.....	30
4.2 Vstup na území ČR a základní pojmy týkající se pobytu cizince na území ČR.....	31
5. Média a jejich základní charakteristika	34
6. Metodologie	37
6.1 Charakteristika vybraných deníků.....	38

6.1.1 Základní informace o denících.....	38
6.2 Analýza periodik.....	39
6.3 Metoda obsahové analýzy.....	40
6.3.1 Výzkum obsahu textu.....	41
6.3.1.2 Hlavní problémy metody.....	42
6.3.1.3 Výhody této metody.....	43
6.3.1.4 Sporné otázky.....	43
6.3.2 Sběr a rozbor dat týkajících se obsahu textu.....	44
 EMPIRICKÁ ČÁST	 46
7. Obsahová analýza vybraných periodik.....	46
7.1 Postup analýzy periodik.....	46
7.1.1 Definice výzkumného tématu, formulace výzkumných otázek.....	46
7.1.2 Operacionalizace.....	47
7.1.3 Definování proměnných – kategorií (operacionalizace sledovaných znaků).....	48
7.1.4 Kódování.....	49
7.2 Obsahová analýza.....	49
7.2.1 Srovnání vybraných deníků.....	49
7.2.2 Kontext sledovaného subjektu.....	51
7.2.3 Výslovné hodnocení subjektu	54
7.2.4 Tematická stránka sledovaného subjektu	57
7.2.5 Vyhodnocení analýzy.....	59
 8. Závěr.....	 64
 Bibliografie.....	 68

Příloha A Souhlas s poskytnutím přístupových údajů do mediálních databází společnosti

Anopress IT a.s.

Příloha B Kódovací kniha

Abstrakt a klíčová slova

Abstrakt:

Tato bakalářská esej se zabývá problematikou cizinců, konkrétně muslimů a jejich obrazu v českých médiích. Celistvější charakter doplňuje historické pozadí islámu v českém prostředí, obohacené o legislativní údaje muslimů na našem území. Autorka volila obsahovou analýzu vybraných celostátních deníků a snažila se o charakteristiku popisu muslimů ve zvolených médiích – nikoliv o reálný odraz objektivní skutečnosti. Volba obsahového sdělení vyplynula ze schopnosti médií vytvářet konstrukce sociální reality a tím pádem vystupovat jako vlivný faktor při utváření veřejného mínění. Navíc vysoký stupeň mediace společenských jevů a procesů utváří v povědomí příjemců mediálních produktů jakousi „zkušenost“ mnohem dříve, než ji mají možnost srovnávat se svou bezprostřední zkušeností. Masmédia se tak podílí na utváření sebeidentity jedince jako sociální konstrukce a jsou nejen významným zdrojem reflexe, ale i vědění. Výzkumná část je založena na metodě kvantitativní obsahové analýzy vybraných celostátních periodik s odlišným zaměřením. Selektivním způsobem byla analyzována tři média - nejčtenější bulvární deník Blesk, nejčtenější „seriózní“ periodikum Mladá Fronta Dnes a Lidové noviny, které jsou specifické svou čtenářskou obcí. Všechna média zmiňují alespoň okrajově tematiku muslimů a islámu. Konkrétně je pak analyzováno tématické zaměření a hodnocení publikovaných příspěvků.

Cílem této práce je analýza a následné pojednání českých médií o islámu a muslimech, poukázat na události, s nimiž je(jsou) nejčastěji spojován(i) a reflektovat nejfrekventovanější otázky v oblasti tohoto náboženství a její komunity. Analýza, doplněná o historický i soudobý kontext vývoje a působení islámu na našem území, by měla následně interpretovat to, v jakých kontextových a slovních stereotypech je v tištěných médiích konstruován obraz islámu.

Klíčová slova: *masmédia, mediální obraz, islám, muslimská komunita, multikulturalismus*

1. ÚVOD

„Vnější konsensus neboli svědomí je nyní stejně nezbytné jako soukromé vědomí.“

Marshall McLuhan, s.64

Žijeme v multikulturní společnosti v období, které můžeme nazvat globalizací (Bauman, 1999). Globalizace probudila řadu paradoxů – odlišné časové a prostorové vnímání světa, jinou rovinu dostupnosti světa i dostupnosti jeho rozmanitosti, na druhou stranu i sjednocování rozličných sfér našeho života. Vůči globalizaci je vzájemně souvisejícím jevem multikulturalismus, tj. koexistence různých kultur (jako rozmanitost a diversita tvoří opozitum k jednotě), ale vzhledem k rozšíření a intenzitě akulturačních procesů¹ se podílí na globalizaci a významným způsobem působí na naši identitu – zejména kulturní (Petrucciová, 2002:38). Současně globalizující se, v mcluhanovském termínu elektrická², kultura renovuje etnické mýty, folklor a tradice. Každá globální kultura je založena na dialektickém paradoxu – vykořeňování národní identity a jeho vzájemné revitalizaci.

Náboženství, společně s jazykem, folklorními aktivitami a spolky, je hlavním hlediskem kulturní identifikace. Plní i kontrolní funkci jak z pohledu vysílatelů (jazyk, symbol, obraz), tak ze strany příjemců sdělení. Náboženství se transformuje do podoby nejvýznamnějšího zdroje revitalizace identity a rekonstrukce kulturní „resistence“ tam, kde dochází k projevům ekonomické exkluze, společenské separace a rasistickému jednání ze strany majority (Krejčí, 2001). Sounáležitost či příslušnost k trans-národnímu spolku poté nahrazuje sociální izolaci, společenskou i politickou nekompetentnost. Islám netvoří pouze prvek zejména sekularizované civilizace³, nýbrž vytváří totalitní civilizaci v diaspoře. Stává se determinantem etnické důstojnosti a svornosti. Globalizace tak posiluje význam společenské pospolitosti, stabilní hodnoty a všechny základní principy, které dovolují jednotlivci i celé společnosti nalézt své „lokální místo“ (Nešpor, Lužný; 2007: 176) v rámci globálního světa jako celku, jehož podstatným znakem je intenzivní kolize různých sociokulturních forem.

---

¹ Proces sociálních a kulturních změn, který je důsledkem těsných kontaktů různých kultur a za něhož dochází k přejímání prvků jedné kultury či ke vzájemnému přejímání a splývání (Kraus, 2006).

² McLuhan převratným způsobem definuje transformaci psychických a sociálních životních podmínek i proměnu lidského myšlení jako takového prostřednictvím nových technologií. „V době elektrické technologie se celá činnost člověka stává učením a poznáváním“ (McLuhan, 1991, s. 64).

³ Civilizace v tomto kontextu prezentuje různé kulturní světy. Charakteristická je jako kosmická a sociální řád bez souvislosti s vývojem či pokrokem. Důraz je kladen na specifické dějiny (Arnason).

V současném společensko-politickém dění Evropy je čím dál tím více typičtější antagonismus mezi původním obyvatelstvem jednotlivých států a imigranty. Ve státech Evropské unie se postupně utvářejí islámské minority, jejichž vliv není možné ignorovat. V rámci sociálně-politického vývoje zaznamenáváme určitou implicitní formu islamofobie. Veřejnost pocítuje jinakost muslimů, protože nejsou „jako my“ a předpokládá, že není možné, aby přijali evropský smysl pro národní společenství. Ztěžší ovšem dokáží vydefinovat pojem evropské identity (Lidřák, 2005). Nejedná se o specifický problém, protože sociální identity mnohdy nejsou vymezené na základě podstatných charakteristických znaků, ale na základě odlišnosti od relevantních vnějších skupin. Pro mnoho Evropanů jsou muslimové za pomyslnou linií toho, co je ještě přijatelné evropskou rozmanitostí. Uvnitř soudobé západní společnosti je zcela zřejmý zřetelný rozvoj a posilování zvláštních subkultur a skupinových identit. Další vývoj je otevřený a je velmi pravděpodobné, že bude nesmírně složitý a bude i nadále více a více působit na politický vývoj ve všech evropských oblastech.

Česká republika prošla od poslední zásadní změny politického systému na přelomu 80. a 90. let minulého století významnými sociálními transformacemi. Různými způsoby se postupně proměnila k demokratickému pluralitnímu zřízení, které je založen na volném ekonomickém trhu (Burcin; Drbohlav; Kučera, 2004). Nedílnou součástí těchto transformačních kroků tvořilo i otevření hranic a uvolnění prostorové mobility obyvatelstva, zejména mezinárodní migraci. Česká republika se tak poměrně rychle změnila ze značně izolované země předrevolučního období⁴, na tranzitní oblast. Země se stala výrazně imigrační. I přes tuto skutečnost stojí ČR na prahu imigrace, která proběhla v západní Evropě. Soužití odlišných kultur se stává pravidlem.

Téma své bakalářské práce jsem zvolila především s ohledem na skutečnost, že média mají v soudobé společnosti nesmírný vliv (aniž by byl zřejmý na první pohled). Jako důležitý zdroj informací pro celé sociální prostředí představují a určují to, co je pro danou společnost významné⁵. Z tohoto úhlu pohledu je podstatné zkoumat, jakým způsobem se o dané problematice píše, jak často, co je obsahem apod. Mým konkrétním výzkumným záměrem jsou konkrétně témata, která nějakým způsobem reflektují islám a muslimy v současné české společnosti. Hlavním cílem je analyzovat zobrazení islámu, muslimů v konkrétních periodikách v kontextu aktuálního postavení v české majoritní populaci. Obrazy islámu a muslimů v médiích jsou mimo jiné zdrojem normativních informací o tom, jak jsou muslimové reflektováni širokou veřejností. I z tohoto důvodu demonstrovány informace médií

---

⁴Téměř výhradně a opět spíše okrajově v tomto období probíhala nelegální migrace, viz. podrobněji analýza „České migrace 19. a 20. století a jejich dosavadní studium“ od Zdeňka R. Nešpora. V 70. a 80. letech probíhala s určitým omezením také řízená pracovní migrace (Burcin; Drbohlav; Kučera, 2004).

jsou určitou výpovědí o statusu a roli muslimů ve společnosti.

Samotná práce je tvořena dvěma hlavními částmi – teoretickou a empirickou. První část předkládá východiska, teoretické základy, z nichž vychází empirická část. Teoretická část ukotvuje a demonstruje výzkum médií ve spojitosti s islámem.”

Teoretická část je členěna na tři části: 1. Odraz islámu v dějinách a kultuře evropského kontinentu 2. Exkurz do právní problematiky pobytu na našem území v terminologii cizince – muslima 3. Média a jejich základní charakteristika 4. Metodologie. Předmětem první dílčí části je pojetí historického základu islámu v Evropě se zvláštním zřetelem na české prostředí. Analyzuji dějiny islámu v českých zemích, vývoj a působení muslimů na našem území. Tato část vytváří dějinný podklad v kontextu Evropy pro lepší uchopení současného interpretování a konstruování muslimů médií na našem území. Součástí je vymezení institucionální, statistická data i profil muslimů v ČR. Další kapitola je ryze legislativní. Ústředním bodem je nastínění migrační a azylové politiky a informace pro cizince, doplněna statistickou analýzou přistěhovalců z muslimských zemí. Třetí kapitolu teoretické části tvoří islám a masmédia. Předmětem je stručné vymezení problematiky masmédií (netvoří hlavní bod této práce) a masové komunikace. Dále jsou využity analýzy veřejného mínění. Poslední část je teoretickým východiskem empirické části. Stanovuji hlavní koncepce zvolené metodologie – mediální obsahové analýzy, charakterizují analyzovaná periodika i samotnou metodu.

Po teoretických základech následuje hlavní úsek bakalářské eseje, tj. empirická část. Obsahem je samotný výzkum, kvantitativní mediální obsahová analýzy mediovaných obsahů ve vybraných periodikách. Tato část zahrnuje definici výzkumné otázky, výběr vzorku, samotnou analýzu a následnou interpretaci výsledků.

---

⁵ V této práci bych ráda skloubila téma masmédií a islámu. Oba samotné fenomény by však postačily na několik analýz. Proto se nesnažím plně postihnout ani jedno z těchto témat. Navíc teoretické mediální koncepce, vzhledem k omezenému rozsahu práce, jsou záměrně opomenuty. Přesto využívám propojení obou témat tím, že se je pokouším zastřešit kvantitativní metodou.

2. Prameny a literatura

Při psaní této bakalářské práce jsem vycházela z mnoha zdrojů. Tím nejdůležitějším pro mě byly webové archivy deníků, jejichž obsahy – články – jsem dále obsahově analyzovala⁶. Stejně tak mi byly nápomocny i webové archivy při hledání informací o zákonech a statistikách ohledně imigrantů a přistěhovalců a jejich vztazích s Českou republikou⁷. Z elektronických zdrojů jsem dále využívala tiskové zprávy Centra pro výzkum veřejného mínění ze Sociologického ústavu AV ČR, v.i.i.⁸ a statistiky Českého statistického úřadu⁸.

Literatura, se kterou jsem pracovala, je uvedena v bibliografii podle toho, zda se jednalo o *primární* či *sekundární* prameny. V zásadě ji mohu rozčlenit do několika skupin:

1. Články a analýzy z českého tisku, která vypovídá o problematice muslimů či islámu. Jedná se o jeden z nejbohatších primárních zdrojů informací. Do této části spadají zejména analyzované mediované příspěvky získané z elektronické databáze.
2. Prameny práva (jakožto vyjádření právních norem), které jsou většinou vytvářeny činností státních orgánů. Dále do této kategorie začleňuji i studie vydané státními úřady a institucemi i občanskými organizacemi. Knihy, studie, analýzy a statistiky výlučně odborného charakteru, které jsou podloženy relevantními zdroji a argumenty, vydané na území ČR a v západní Evropě.
3. Knihy, časopisy a odborné práce ryze tendenční. Do této kategorie řadím především příspěvky z islámských webových stránek a časopisů. Tyto zdroje většinou projevují určité tendence bez širší argumentace.
4. Materiály – hlavně knihy, které se zabývají islámem a byly vydány pro širší veřejnost. Jedná se o netradiční učebnice a knihy, které se věnují různým stránkám lidského společenství.

---

⁶ Zastřešujícím zdrojem pro výtahy jednotlivých článků pro mě činila elektronická databáze www.anopress.cz, jež mi poskytla informační agentura Anopress IT a.s., viz. dále.

⁷ www.mvcr.cz, www.mzvcr.cz, www.mkcr.cz

⁸ <http://www.soc.cas.cz/>

⁹ <http://www.soc.cas.cz/>

Část materiálů použitých v této práci pochází z **českých státních úřadů a institucí** jako je Ministerstvo vnitra ČR (analýzy a statistiky Odboru exilové a migrační politiky), Ministerstvo kultury ČR či Ministerstvo zahraničních věcí ČR.

Za nejdůležitější studie tohoto typu považuji analýzu Miloše Mendela (2006): *Výzkumný projekt Ministerstva zahraničních věcí RM OI/O2/0* a studii Daniela Topinky (2006/2007): *Integrační proces muslimů v ČR - pilotní projekt vystavený pro ministerstvo vnitra ČR*. Jedná se o materiály odborného charakteru, statistiky a zároveň obsáhlé studie, které přibližují a mapují situaci imigrantů v ČR. Tyto studie pro mě byly důležitým zdrojem zejména z hlediska jejich věcnosti. Nedílná součást těchto studií je i snaha o konstrukci řešení problémů.

Neméně významnými pomocníky při psaní této bakalářské práce byly statě ze **sborníků ze Slezského ústavu Slezského zemského muzea v Opavě**. Mezi nejvýznamnější považuji studie od Jeleny Petrucijové (2002): *Vztah kulturní a občanské identity. Střet, harmonie?*, Jeleny Noskové (2004): *Tolerance, minority a cizinci*, Vladimíra Baara (2004): *Evropa budoucnosti – multikulturní Evropa nebo konec Evropy?*, Olgy Nešporové (2006): *Identita v procesu integrace imigrantů*, Jana Lidáka (2005): *Európa a moslimovia – stret, alebo prelínanie identit?*, Jany Kutnohorské (2007): *Kulturní šok – hledání identity – multikulturní péče*, Jaroslava Balvína (2004): *Imigranti a tradiční národnostní menšiny* a Kateřiny Kantarové (2005): *Arabská komunita v Česku*.

Sborníky z mezinárodně vědeckých konferencí přináší odborné práce zabývajícími se otázkami migrace, integrace, tolerance, články polemizující nad problematikou národní identity a náboženských menšin a jejich sociálním postavení nebo vztahem k majoritní společnosti. Mnohdy se jedná o snahu nastínit ucelený pohled. Tón těchto příspěvků k debatě o islámu je spíše neutrální. Mnohdy historicko-sociologické příspěvky se snaží pojmout problematiku ve své úplnosti v celém společensko-politickém rozsahu. Dokumentace se dotýká i otázek rasismu a xenofobie, což u tematiky islámu nelze vynechat a je to dáno i úmyslem dotknout se všech „zákoutů“ lidského společenství. Není tak vytvářen nekonfliktní obraz soužití muslimů v Evropě (potažmo České republice), ale naopak svým ojedinělým obsahem a spektrem záběru se jedná o snahu vytvořit zdroj nevšedních úvah a osobitých řešení. Poukazují na nedořešené otázky integrace muslimů, legislativních záležitostí i nejednoty muslimů. Rovným dílem poukazují na pozitivní i negativní rysy islámského vyznání.

Další nápomocné prameny tvořily články z recenzovaného vědeckého časopisu publikující původní příspěvky k poznání společnosti - **Sociologického časopisu**. Ku příkladu studie Borise Burcina, Dušana Drbohlavého a Tomáše Kučery (2008): *Možnosti migračního*

řešení perspektivního úbytku a demografického stárnutí obyvatelstva ČR či stať od Jany Chaloupkové a Petry Šalamounové (2006): *Postoje k imigrantům a dopadům migrace v evropských zemích*. Tento zdroj informací se zabývá zejména sociálními procesy v postkomunistických společnostech s výrazným zřetelem na Českou republiku. Ryze odborný charakter příspěvků a článků je zpracováván na škále oborů sociologických a příbuzných společenských věd, často doplněný konkrétní analýzou.

Studii a knih zabývajících se konkrétně islámem a muslimy v českém prostředí není mnoho. Proto nezbytnými zdroji v této eseji se stala dvě významná díla pojednávající o islámu v českých zemích. Za nejvýznamnějších z nich považuji knihu českých orientalistů Miloše Mendela a Jiřího Bečky (1998): *Islám a české země*. Druhá publikace českých orientalistů Miloše Mendela a Bronislava Ostřanského společně s historikem Tomášem Ratajem (2007): *Islám v srdci Evropy. Vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí* v jistém ohledu navazuje na knihu první. Obě publikace jsou jedny z mála knih objasňující vztah islámu konkrétně v českém prostředí, jejich institucionální zázemí a běžnou aktivitu a činnost českých muslimů. Nevynechává ani právní pozici muslimů během vývoje a působení v českém prostředí. Výchozím rámcem islámu v českých zemích zůstává v obou knihách evropský společensko-politický vývoj. Poslední zmíněná kniha, mladšího data vydání, je obohacená informacemi o aktuálním dění islámu a muslimů v českém prostředí. Na doplnění kontextu muslimů v zemích Evropské unie mi posloužila studie Luboše Kropáčka (1999) v monografii *Variace na Korán. Islám v diaspoře: Muslimové v zemích Evropské unie*. Předkládaná studie přibližuje, jak se muslimské komunity mohou integrovat do současné pluralitní společnosti a analyzuje množství podnětů, které přináší odlišné prostředí. Osvětluje tak podstatu vzniku a vývoje muslimských komunit v celé Evropské unii.

Pro doplnění islámského vyznání i slovníkem pojmů mi posloužila publikace orientalisty Luboše Kropáčka (2006): *Duchovní cesty islámu*. Historický pohled na vztah islámu a Evropy jsem čerpala z knihy medievalisty Franca Cardiniho (2004): *Islám a Evropa*. Ačkoliv je otázka vývoje a působení muslimů v Evropě v této práci pouze okrajovou záležitostí, byla publikace důležitá pro vytvoření ucelenějšího obrazu dějin islámu i historických vazeb Evropy na toto náboženství.

Stranou nemohou zůstat ani publikace ukotvující otázku migrantů, integrace a přistěhovalectví v ČR. Mezi nejdůležitější považuji dílo politologů Andrei Baršové a Pavla Barši (2005): *Přistěhovalectví a liberální stát* či práce Lucie Říhové (2005): *Muslimští imigranti v západní Evropě, integrace nebo radikalizace?* Problematika muslimů však byla v těchto dokumentech pouze součástí hlubší analýzy integrační a imigrační politiky.

Pro samotnou empirickou část, i teoretickou část metodologického výzkumu, posloužilo velké množství zdrojů informací a pramenů. Analýze jednotlivých mediálních obsahů periodik Blesk, Mladá fronta Dnes a Lidové noviny předcházelo studium metody využití v této práci – čili kvantitativní obsahové analýzy – ale i o základech kvalitativní metody. Pozornost jsem věnovala i studiu jednotlivých periodik či literatuře zabývající se tématikou masmédií (hromadných sdělovacích prostředků) a jejich roli ve společnosti dle hlavních teoretiků médií.

Před samotnou analýzou periodik bylo nutné nastudovat rozličné metody o analýze dokumentů a mediálních sdělení. Hlavním zdrojem v této oblasti mi byla především publikace Winfrieda Schulze, Ireny Reifové a kol. (1998): *Analýza obsahu mediálních sdělení*.

Pro stručnou definici fenoménu masmédií, jejich roli ve veřejném mínění jsem využila základní koncepci průkopníka a jednoho z hlavních teoretiků médií Marshalla McLuhana a v posledních částech doplňuji práci sborníkem mediálních analýz *Cizinci, našinci a média*, kde v mnohém volně navazují na studii Martiny Křížkové¹⁰.

Kromě výše uvedené pramenné základny byly využity i další zdroje, které jsou uvedeny v seznamu literatury na konci této práce.

---

¹⁰ Jedná se o analýzu *Neviditelná menšina – analýza mediálního obrazu muslimů*, jež byla poprvé publikována 26.05.2006. Autorka se snaží ve svém výzkumu odpovědět na otázku : *jaký je obraz muslima jako souseda, spoluobčana na lokální úrovni?* Studie byla provedená kvalitativní a kvantitativní obsahovou analýzou v rozmezí jednoho roku (16.04. 2005 -16.04.2006), viz. sborník *Cizinci, našinci a média*.

TEORETICKÁ ČÁST

V teoretické části bych ráda nastínila společensky-politickou situaci zabývající se otázkou islámu v českém prostředí. Nedílnou součástí této části tvoří i relevantní koncepty a teorie v oblasti právního vymezení, médií i popis zvolené metody, se kterou budu dále využívat ve výzkumu.

3. Odras islámu v dějinách a kultuře evropského kontinentu

Islám není pro evropské národy ničím neznámým: po 7-8. století nabývala evropská geografická a civilizační identita dnešního významu právě ovládnutím jižních břehů Středozemního moře a na určitou dobu i Pyrenejského poloostrova Araby (Kropáček, 1999). Po staletí byl poměr mezi islámem a křesťanstvím zatížen konflikty a vzájemným nepochopením, ale i obdobími plnými plodného ovlivňování. A ačkoliv byl islám po celá staletí hlavní hrozbou a pro křesťanstvo nepřitelem¹¹, je známo, že „nejeden evropský národ se utvořil nebo se stal nezávislým poté, co porazil a zahnal muslimy“ (Rémond, 2003:227). Nicméně muslimské vyznání bylo dlouhou dobou integrální součástí Evropy a stalo se i nemálo vlivným prvkem na utváření evropské identity¹².

Dnes je situace úplně jiná. Evropa není politicky nejsilnějším kontinentem, jako tomu bylo v minulosti, a ani nezastřešuje jednotné a fungující instituce. Není tak autonomní a dostatečně svobodná v oblasti mezinárodní politiky a diplomacie, její postoj k národům *dár al-islám*, tedy „území víry“, je také nerozhodný. Zdá se, že evropská veřejnost není dostatečně otevřena islámskému světu a je rovněž málo informována o jeho pluralitě náboženských a kulturních forem. Tyto formy nerozlišují adjektiva jako „laický“ a „radikální“ („fanatický“) islám, která dále masmédia rozměňují, zplošťují a dramatizují, čímž obnovují či nově konstruují předsudky. Tímto aktem zabraňují skutečně nezaujatému vnímání islámu. Minulé století je významné nově utvořenou skutečností - je terčem nového islámského „ataku“. V samotné Evropě žijí miliony muslimů vedle místních, pracují po jejich boku, bydlí ve stejných domech. Muslimové migrují na evropský kontinent a mnohdy je náboženská kultura jejich jediným prostředkem sebeuvědomění a vlastní identity. Nastává historicky nová situace, kdy dochází k trvalému usídlení a zabydlení mimo oblast *dár al-islám*, na území evropských zemí, kde nevychází zákonodárství z *šaría*¹³. Pocit

¹¹ Islám byl považován za nepřítele *par excellence*, jako jakási „pervertovaná podoba křesťanství“ (Nešpor, 2001:142)

¹² Jak poznamenává Franco Cardini, „asymetrie“ mezi těmito dvěma pojmy je pouze zdánlivá. Jeden označuje geografický systém, území či kontinent, druhý náboženství jakožto způsob života jako celku i s normami a pravidly zahrnující prvky občanského, trestního, ale i v našem pojetí ústavního práva (2004:10).

¹³ Náboženské právo, které ztělesňuje „souhrn Božského řádu přikázaného lidstvu, neproměnný morální Zákon“ (Kropáček, 2003:117). Ve zduchovnělém pojetí vyjadřuje přítomnost Boží vůle v životě člověka i dějinách.

minority je dále utvrzován napětím vyvstávajícím z antimuslimské propagandy a do určité míry i teroristických útoků uskupeními, jež bývají označovány jako „fundamentalistická“. Evropa je čím dál více konfrontována s nárůstem muslimských komunit i rozšiřováním evropských konvertitů.

Evropský kontinent s pevným sociálním a hospodářským systémem, ale nejistou politickou správou a kulturní neuchopitelností vlastní identity, stojí vedle těch, jež žijí podle zákona Prorokova a jejichž počet den co den narůstá. Mnozí z nich jsou občany toho kterého státu a nemají v plánu návrat do země svých předků. Neméně podstatnou skutečností je i to, že se již mnohdy narodili v Evropě a zemi původu svých předků ani nepoznali (Rémond, 2003).

3.1 Islám a české prostředí

Muslimové se na českém území vyskytovali v minulosti velmi sporadicky a přítomnost islámu neměla na naši společnost téměř žádný vliv. Lidé v českých zemích získávali povědomí o islámu zprostředkovaně a nebylo založeno na bezprostředních kontaktech a zkušenostech, i když islám byl v Evropě zastoupen a měl nezanedbatelný vliv na chod evropských dějin až do současnosti. Počet muslimů, kteří žili v Čechách a na Moravě byl vždy velice malý a prostor pro šíření islámu značně omezený.

Různé možnosti vnímat a poznávat muslimskou civilizaci souvisí zejména s pětisetletou přítomností Turků na Balkáně a ve střední Evropě. Kontakty ve středověku s islámem byly zcela výjimečné a v novověku se tato zkušenost vyvíjela v kontextu politických střetů a výbojů mezi habsburskou monarchií a osmanskou říší. Turci si od počátku 16. století zachovávali kontrolu nad Uhry a celou jihovýchodní Evropou po dobu dalších 150 let. V přímém sousedství s naším územím se ocitli až při dlouhých válkách s Polskem a Habsburky. Bezprostřední zkušenost s islámem tak byla nahrazena pocitem „tureckého nebezpečí“ (Bečka, Mendel, 1998:102) při těchto bojích, kdy se Turci přiblížili k moravským hranicím.

Za vlastní historickou zkušenost s islámem můžeme považovat v moderních českých dějinách osmanskou expanzi na Balkán a do střední Evropy, kdy se hranice „Orientu“ posunula na hranice osmanské říše. Po okupaci (1878) a anexi (1908) Bosny a Hercegoviny, která tvořila jednu z tureckých provincií, se začali na našem území usazovat první spoluobčané muslimského vyznání. Tento demografický pohyb v Rakousku-Uhersku, jehož

součástí před rokem 1878 byly i české země, však nebyl příliš výrazný¹⁴. Nedlouho poté, v roce 1912 císař František Josef I. podepsal říšský zákon č. 159/1912 o státním uznání islámu¹⁵. Přítomnost islámu na našem území obohatili i nepočtení muslimští emigranti ze Sovětského svazu, zejména Čerkesové a Tataři, a dále studenti z Albánie.

3.1.1 Vznik a vývoj muslimské náboženské obce (1934 – 1939)

Ke sdružování muslimů na našem území začalo docházet v polovině 30.let, především z iniciativy pražských, brněnských a zlínských studentů. Do té doby byl islámský rituál a spontánní setkávání konáno jednotlivci, zejména na základě národnostního charakteru. Už koncem roku 1934 se objevily konkrétní myšlenky o ustanovení muslimské obce. Dne 8.listopadu z podnětu tehdejšího egyptského generálního konzula Abd al-Hamída al-Bábá beje, indického intelektuála dr. Sajjida Hasana Mírzá chána a českého publicisty, jež konvertoval k islámu, Mohameda Abdallaha (Bohdana) Brikciuse vznikla *Muslimská náboženská obec pro Československo s ústředím v Praze* (zkráceně MNO). V prosinci 1934 byla Muslimská obec pro Československo zřízena a byla uznána Ministerstvem školství a národní osvěty (MŠANO), do jehož kompetencí registrace spadaly. Dne 2. února 1935 vydalo MŠANO zápis (rovněž na vědomí Zemskému úřadu), kterým potvrdilo zřízení Muslimské náboženské obce (arabský název přepsaný latinkou zněl *El-Ittihad el-Islami*) v souladu se zákonem č. 159/1912. Přes zajištění řádné registrace a uznání úřadů narážela MNO na stanovy a značnou nedůvěru ze strany ministerstva vnitra způsobenou legislativnímu „zmatky“, ale i vlastní nepřipraveností. Hlavními překážkami se jevilo i nadále sjednocení rozdílů v uznání islámu Rakouskem z roku 1912 a Uherskem z roku 1916, výsada provozovat kultovní objekty (výsadní právo uzavírat sňatky a konat pohřební obřady) či požadavek arabštiny jako úředního jazyka. Žádný z těchto požadavků se nakonec MNO nepodařilo prosadit. Období po druhé světové válce znamenalo pro MNO dobu útlumu a nečinnosti, obec se změnila ve volné zájmové seskupení jednotlivců a soustředila se spíše na utužování vnitřní struktury a vztahů uvnitř členy, důsledné praktikování náboženských povinností a posilování zahraničních vztahů (Bečka, Mendel,1998). Jak bylo doloženo několika svědky předválečného období, obec se odmítala československými zákony řídit, avšak s úřady nepolemizovala a nedostávala se do konfrontací. Nesnažila se dodat úřadům důvod zakročít¹⁶. Situaci dodávala podobu i nečinnost státu, jež byla podmíněna dramatickým politickým vývojem v rozmezí let 1938-39¹⁷.

¹⁴ Česká migrační studia jsou v mnoha ohledech „systematicky zúžená“ (viz. podrobněji Nešpor, 2005, s. 245-246).

¹⁵ Přesné znění zákona lze shlédnout na <http://spcp.prf.cuni.cz/lex/159-12.htm>, 22.4.2009. V praxi však uplatněn nebyl.

V období protektorátní vlády¹⁸ dochází k v prosinci roku 1941 ke „státnímu“ uznání ministerstvem vnitra i vládou. Není však zřejmé, zda dokument o uznání stvrdil i zastupující říšský protektor Reinhard Heydrich, jehož podpis byl nezbytný pro nabytí účinnosti vládního nařízení (Mendel, Ostřanský, Rataj; 2007). Načež z dějin českých zemí víme, že Heydrichovo vyhlášení civilního výjimečného stavu a veškeré právní úkony a dokumenty spojené s tímto obdobím byly Benešovými prezidentskými dekrety v roce 1945 anulovány. Mezi léty 1937 až 1945 obec rovněž vydávala časopis Hlas MNO. „V květnu 1945 obec kompromitována loajalitou vůči nacistické okupaci, v nastalém politickém ovzduší svou činnost zcela spontánně ukončila“ (Mendel, Ostřanský, Rataj 2007: 350).

Základní komponenty MNO tvořily zahraniční muslimové, kteří žili na českém území, zahraniční muslimské instituce, zastupitelské úřady určitých islámských zemí i nepočetná skupina československých státních občanů, jež konvertovali k islámu. Poslední skupina vydávala největší úsilí na šíření tohoto vyznání v českém prostředí, přední pozici zaujímal zmíněný Alois Bohdan Brikcius (1903-1959), původním povoláním advokát. Tato poměrně kontroverzní osoba, po cestování po asijských a afrických zemích a vydání několika cestopisů, se usadila na českém území a věnovala se oblasti publicistiky. Brikcius je známý zejména jako novinář tiskového orgánu českých fašistů *Vlajka* a muslimské obce *Hlas*. Horlivý a rozporuplný Brikcius svými ostrými názory citelně poukazoval na tu skutečnost, že nedokáže vést dialog mezi náboženským systémem (tedy islámem a na tomto systému vytvořenou civilizací) a dobovým politickým děním¹⁹. Na druhou stranu Brikcius cítil silné pouto ke svému vyznání a i skrze své cestovatelské kontakty se stal „organizační duší“ (Mendel, 2007:356) náboženské obce muslimů v ČSR.

V době svého založení (1934/1935) měla muslimská náboženská obec asi 700 členů v Praze, přičemž pouhou desetinu tvořili čeští stoupenci. V období Protektorátu Čechy a Moravy přibýlo jen nepočetné množství českých konvertitů. V čele muslimské obce stála

---

¹⁶ Bečka, Mendel se zmiňují o nedodržování sekulárních zákonů uvnitř sdružení. Docházelo dle nich k uzavírání polygamních sňatků, jež nebyla před úřady a zákony ČSR platná. Přesto se obec velmi snažila o to, aby nedošlo k poukázání na nedostatečnou loajalitu minority vůči republice (ad. Bečka, Mendel, *Islám a české země*, s.145). Pro doplnění působení muslimů v tomto období dále odkazují na tzv. „Ústavu“ muslimské obce v publikaci *Islám v srdci Evropy* od Mendela, Ostřanského a Rataje, na s. 338-340, kde je rozepsán účel a poslání obce.

¹⁷ Hovoříme o období druhé československé republiky (říjen 1938-březen 1939), která byla charakterizována hlubokou krizí československé státnosti.

¹⁸ Protektorát Čechy a Morava bylo území okupované od 15. března 1939 nacistickým Německem do jeho kapitulace 8./9. května 1945.

¹⁹ Opět odkazují na konkrétní publicistické projevy tohoto původem slovenského konvertity v publikaci *Islám v srdci Evropy* (Mendel, Ostřanský, Rataj; 2007) a jeho ideje, v nichž se vyjadřoval pro vítězství nacistického hnutí. „Když se vyznával z obdivu k islámu, často poukazoval na jeho ponížení – nejčastěji v podobě zrady a zneužití Arabů Angličany během arabského protitureckého povstání v letech 1916-1917 k prosazení britských imperiálních zájmů“ (s. 356).

Rada, která byla personálně složena ze sedmi členů²⁰. Hlavní náplní působení muslimské náboženské obce bylo *posilování náboženské příslušnosti*, zejména společné praktikování ritu a permanentní kontakt mezi jednotlivými členy, *misijní činnost* financována ze zahraničních institucí a vlastními členy (např. příspěvky na vydávání bulletinu Hlas Moslimské obce) či propagace reálií a islámu, a *organizační činnost* s cílem sjednotit muslimy na našem území (Bečka, Mendel;1998). Snaha o získání povolení ke stavbě mešity byla nadále neúspěšná. Za zmínku stojí i zřízení mimo dosud fungujícího pražského ústředí „zemský úřad důvěrníka“ pro oblast Brna a blízkého okolí i Slovenska.

3.1.2 Vývoj a působení muslimské obce v rozmezí let 1945 – 1989

V období okupace nacistickým Německem neprošla členská základna české skupiny v obci významnými změnami. V rámci muslimské obce můžeme pojmut dvě skupiny členů - zakladatele (starší členy) v čele s Brikciusem (dále dr.Omarem J.Lhotou, Mehdi ben Zapletalem) a mladší přívržence islámu jakými byli pozdější dlouholetý imám²¹ a předseda Ústředí muslimských obcí profesor Mohamed Ali (Přemysl) Šilhavý z Třebíče (1917-2008), Ahmed (Ivan) Hrbek (1923-1993), Abdalláh (Jiří) Bečka (1915-2004) či Aríf Omar (Bohuslav) Mikunda (1917), Jahjá Omar Málek a další. Starší členové se zaměřili především na finanční a organizační stránku obce, mladší svůj zájem soustředili na islámskou kulturu a společnost. Na jaře 1945 vyšlo poslední číslo *Hlasu*.

Vzhledem k vypjaté politické situaci po osvobození Československa sovětskými vojáky (1945) obec i nadále fungovala bez větších vnějších projevů. Brikcius byl zatčen revolučními gardisty za náklonnost k rasistickým, nacistickým projevům, vina mu však nebyla prokázána. Při soudním přelíčení došlo k uznání jeho postojů v souvislosti s nábožensko-politickým děním v islámském světě a bylo vyvráceno sympatizování s pácháním nacistického násilí na Židech v Evropě. Vznesená obžaloba byla dále postulována k „*tzv. Národnímu soudu, který na základě Malého retribučního dekretu*“²² z října roku 1945, postihoval provinění proti národní cti v době okupace“ (Mendel,Ostřanský, Rataj; 2007:363). Trestní komise při okresním národním výboru, pod něž tato provinění spadala, Brikciuse na jaře 1946 zatkla a propuštěn byl až o sedm let později. Svou dokumentaci již před koncem

²⁰ Dle § 6 Ústavy UMO.

²¹ Termín „imám“ (tzv. „předák“) označuje váženého věřícího, který stojí v čele při společné modlitbě v nejšířším slova smyslu. V mešitě působí imám najatý konkrétní obcí, aby tuto funkci vykonával. Šiité postavili tento pojem do středu svého učení, sunnitě přiznávají tento titul chalátům a důležitým učencům (Kropáček, 2006:225-226).

²² Dekret č. 138/1945 Sb. o trestání některých provinění proti národní cti, byl vydán 27.října roku 1945, a je rovněž nazýván jako retribuční dekret či dekret malý. Tento typ tzv.retribučního dekretu byl po tomto roce vydáván z důvodu restrikce (http://www.psp.cz/eknih/1946uns/tisky/T0483_00.htm, 23.4.2009)

války však předal mladému tajemníku obce Ahmedu (Ivanu) Hrbkovi, který se v roce osvobození při nových volbách stal předsedou. Pravděpodobně zájmem Rady bylo zabezpečit celkové diskreditaci muslimské obce horlivostí bývalého předsedy. Aktivity obce ustaly a skupina se změnila spíše ve volné zájmové sdružení. Profesor Šilhavý se vrátil do rodného města ke svému původnímu povolání profesora na gymnáziu, Bečka obec opustil a vydal se na vědeckou dráhu odborníka dějinami perské kultury; perskou, tádžickou a afghánskou filologii a dějinami české a slovenské iranistiky. Podobně i Hrbek, i když se islámu nezřekl, se věnoval svému vědeckému zájmu v oblasti afrických dějin (vyvrcholením jeho práce je moderní překlad koránu do češtiny). Nicméně Benešovým dekretem po ukončení války došlo ke zrušení všech úředních spisů a normativní aktů z období Protektorátu a muslimská obec byla oficiálně zbavena statutu státem uznávané náboženské společnosti zákonem č. 218/1949 Sb.²³.

Komunistický režim si vyžádal nové zřízení svých orgánů. I nově vzniklý Úřad pro věci církevní při ministerstvu kultury vydával zákony, které vymezovaly vztahy mezi náboženskými společnostmi a státní ideologií. Cejch nacistických postojů bývalého muslimského předsedy ovšem způsoboval nekonání úřadu v souvislosti s registrací muslimské obce. Komunistické úřady na druhou stranu české muslimy nepronásledovalo, ať již z důvodu veřejné neaktivity či světové politické scény. Rekonstrukce působení obce v tomto období je proto nesnadná. Ze záznamů vyplývá, že se přidalo několik mladších zájemců - zejména Ctirad Šárka a Roman Raczynski. Od roku 1948, po emigraci Arífa Omara Mikundy, se staral o agendu obce Hrbek, avšak zároveň se jednoznačně vydal na dráhu vědeckého pracovníka a postupně se stal mezinárodně uznávaným odborníkem v oblasti islamologie a afrikanistiky. Obec působila jako neformální sdružení.

Krise obce, která byla umocněna ještě smrtí prvního českého konvertity k islámu Hadžiho Bohdana Brikciuse, se projevila zejména v období vnitropolitické liberalizace 1968. Snaha o registraci Arífa Omara Třebického (dříve Mikundy), Jahjá Omara Málka i dr. Romana Raczynskiho za tzv. Pražského jara skončila opět neúspěšně. Málek, Třebický a ještě jeden přívrženec se snažili založit organizaci s názvem Sociální organizace Moslimů v Praze, která byla rovněž pro zdejší úřady nepřijatelná²⁴.

---

²³ Který na základě § 14 zrušil všechny předpisy, které upravují právní poměry církví a náboženských společností (<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=1048>, 20.4.2009).

²⁴ Mendel v knize *Islám v srdci Evropy* (2007) považuje tuto organizaci spíše za „mimoškolní zájmovou činnost“ (Mendel, Ostřanský, Rataj; 2007:369). Již její název *Yeni çeri* (tzv. janičáři) označující osmanské pěší vojska, vyvolával jistou nevoli u úřadů.

Ve stejném období se dostává na Úřad pro věci církevní na ministerstvu kultury žádost o registraci *Svazu muslimských obcí v ČSSR*. I přes nevyjádření ze strany úřadů se rozhodli signatáři v čele s Arífem Omarem Třebickým v létě 1968 prohlásit Svaz muslimských obcí za založenou organizaci. Necelý rok na poté dochází ke změně názvu organizace na „*Čs. Federaci Islámských Společností (CSFIS) v exilu*“ (Mendel, Ostřanský, Rataj; 2007:371).

3.1.3 Vývoj a působení muslimské obce v posledních letech 20.století

Po období relativního ústupu islámského působení v oblasti politiky, sekularizace islámského světa i podmínky režimního atheismu v ČSSR v rozmezí let 1948 – 1968, přinášela další léta stagnace pro muslimy. Duchovní život muslimů se odehrával především v soukromí.

Po roce 1989 došlo k setkáním většinové společnosti s novými migranty, kteří přicházeli ze zahraničí. Pád politických režimů totalitárních států sovětizované části střední a východní Evropy, ale i Asie, vyvolal mobilitu především nespokojených obyvatel (Baršová, Barša, 2005). Naše společnost se začala měnit z hlediska k přístupu informacím. Nejen nové informační technologie, ale hlavně zrušená cenzura v masmédiích přináší v polistopadovém období mezinárodní rozmach mediálních, ale i ideologických konfliktů a konfrontací mezi Západem a islámským fundamentalismem²⁵. Ač svobodný přístup k informacím je důležitým nástrojem demokracie, postoj k islámské kultuře v českých sdělovacích prostředcích, masové kultuře a často i v intelektuálním proudu, byl a nutno dodat, že i je, dost přezíravý.

Během devadesátého roku se zdálo, že by budoucí centrum obce mohlo vzniknout na Moravě, kde se vyskytovalo nejvíce praktikujících příslušníků islámu v čele s Mohamedem Alim (Přemyslem) Šilhavým. Naproti tomu mluvčími pražské skupiny se stali příslušníci mladší generace muslimů, zejména absolventa arabistiky dr. Petra Pelikána a přírodovědce dr. Vladimíra Sáňky. Na žádost o znovuznání obce Šilhavým, které se opětovně opíralo o datum z období registrace recepcí z Rakouska - Uherska či první republiky, vyšlo z federálního ministerstva zahraničních věcí vstřícné gesto směrem k českým muslimům. Přesto uznání na plnohodnotný duchovní život muslimů v ČSFR nenabývalo právní legitimacy bez souhlasu odboru církví ministerstva kultury. V roce 1991 dochází k obnovení bulletinu *Hlas MNO pro Československo* a k ustanovení *Al-Ittihad Al-Islami – Ústředí muslimských*

²⁵ „Jedná se o heterogenní proud různých subjektů...komplexní společenský a politicko-ideologický fenomén, dnes nejdynamičtější projev islámského reformismu, zápasu za kulturní a politickou emancipaci a novou sebeidentifikaci islámských společností nebo některých jejich segmentů“ (Mendel; 2006:3). Radikální proudy islámského terorismu často usilují o dosažení svých politických ambicí prostřednictvím individuálních teroristických útoků.

*náboženských obcí v ČSFR*²⁶. Předsedou rady, která měla sídlit v Brně, se stal profesor Šilhavý. Po upevnění vztahů s Third World Relief Agency (tj. Agenturou pro záchranu třetího světa) vzniká *Islámské centrum*²⁷ v Brně jako kulturní a sociální nadace s plnou právní subjektivitou. Nutno podotknout, že největší překážkou ke státnímu uznání náboženské společnosti chyběl do roku 1992 právní předpis. Až s vydáním zákona č.161/1992 Sb. o podmínkách registrace nových církví a náboženských obcí v ČR²⁸ odbor církví vyžadoval pro registraci nashromáždění 10.000 podpisů stoupců islámu s trvalým pobytem na území ČR. V roce 1995 podalo Ústředí muslimských obcí u Ministerstva kultury návrh na svou vlastní registraci, avšak registrační řízení bylo zastaveno pro nedostatek podpisů dle zmíněného zákona. Právní existence byla i nadále odborem církví zpochybňována pro nedoplněný seznam věřících.

Ve stejném období dochází ještě ke vzniku občanského sdružení *Nadace pro založení a provoz islámského centra v Praze a v Brně*²⁹. Obě organizace byly uznány ministerstvem vnitra jako kulturní. Ve snaze o legální uznání obce vzniká v Praze občanské sdružení *Liga českých muslimů*, organizace založené v roce 1993 v čele s dr. Petrem Pelikánem. Nedlouho po ustanovení nadace dochází ke vzniku z iniciativy studentů, zejména zahraničních, jedno z nejaktivnějších muslimských sdružení s názvem *Všeobecný svaz muslimských studentů v ČSFR*³⁰. Také české muslimky se aktivně zapojují do života komunity a podílejí se na kulturní a osvětové činnosti (např. provozují vlastní webové stránky).

Za morální autoritu devadesátých let a za „nestora českého islámu“ (Mendel, Ostránský, Rataj; 2007:389) byl považován profesor M.A. Šilhavý. Jednotlivá seskupení se pak odlišovala původem či názory na misijní činnost a organizační strukturou. Jedinou kulturní a společenskou organizací, jež zaujímal zcela odmítavý postoj k osobě profesora Šilhavého byl *Islámský svaz – klub přátel islámské kultury*, rovněž oficiálně registrované v roce 1990.

Lidé ze středu komunity jsou prezentováni jako socioekonomicky integrováni do české majority a skrze znalost jazyka i vzdělání nabývají pocitu přijetí do naší společnosti.

---

²⁶ Tato organizace (pod názvem *Ústředí muslimských obcí*) se objevila na seznamu registrovaných církví a náboženských společností oficiálně až 17.zářím 2004, již s centrem v Praze.

²⁷ Později přejmenováno jako *Islámské centrum v ČR*, zapsáno dne 29.10.1991 do seznamu občanských sdružení na základě zákona č.83/1990 Sb. (dle seznamu občanských sdružení na webové aplikaci ministerstva vnitra ČR).

²⁸ <http://spcp.prf.cuni.cz/lex/161-92.htm>, 28.4.2009

²⁹ Namísto *Nadace na zřízení a provoz islámského centra v Praze* byla v roce 2001 zřízena *Islámská nadace v Praze*.

³⁰ Dodnes fungující organizace (internetové stránky: <http://svazmuslim.cz/>) registrována pod názvem *Všeobecný svaz muslimských studentů v ČSFR* (<http://aplikace.mvcr.cz/seznam-obcanskych-sdruzeni/SearchResult.aspx>, 12.5.2009)

Lidé, kteří se ocitají kolem tohoto „jádra“ muslimské komunity jsou věřící, kteří praktikují islám v soukromém životě a mnohdy i životě veřejném (Topinka, 2006/2007). Muslimové, kteří se nacházejí na okraji komunity upřednostňují spíše svou „etnokulturní identitu“ před identitou muslimskou. V této oblasti komunity tak lze spatřit větší heterogenitu právě tím, že dávají přednost etnokulturní hodnotám a preferencím.

Muslimskou komunitu v českém prostředí tvoří komunita turecká, arabská, a sunnitská. Náboženská organizace turecké komunity v Čechách je představována jako tzv. „*turecká mešita*“ (modlitebna) v Praze, která vznikla po roztržce mezi muslimy z Turecka a arabských zemí v roce 2001. Provoz modlitebny je sponzorován tureckými podnikatelskými subjekty působícími v ČR a tureckou komunitou ze SRN a USA³¹. Tureckou menšinu tvoří 994 jedinců³².

Nadstřešující označení arabská komunita zahrnuje různě početné jednotlivé arabské komunity (komunitu syrskou, palestinskou, iráckou apod.), jejichž rozlišovacím znakem je státní příslušnost (Kantarová, 2005). Podle různých odhadů se na našem území pohybuje 5000-6000 Arabů³³, kteří nevytvářejí uzavřená společenství. Z arabských zemí jsou na našem území nejpočetněji zastoupeni lidé z Alžírsku (569), Tuniska (436), Sýrie (436), Iráku (414), Libanonu (271), Jemenu (205), Libye (230) a Palestiny (108). Z organizací, která vystupuje pod záštitou arabské komunity, se jedná o *Společnost česko-arabskou*³⁴, která spolupracuje se sesterskou organizací *Společnost přátel Afriky*, občanské sdružení *Opus Arabicum*, dále *Svaz palestinských studentů* a *Palestinský klub*. Do skupiny muslimů na našem území můžeme zahrnout také imigranti z Indie (874) a Pákistánu (340).

3.2 Budování mešity

Snahy o výstavbu mešity, budovy, která primárně slouží muslimům k uctívání islámského boha, tvoří nedílnou součást projevu islámu v českém prostředí. Její prvopočátky sahají do konce dvacátých let minulého století. Orientální ústav³⁵ byl prvním iniciátorem pro stavbu mešity v Praze. Hlavním účelem, nadále záměrem muslimské obce, bylo vytvořit

---

³¹ Převzato z : http://web.mvcr.cz/archiv2008/rs_atlantic/data/files/studie_aktual.pdf, 18.6.2009.

³² Z internetového archivu k 31.12.2007: [http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/53005715E5/\\$File/c01b10t.pdf](http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/t/53005715E5/$File/c01b10t.pdf), 18.6.2009.

³³ Podrobněji se otázce arabské komunity v Česku zabývala Kateřina Kantarová ve své diplomové práci. Zajímavým výsledkem její studie je poznatek, že v ČR nejsou dosud příliš početné etnické menšiny z jednotlivých arabských států (Kantarová, 2005).

³⁴ Jedná se o nevládní neziskovou organizaci, která vznikla 24. října 1990, více na <http://www.czech-arab.org/index.php>

³⁵ Orientální ústav, který byl založen v Praze, vznikl z iniciativy předních českých orientalistů a na podnět prezidenta T. G. Masaryka. Stalo se tak 25. ledna 1922, kdy se tehdejší Národní shromáždění republiky Československé usneslo na Zákonu č. 27/Sb. „o zřízení Ústavu Slovanského a Orientálního“. V § 2 tohoto Zákona je stanoveno, že „Orientální ústav jest samostatný a samosprávný ústav se sídlem v Praze, jehož účelem jest pěstovati a budovati vědecké a hospodářské styky s Orientem“ (<http://www.orient.cas.cz/ou/histi/ou-hist.htm>)

kulturní, společenské a vzdělávací středisko. Není nutno dodávat, že důvodem byla i jistá snaha o utužování a pěstování hospodářských či vědeckých styků s Orientem.

Česká muslimská obec započala své úsilí o zbudování mešity v Praze od roku 1935. Na výzvu magistrátu hlavního města muselo však dojít k povolení v zásadě s uznáním obce. Následující pokus o výstavbu mešity se objevil na počátku osmdesátých let, ale byl Ústředním výborem komunistické strany Československa zamítnut. Opětovně tato idea vyvstala až skupinou brněnských muslimů v roce 1995, která byla nakonec po protestních akcích, sepsání petic i odporu některých zastupitelů města Brna Radou městské části povolena. Podmínkou pro její výstavbu se stalo odstranění všech výrazných vnějších architektonických prvků včetně minaretu (Topinka, 2006/2007). Stavba byla zahájena v roce 1997 a její zbudování trvalo rok. Naproti tomu v Praze probíhala snaha o výstavbu bez výrazného odporu místních obyvatel. Muslimové se několik let scházeli v jedné z dělnických ubytoven a po zakoupení pozemku na Černém mostě, na okraji Prahy, v roce 1997 mohlo dojít k výstavbě *Nadací na zřízení a provoz islámského centra v Praze*. K oficiálnímu otevření došlo dva roky poté. Rovněž bylo touto nadací v roce 2003 zřízeno ve středu hlavního města *Informační centrum*. Neúspěšně pokusy o zbudování mešity proběhly v Teplicích a v Orlové na Ostravsku.

3.3 Současná „scéna“ českých muslimů

Samotný rozpad bipolárního světa byl do značné míry důsledkem procesu globalizace, doprovázeného rozšířením technologií post-industriálního věku. Islám již není fenoménem západní Evropy, kde se vyskytuje početná minorita muslimů, ale stal se tématem globálním. V posledních letech vzrostly projevy zájmu o islám i v České republice. Jako téma se objevuje v knižních publikacích i na novinových pultech.

Také mediální obraz islámu, který je námětem druhé části této práce, tenduje k ovlivňování veřejného mínění české společnosti. K otázce islámu se vyjadřuje nejen intelektuální a vědecký diskurz, ale i širší zainteresovaná česká veřejnost.

3.3.1 Statistické údaje o muslimech v ČR

V současném Česku je odhadovaný počet vyznavačů islámu na 10 tisíc příznivců (dle výzkumné zprávy MVČR z roku 2007 žije v ČR 11 235 muslimů). Přesný počet muslimů není možné uvést i s ohledem na tu skutečnost, že počty se neustále mění a ve statistikách je islám veden v kategorii "jiná náboženství". Z statistické analýzy ČSÚ, nazvané „Náboženské vyznání podle rodinného stavu a pohlaví za Českou republiku“, lze vyčíst, že se k islámu

přihlásilo celkem 3 699 lidí (2 676 mužů, 1 023 žen). Předpokládá se, že z tohoto počtu stoupenců islámu činí asi 10 % Češi (Mendel, Ostřanský, Rataj, 2007). Největší skupinu však kategoricky tvoří cizinci bez českého občanství, kteří na našem území pobývají na základě povolení k trvalému, či dlouhodobému pobytu. Tuto skupinu tvoří zejména studenti a podnikatelé, kteří se do Česka dostali bezprostředně po pádu komunistického režimu. Česká republika se v tomto období proměnila z tranzitní země v *de facto* přistěhovaleckou (Baršová, Barša, 2005:241). Každopádně i přes výhodnou geografickou polohu v Evropě, je ČR etnicky i národnostně homogenní. Vyplývá to ze statistik Českého statistického úřadu (ČSÚ), který z celkového počtu si 10,5 milionu obyvatel eviduje 4,2 % cizinců³⁶. Rovněž převážnou část celkového růstu počtu obyvatel tvořil přírůstek zahraniční migrací (83,1 %). Odhadnout počet imigrantů z islámského světa, ale i muslimů na území obecně je nesnadný. Národní statistiky nezachycují náboženské vyznání a odhady se opírají hlavně o údaje o zemi původu přistěhovalců³⁷. V rozdělení žadatelů podle státní příslušnosti (dle údajů Odboru azylové a migrační politiky MV ČR za rok 2008) z celkového počtu 1 656 uchazečů můžeme nalézt i několik osob z muslimských zemí či států s početným zastoupením muslimů z Turecka, Kazachstánu, Nigérie, Afghánistánu, Kyrgyzstánu, Sýrie atd. Mimo všechny výčty jsou nelegální muslimští migranti.

Jako u všech náboženství, tak i u islámu můžeme nalézt velké odlišnosti, především v „hloubce“ vztahu k vyznání. Při sčítání obyvatelstva, které se konalo k 1.3.2001, se přihlásilo k církvi či víře přibližně 3,2 milionu (dle oficiální statistiky ČSÚ jde o 3 202 498 lidí) občanů z nichž tedy 3 699 lidí uvedlo do nepovinné kolonky „Náboženství“ islám (Mendel, Ostřanský, Rataj; 2007:410). Tento údaj však nelze považovat za zcela korektní, protože velká skupina muslimů (ať čeští konvertité či cizinci) se neangažuje na činnosti a aktivitách muslimských obcí v zemi.

Do této práce bych ráda zahrнула i pohled druhé skupiny na tuto problematiku – čili majority. Z nejaktuálnějších statistik jsem vybrala čtyři, které interpretují pohled veřejného mínění na pojetí „cizince“, „tolerance“, „sociálních rozdílů mezi skupinami“ a „vztahu Čechů k vybraným národnostem“ v souvislosti s vyznáním islámu. Vzhledem k časovému omezení, ale i složitému administrativnímu mechanismu, se mi nepodařilo získat jednotlivá

---

³⁶ Dle zveřejněných údajů Ředitelství služby cizinecké policie MV ČR v ČR, vyskytuje se k poslednímu dni v loňského roce na našem území 438 301 cizinců, z toho 39,5 % jsou cizinci s trvalým pobytem a 60,5 % cizinců s některým z typů dlouhodobých pobytů nad 90 dnů. Žádná z islámských zemí však nepatří mezi prvních pět nejčetnějších státních občanství cizinců u nás (ČSÚ, 2008).

³⁷ Nutno zmínit i tu skutečnost, že statistiky nehovoří o počtech českých konvertitů a také přistěhovalců z islámských zemí, kteří se k tomuto vyznání nehlásí, pozn.autora.

statistická data zveřejněných tiskových zpráv. Nicméně projekty kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i. zahrnují do kapitoly prostřednictvím zmíněných zveřejněných tiskových zpráv.

První výzkum této společnosti se zabýval otázkami „Jak Češi pohlížejí na cizince?“ a „Jakým způsobem se lze nejlépe zbavit nálepky cizince“. Většina oslovených je toho mínění, že by se cizinci měli co nejvíce přizpůsobit našim zvyklostem³⁸. Postoj veřejnosti v průběhu posledních pěti let je vcelku konzistentní. Respondenti, kteří se domnívají, že by se cizinci měli co nejvíce přizpůsobit našim zvyklostem, se stabilně drží na 60 %. Navíc by měli být schopni domluvit se česky a pracovat v ČR. V rámci nabídnutých možností ke druhé otázce podle dotázaných nejvíce přispívá právě schopnost domluvit se česky (94 %) a pracovat v ČR (85 %). České státní občanství nebo znalost české kultury si získala o poznání menší podporu. Mezi nejméně důležité okolnosti je podle respondentů barva pleti (32 %) či sňatek s Čechem nebo Českou (44 %). Toto šetření není příliš překvapující, Češi jsou často kritizováni různými mezinárodními organizacemi³⁹ za rasistické a xenofobní projevy. V této oblasti je možný přežitek související s komunistickou minulostí.

Další výzkum mapoval názory na příčiny sociálního napětí v české společnosti. Z 1060 respondentů poměrně vysoké skóre (37 %) u položky „vedou k hlubokým sociálním napětím“ získaly rozdíly podle národnosti a ras. Rozdíly podle náboženského vyznání vnímá jako příčinu hlubokých sociálních napětí méně než 10 % účastníků výzkumu. Vezmeme-li v úvahu deficit bezprostředního kontaktu s muslimy na našem území, korektnost tohoto údaje je dle mého názoru spíše neobjektivní.

Následující zpráva demonstrovala problematiku lidského soužití. Kvótní výběr probíhal na vzorku 1 028 dotázaných. Respondenti vybírali ze škály různých skupin lidí ty, které by si nepřály mít za sousedy a dále soudili, zda je podle jejich názoru česká společnost k těmto skupinám lidí tolerantní. Blízkost jiného náboženského přesvědčení odmítlo 8 % oslovených, kteří se odmítli na deváté pozici předložené škály. Porovnáním s výsledky z předchozích výzkumů vyplynulo, že odmítání blízkost lidí jiné barvy pleti je poměrně stabilní (22-26 % za posledních šest let) i lidí jiného náboženského vyznání (6-8 %). V otázce „tolerantnosti“ k přeloženým skupinám vyplynulo, že nejvíce jednotní jsou čeští občané v mínění, že naše společnost je snášenlivá k lidem jiného náboženského

---

³⁸ Mezi dotázanými (1 139 lidí) převažoval tento názor u tří pětín respondentů. Podle dalších 35 % oslovených by se měli cizinci přizpůsobovat pouze v některých věcech (blíže nespecifikováno). Život cizinců na našem území dle svých zvyků byl naprosto marginální (3 %). Pro přizpůsobení cizinců je nejčastěji vyslovovali starší lidé (nad 60 let – 70 %) a mezi příznivci jednotlivých politických stran převládla skupina voličů KSČM (82%) a ČSSD (67 %).

³⁹ Např. organizace Human Rights Watch, která vytváří výzkumné zprávy o porušování lidských práv a standardů, jež jsou ukotveny ve *Všeobecné deklaraci lidských práv* i dalších mezinárodně lidskoprávních norem.

přesvědčení (87 %). Paradoxně u zbývajících sociálních skupin je situace opačná – převažuje podíl Čechů, kteří se domnívají, že obyvatelé ČR jsou netolerantní ke konkrétním skupinám obyvatel nad těmi, kteří si myslí, že naše společnost je k těže skupině vstřícná. Každopádně z dlouhodobého hlediska (kdy je veřejné mínění sledováno prostřednictvím výzkumu CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i) představa obyvatel o snášenlivosti v naší republice postupně sílí.

Poslední výzkum zjišťoval vztah českých občanů k vybraným národům a národnostem. Dotázaní (1 152 respondentů) nejhůře hodnotili obyvatele Palestiny, Afghánistánu a Iránu⁴⁰. Z časového srovnání vztahu k národnostem v letech 2003-2008 vyplynulo, že deklarovaný vztah Čechů k vybraným národnostem a národům nedoznal v těchto letech výraznějších změn. Nejvíce nerozhodní byli respondenti při artikulování svého vztahu ke Kurdům (23 %). Nejhůře hodnoceni byli Palestinci (4,64 – 5,30) a Afghánci (4,6 - 5,19). Z výzkumu vyplývá, že obecně pozitivní postoj k jiným národům a národnostem mají spíše lidé považující svoji životní úroveň za „dobrou“ a lidé „spokojení se životem“. Opačné hodnocení častěji volí občané se špatnou životní úrovní a občané starší 60 let. Vysokoškolsky vzdělaní upřednostňují hodnocení ve středu škály (ani sympatický, ani nesympatický).

Nedostatek vlastních zkušeností nezbytně vede ke stereotypizaci, kdy jsou jednotlivci připisovány určité vlastnosti na základě příslušnosti ke skupině a individualita jedince není brána tolik v povědomí. Přebírání stereotypů z mediálních zdrojů, které jsou jen jednou z mnoha interpretací (navíc často zjednodušenou a zkreslenou), vede k zakořeňování stereotypních představ. V uplynulých letech byla ve spojitosti s muslimy často spojována problematika militantního hnutí Talibanu v Afghánistánu v návaznosti na teroristické útoky na USA v září 2001, následný vojenský zásah a s pomocí opozice a dalších států svržení Talibanu i dodnes pokračující bojové ofenzívy mezinárodních jednotek proti povstalcům bývalého vládního hnutí Taliban. Všechny tyto kontroverze mohou utvářet negativní pohled veřejného mínění zdejších obyvatel na Afghánce. V posledních letech v majoritní společnosti roste strach z muslimských přistěhovalců, muslimských radikálů zejména kvůli teroristickým útokům do Světového obchodního centra na Manhattanu v New Yorku i útoku na Pentagon, sídlo amerického ministerstva obrany ve Washingtonu. Útok islámských fundamentalistů nebyl ojedinělý. Prostřednictvím médií bylo možné sledovat tyto útoky na „symboly“ americké moci. Právě 11. září posílilo trend rostoucích obav ze všeho muslimského, které dále intenzivně posilovaly útoky na evropské cíle (Madrid 2004, Londýn 2005). Rovněž ohlášení Iránu průmyslové etapy jaderného programu (se zdůrazněním mírových účelů) pro výrobu jaderného paliva, odmítnutí celé situace OSN a uvalení sankcí na Írán celou

---

⁴⁰ Vážený průměr vyšší než 5,1 na sedmibodové škále, kde 1 znamenalo „velmi sympatičtí“ a 7 „velmi nesympatičtí“.

problematiku v souvislosti s náboženským vyznáním islámu může dále prohlubovat. Negativní vztah českých občanů k Palestině by mohl plynout rovněž z mediálních obrazů, ve kterých je často zmiňována vláda tamního hnutí Hamás, který je na oficiálním evropském seznamu teroristických organizací; či rozpory na území palestinské Gazy (tzv. izraelsko-pákistánský konflikt).

Bez nadsázky je možné za nejvýznamnější bezpečnostní riziko současného civilizovaného světa považovat hrozbu terorismu a šíření zbraní hromadného ničení, jež jsou mediálně nejvíce propojena se zmíněnými oblastmi z výzkumu. Všechny tyto otázky se navíc více či méně dotýkaly a prostupovaly mediované obsahy i v této analýze. V očích mnoha lidí, čtenářů tak vypadá situace v Palestině, Afghánistánu a Íránu černobíle.

Vlivných faktorů při reflektování vztahu českých občanů k těmto národům bylo nesporně zajisté více. Určité napětí mezi Evropou a islámem v posledních letech tak vyvolává celou řadu rozporuplných otázek a působí veřejné mínění.

3.3.2 Profil současných českých muslimů

Mnozí čeští muslimové a muslimské organizace u nás nejsou zaměřené pouze na dodržování a naplňování náboženských praktik, ale spektrum jejich zájmů je mnohem bohatší. Přesto v ústředí jejich pozornosti zůstává islám. Vykonávají různé aktivity a činnosti – zabývají se kulturou a osvětou svého vyznání.

O snaze o budování mešity jsem se již zmínila. Mimo dvě fungující mešity v Praze a Brně můžeme zaznamenat několik modliteben výhradně muslimských. Převážná část se nalézá na studentských ubytovnách – kolejích⁴¹, dále v lázeňských střediscích⁴². Několik muslimských organizací u nás, z nichž nejaktivnější jsou pravděpodobně *Nadace pro zřízení a provoz islámského centra v Praze v Brně i v Teplicích*⁴³, zastřešuje a před veřejností nejčastěji zastupuje *Ústředí muslimských obcí (UMO)*. Oficiálního uznání, po různých legislativních obtížích, nabylo právní účinnosti 19.9. 2004⁴⁴. Předsedou UMO byl jmenován

---

⁴¹ Velká část praktikujících muslimů pochází právě z řad zahraničních vysokoškolských studentů. Z nejvýznamnějších vyzdvihují koleje Hvězda (Praha 6), 17. listopadu (Praha 8), Masarykovu kolej (Praha 6), dále Boleveckou (Plzeň), Harcov (Liberec), Václavka (Olomouc).

⁴² Teplice, Tereziny lázně, Lázně Darkov.

⁴³ Muslimská obec v Teplicích byla oficiálně zaregistrována 17.4.2009 (<http://www.umocr.cz/stanovymot.pdf>, 21.5.2009)

⁴⁴ Právní nabytí proběhlo po získání prvního, nižšího stupně registrace: „Zákon o svobodě náboženského vyznání a o postavení církví a náboženských společností z roku 2002 vytvořil pro náboženské organizace dvoustupňový systém registrace. Pro získání prvního, nižšího stupně registrace musí náboženská skupina mít nejméně 300 dospělých členů s trvalým pobytem na území státu. Z registrace prvního stupně plynou pro danou skupinu určité omezené daňové výhody a povinnost každoročního vypracování zprávy o činnosti. Deset let pak musí příslušná organizace čekat, než může zažádat o registraci druhého stupně. Aby se mohla náboženská skupina zaregistrovat na druhém stupni, musí počet jejích členů odpovídat nejméně 0,1 procentu populace (což činí přibližně 10 000 lidí)“ (http://www.mkcr.cz/assets/cirkve-a-nabozenske-spolecnosti/Hodnot_c_-zpr_va-2006.doc, 21.5.2009)

prof. Šilhavý, čímž byl položen nový základ UMO se současným oficiálním sídlem v pražské mešitě. V březnu 2008 prof. Muhamed Alí Šilhavý umírá a vedení UMO přechází na dva místopředsedy, za MO Brno Muneeb Hassan Alrawi a za MO Praha Vladimír Sánka.

Muslimská obec vystupuje jako právnická osoba v čele s Výkonnou radou volenou na dobu čtyř let, která má ve své kompetenci zakládat další místní obce. Do jejího rozsahu působnosti spadá i možnost žádat o povolení k porážkám zvířat způsobem *halal*⁴⁵.

Navenek islámské nadace vystupují nadále jako nadace, ale její představitelé již jako právnické osoby této instituce. Finanční zdroje získávají z dobrovolných příspěvků svých přívrženců (jak muslimů pobývajících na území ČR, tak v zahraničí) a darů. Muslimská nadace má příležitost volně nakládat se zakoupenými prostory, které využívá.

Dalšími, neméně významnými, organizacemi součinnosti muslimů v ČR je již zmíněný Svaz muslimských studentů (mnohdy uváděn jako Všeobecný svaz muslimských studentů v České republice), jež působí zejména ve větších městech s univerzitami. Dále Muslimská unie, založená roku 2000, která ve svých stanovách prezentuje své cíle a zásady činnosti jako "šíření, plánování, zajišťování objektivních informací o islámu a podpora vzdělávací činnosti v oblasti kultury. Podpora sociálně slabých, nemocných, živelnými pohromami, či jinak postižených muslimů. ...Financování obecně prospěšných cílů v oblasti unie. Pomoc při zajišťování provozního zázemí pro život muslimů v České republice"⁴⁶.

Hlavním záměrem Muslimská unie je sjednotit muslimy v České republice, kteří jsou rozděleni podle svého etnického původu, ideologické interpretace apod. Rovněž pokouší překonat roztříštěnost muslimských organizací, které však nevykazují příliš činnosti: např. *Liga českých muslimů*, iniciovaná Petrem Pelikánem pro zlepšení obrazu islámu v české veřejnosti, *Islámský svaz – klub přátel islámské kultury*, založený již roku 1990 českým súfím Sálimem (Vladimírem) Voldánem, *Liberální muslimové* a *Islámská komunita českých sester*.

Zajímavou teoretickou otázkou pak zůstává, zda je skutečně možné vytvořit jednotnou muslimskou komunitu v zemi, kde existuje vedle „sebe“ turecká muslimská komunita, arabská muslimská komunita a sunnitská muslimská komunita i více či méně heterogenní skupiny muslimských imigrantů.

---

⁴⁵ Porážení zvířat formou košer (základním principem je zabití zvířete za plného vědomí tak, aby nezemřelo ihned, ale teprve úplným vykrvácením), popř. formou *halal* (tímto způsobem dochází k přerýznutí krevních tepen, průdušnice a jícnu; smrt nastává po vykrvení) není obecně v souladu s platnými zákony ČR, zejm. zák. č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. Na druhou stranu zákon povoluje udílet ministerstvu zemědělství výjimky, jde-li o "porážku zvířete pro potřeby církve nebo náboženské společnosti, jejíž předpisy stanoví jiný způsob porážky (rituální porážky)". Právo rituálních porážek je tedy zahrnuto do širokého rozsahu náboženské svobody. Výjimku ze zákona ministerstvo pravidelně uděluje (www.mvcr.cz/soubor/sb133-08-pdf.aspx, 21.5.2009).

⁴⁶ Stanovy unie: <http://www.muslim-inform.cz/index.php?akce=Respon&idz=2&sekce=Stanovy%20Unie>, 20.3.2009.

3.3.3 Obraz muslima v České republice

Ačkoliv soužití s rozličnými kulturami přináší vždy pro majoritní kulturu obohacení, koexistence s muslimskou komunitou v Evropě vykazuje značné obtíže spojené s nedokonalou a neúspěšnou integrací (potažmo integrační politikou). Zkušenost s muslimy v České republice je zatím zcela odlišná od zemí západní Evropy. V České republice žije poměrně malá část obyvatel vyznávajících islám, protože území dnešní České republiky bylo v průběhu dějin ovlivněno tímto náboženstvím jen velmi slabě. V podstatě až po uvolnění poměrů během revoluce lze hovořit o náboženské svobodě a určité „desekularizaci“ země. Přesto z ekonomických a politických důvodů k imigracím z islámských zemí po roce 1989 docházelo jen velmi slabě⁴⁷.

Jak již bylo nastíněno výše, vzhledem k nevelkému počtu muslimů na našem území a předpokladu silné medializace konfliktů a rozporů spojovaných právě s islámským vyznáním ve světě (ať již hovoříme o teroristických a válečných konfliktech a útocích, viz. analýza dále) - lze se domnívat, že může docházet k vytváření názorů a postojů ve veřejném mínění v české společnosti neodpovídajícím realitě běžného života muslimů v České republice. Vycházím přitom z předpokladů, že pro českou veřejnost jsou přirozeným zdrojem informací o muslimské komunitě hlavně média, protože většina obyvatel z mnoha důvodů nemá bezprostřední zkušenost s muslimy⁴⁸. Muslimská komunita se u nás na veřejnosti příliš neprosazuje a neprojevuje. Ač můžeme zaznamenat, že některé názory této komunity jsou v rozporu s dominantní společností, můžeme o této minoritě na našem území uvažovat jako o umírněné komunitě.

Cílem této analýzy je *reflektovat konstruovaný obraz muslimů* v domácím i světovém zpravodajství v rámci českých periodik. Tedy zjistit, jakým způsobem o muslimech v Čechách i ve světě je běžně reflektováno ve vybraných denících. Následně se snažím soustředit na identifikaci kontextů, v nichž se o muslimech (islámu) píše a identifikaci různých charakteristik, z nichž je obraz muslimů „poskládan“. Metodou práce je kvantitativní obsahová analýza.

---

⁴⁷ http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_pocet_cizincu 20.4.2009.

⁴⁸ Cizinci, našinci a média, mediální analýzy, Multikulturní centrum Praha, o.s. 2007, s. 48-49.

4. Exkurz do právní problematiky pobytu na našem území v terminologii cizince – muslima

Zmínila jsem se, že nejpočetnější skupinu muslimské komunity kategoricky tvoří cizinci bez českého občanství, kteří na našem území pobývají na základě povolení k trvalému, či dlouhodobému pobytu. Záměrem této kapitoly je stručně přednastavit pojmy pojící se s pobytem muslimů na našem území a reflektovat běžně dostupné informace pro tyto „cizince“ (údaje týkající se vstupu na území ČR jsou běžně dostupné na internetovém portálu Ministerstva vnitra ČR).

Z právního hlediska konkrétního státu je cizincem ten, kdo není občanem toho státu – je opakem pojmu občan, ale je možné jej vnímat obecně ve společnosti. Lze jej definovat i z hlediska národnostního - je cizího původu, bez ohledu na občanství. Na našem území jsou za cizince považovány osoby s jiným než českým státním občanstvím, jimž je přiznáván statut zpravidla dle délky a účelu pobytu na území ČR. Tento úkon je pak dále spojen s určitou administrativou a jsou od něj hlavně odvozovány další práva a povinnosti.

Se vstupem České republiky do Evropské Unie (2004) se v terminologii cizince odlišují celkem dvě skupiny osob. Podmínky vstupu a pobytu na území ČR jsou odlišné pro *občany Evropské unie* (a občany třetích zemí, kteří jsou jejich rodinnými příslušníky) a *občany třetích zemí*⁴⁹.

4.1 Migrační politika

Legislativním i realizačním gestorem za problematiku mezinárodní migrace a ochrany v České republice je Ministerstvo vnitra. Tato oblast dále v rámci ministerstva spadá pod Odbor azylové a migrační politiky. Hlavní úlohou státu je budovat účinná opatření a postupy, jež budou pomáhat a podporovat řízenou legální migraci na jedné straně, zároveň eliminovat ilegální migraci⁵⁰ a zajistit ochranu na státních hranicích v oblasti Shengenu. Dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů jsou rozsáhlé pravomoce svěřeny do rukou Policie ČR, jehož nadřízeným správním orgánem je právě Ministerstvo vnitra. Pro snadnější chod i odstranění přílišné byrokracie na straně Policie ČR připravuje Ministerstvo vnitra přesun některých správních činností pod svou agendu. Od ledna tohoto roku Ministerstvo přebralo

---

⁴⁹ Osoba, která není občanem EU ve smyslu čl.17 odst.1 Smlouvy o založení Evropského společenství a/nebo osoby, kterým nejsou přiznána práva rodinného příslušníka občana Unie (<http://www.mpsv.cz/cs/1355>, 22.3.2009).

⁵⁰ Jsou v souladu se Zásadami politiky vlády v oblasti migrace cizinců, které jsou přílohou usnesení vlády České republiky č. 55 z 13.ledna 2003 (http://kormoran.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/D376DFB23057E7E6C12571B60070FBF3, 20.5.2009).

zcela pod svou správou povolování trvalých pobytů. V přípravné fázi se nachází i vydávání povolení k dlouhodobému pobytu⁵¹.

4.2 Vstup na území ČR a základní pojmy týkající se pobytu cizince na území ČR

Stát je novověké označení⁵² pro mocenský útvar, který na jistém území a v jistém společenství má monopol na legitimní užívání donucovacích prostředků, zákonodárství, ustavení měny a udržování veřejného pořádku. Autoritou státu je označena pro vyhlašování a prosazování zákonů země. Zákony vyhlášené a chráněné státem určují povinnosti a práva státních příslušníků. Stát je tedy zároveň tvůrcem i adresátem právních norem.

Stát tvoří tři hlavní prvky, jimiž jsou území, obyvatelstvo a státní moc nad obyvatelstvem tohoto území. Když jeden prvek z výše zmíněného chybí, nemůže to být stát. Jedním ze znaků státu je státní území (princip teritoriality), které je vymezeno státními hranicemi⁵³. Sbírkou zákonů České republiky 2001, č. 120 - §2 odst. 3 uvádí: „Čáru státních hranic tvoří souvislá množina bodů, které určují průběh hranic na zemském povrchu a jejíž polohu lze určit z hraničního dokumentárního díla“.

Na území ČR je cizinec oprávněn vstoupit v místech stanovených jako hraniční přechod. Podmínky pro vstup a pobyt cizinců na území ČR upravuje zákon o pobytu cizinců na území České republiky (č.326/1999Sb., ve znění pozdějších předpisů – dále jen “cizinecký zákon”). K jejich některým ustanovením jsou vydány tzv. prováděcí předpisy. Podmínky vstupu a pobytu cizinců jsou pak dále upravovány přímo závaznými předpisy Evropského společenství a od vstupu ČR do Schengenu ze dne 21. prosince 2007 také závaznými schengenskými předpisy.

Cizinec je oprávněn vstoupit na území přes hraniční přechod v místě a čase určeném k provádění hraniční kontroly⁵⁴. Na požádání policie je cizinec povinen předložit osobní doklad při hraniční kontrole⁵⁵. Zjednodušeně, cestovní doklad při hraniční kontrole předkládají občané Evropské unie a jejich příbuzní i státy se kterými má naše republika ujednání mezinárodní smlouvu o bezvízovém programu. Naopak cizinci ze států s vízovou povinností vzhledem k České republice předkládají platný cestovní doklad a vízum opravňující k pobytu na území, doklad o zajištění prostředků k pobytu, doklad o zajištění úhrady nákladů zdravotní péče, doklad o zajištění ubytování či vízum cílového státu.

---

⁵¹ Od 1.ledna 2013

⁵² Ad vymezení florentského politika a spisovatele Niccola Machiavelliho (1469 - 152) ve svém díle Vladař.

⁵³Zákon č.312/2001 Sb., o státních hranicích

Seznam hraničních přechodů je možné nalézt na webových portálu MV ČR.

⁵⁵ Pokud není v cizineckém zákoně stanoveno jinak.

V cizineckém zákoně je upraven dvojitý režim pobytu, a to pobyt přechodný a pobyt trvalý. Bez víza jsou oprávněni pobývat na území v rámci přechodného pobytu občané EU, s nimiž ČR uzavřela příslušnou mezinárodní smlouvu. Bez víza mohou občané výše uvedených států pobývat v ČR po dobu 3 měsíců. Prodloužení doby pobytu nebo doby platnosti víza je třeba žádat v zákonem stanovených lhůtách.

Dlouhodobý pobyt je pro ty cizince, kteří pobývají na území České republiky s vízem k pobytu nad 90 dnů a mají v plánu zůstat v republice přechodně nebo déle než jeden rok. Účel pobytu musí zůstat stejný. Doba platnosti povolení k dlouhodobému pobytu je možné prodloužit opakovaně a to maximálně na dobu stanovenou v prvním povolení k dlouhodobému pobytu. Žádost o povolení k dlouhodobému pobytu je podáván v případě pobytu za účelem zaměstnání a za účelem podnikání. Výjimku pak tvoří osoby s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny.

Přechodný pobyt je možné rozčlenit na několik druhů. Hovoříme o *přechodném pobytu na krátkodobé vízum* neboli vízum k pobytu do 90 dnů. Doba platnosti víza je nejdéle 2 roky a lze jej udělit i vícenásobně. Diplomatická mise či konzulární úřad za účelem tranzitu přes republiku uděluje *průjezdní vízum*, pokud je účelem čekání na letecký spoj v tranzitním prostoru mezinárodního letiště je udělováno *letištní vízum*. Pod vízum k pobytu nad 90 dnů je řazen i *přechodný pobyt na území na dlouhodobé vízum*, kam spadají studentská, pracovní a podnikatelská víza.

Místem trvalého pobytu se podle zákona č.133/2000 Sb. rozumí adresa pobytu občana v České republice, kterou si občan zvolí zpravidla v místě – ať už je to z důvodu, že se na této adrese nalézá jeho rodina, rodiče, má tam třeba zakoupený byt nebo i z důvodu povolání. „Objekt musí být označen číslem popisným nebo evidenčním, popř. orientačním a je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci. Z přihlášení občana k trvalému pobytu podle zákona výslovně nevyplývají žádná práva k objektu ani k vlastníkovu nemovitosti.“ Trvalý pobyt je tedy definován jako údaj „pouze“ evidenční. Ve skutečnosti s ním ale pracuje celá řada dalších zákonů a navazuje na něj řada práv a povinností.

Cizinec v České Republice získává nárok na zapsání trvalého bydliště po pěti letech, kdy zde legálně pracuje. Avšak po tuto dobu musí mít u zaměstnavatele nahlášeno tzv. místo přechodného pobytu. Rovněž je důležité, že do lhůty pro získání trvalého bydliště se nezapočítává doba, kdy cizinec pobývá v hotelu nebo žije u někoho jiného v podnájmu. Existuje také důvod, kdy může být trvalý pobyt povolen dříve a to v okamžiku, kdy cizinec uzavře sňatek s občanem České Republiky, který již má trvalé bydliště na tomto území. Složitější situace může nastat v okamžiku, kdy občan žije u rodičů a ti nemají zájem svolit k zapsání trvalého pobytu.

Trvalý pobyt slouží především pro ty, kteří v ČR chtějí žít trvale. Na rozdíl od cizinců s dlouhodobým pobytem nebo vízem, má cizinec s trvalým pobytem širší práva a od ostatních českých občanů jen s tou výjimkou, že nemají volební práva. Občané tzv. třetích států podléhají vízové povinnosti⁵⁶ - pokud se nejedná o pobyt za účelem výdělečné činnosti, kdy jsou povinni žádat o povolení k zaměstnání, mohou pobývat bez víza na našem území až po dobu 3 měsíců (resp. v Schengenském prostoru po dobu třech měsíců v období šesti měsíců). Žádost o udělení státního občanství je k vyzvednutí na pracovištích odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, jež je tam také nutné podat. Pokud má zájem cizinec žádat o povolení k trvalému pobytu po pětiletém pobytu (na základě víza k pobytu nad 90 dnů a na základě povolení k dlouhodobému pobytu dle §68 zákona č.326/ 1999Sb. o pobytu cizinců na území ČR) musí ještě navíc doložit doklad o vykonání zkoušky z českého jazyka⁵⁷ na úrovni stanovené Společným evropským referenčním rámcem pro jazyky (SERRJ) pro trvalý pobyt v ČR. Státní občanství České republiky může Ministerstvo vnitra na žádost udělit cizinci či osobě bez státní příslušnosti, jež splňuje podmínky vydané tímto úřadem.

Ke dni 31. 12. 2008 Ředitelství služby cizinecké policie MV ČR v České republice evidovalo 438 301 cizinců, z toho 172 927 cizinců s trvalým pobytem, 265 374 cizinců s některým z typů dlouhodobých pobytů nad 90 dnů (tj. přechodné pobyty občanů EU a jejich rodinných příslušníků, dále víza nad 90 dnů a povolení k dlouhodobému pobytu občanů zemí mimo EU). Jak již bylo výše zmíněno, ze statistik Českého statistického úřadu (ČSÚ) vyplývá, že z celkového počtu asi 10,5 milionu (dle ČSÚ k 31. březnu 2009 se jednalo o 10 476 543 jedinců) obyvatel jsou evidována 4,2 % cizinců. Rovněž převážnou část celkového růstu počtu obyvatel tvořil přírůstek zahraniční migrací (83,1 % - asi 73,8 tis.). Odhadnout počet imigrantů z islámského světa, ale i muslimů obecně v českém prostředí je velmi obtížné - národní statistiky nezaznamenávají náboženské vyznání. Odhad lze vytvořit na základě údaje o zemi původu přistěhovalců. Dle údajů Odboru azylové a migrační politiky MV ČR za rok 2008 z celkového počtu 1 656 žadatelů o pobyt na území ČR můžeme nalézt i několik osob z muslimských zemí či států s početným zastoupením muslimů: Turecko (251), Kazachstán (73), Nigérie (39), Afghánistán (36), Kyrgyzstán (36), Sýrie (36), dále Irák (27), Alžírsko (16), Uzbekistán (15), Pákistán (12) atd. Mimo všechny výčty jsou nelegální muslimští migranti.

⁵⁶

Pokud se nejedná o občany států uvedených na seznamu třetích zemí obsažené v nařízení Rady (ES) č.539/2001 s nimiž má ČR bezvízový styk anebo země, se kterými má ČR sjednanu dohodu o zrušení vízové povinnosti.

⁵⁷Od 1.ledna 2009.

5. Média a jejich základní charakteristika

Původ slova „médium“ vychází z latiny a znamená prostředek, zprostředkující činitel – tedy to, co něco zprostředkovává, zajišťuje (Burton, Jirák, 2001). Komunikace bez média je nemožná – proto se za médium pokládají i kódy (tj. soubor znaků a pravidel pro užívání), které je možné považovat za primární média (př. jazyk). Odlišujeme i sekundární komunikační média, která se snaží o záznam nebo přenos sdělení (př. písmo, obrázky), jimiž lidé překonávají časoprostorovou omezenost vysílacích sdělení. Snaha o překonání prostorových vzdáleností a uchování sdělení však nebyla jediným důvodem k rozvoji médií. Také potřeba doručit nebo zpřístupnit sdělení dalším adresátům se stala nesporným bodem pro jejich rozmach. Za tento zlomový bod můžeme považovat vynález knihtisku, jakožto technologie dovolující multiplikaci sdělení.

„The medium is the message“ (médium je samo o sobě sdělením) je ústřední tezí hlavního teoretika a průkopníka masových médií Kanad'ana Marshalla McLuhana⁵⁸, který člení lidské dějiny a dějiny lidské komunikace podle převládajícího média. Každé médium, dle jeho koncepce, přináší jistou podobu užívání intelektuálních schopností – v orální společnosti to byla paměť, v období knihtisku vysvětlování následované obdobím showbyznysu (McLuhan, 1991). Je zřejmé, že média lze popisovat z nejrůznějších hledisek a vytvářet klasifikaci podle nejrozmanitějších kritérií. „Právě proto jsou média velice složité a v čase se proměňující sociálně komunikační jev, podmíněný dobovou situací společenskou, technickou, politickou i kulturní“ (Jirák, Köpplová, 2003).

Mediální komunikace (tedy s médií anebo za podpory médií) je podstatným znakem života společnosti. Veškerá mediovaná sdělení jsou interpretace (novináři sdělují své interpretace toho, kdo je důležitý a co je významné, autoři předkládají své interpretace toho, co je „lidské“, jak si vytvářet vztahy k ostatním, jak řešit konflikty apod.). Schopnost *rozumět médiím* (Burton, Jirák, 2001) lze považovat za základní výbavu moderního člověka z toho důvodu, že zvyšuje základní dovednost pro úspěšnou a plnohodnotnou účast v mediální komunikaci, zvyšuje kvalitu mediální gramotnosti (tedy kvalitu pohledu, s nímž je jednotlivec schopen přistupovat k médiím). Podstatná moc médií tak spočívá v tom, že se podílejí na socializaci⁵⁹ jednotlivce i na utváření společnosti a vztahů, které v ní probíhají. Není proto překvapením, že v moderních společnostech se stala podstatným nástrojem šíření, prosazování a upevňování sociálních norem (pravidel) a hodnot právě média tím, že nejspíše

---

⁵⁸ McLuhan (1964) navázal na některé z Innisových (Harold Innis 1950, 1951) a aplikoval je především na sdělovací prostředky v moderních průmyslových společnostech (Giddens, 2005).

⁵⁹ Proces formování Já a potlačování pudů se často označuje pojmem *socializace*. Socializuje nás - přeměňuje v tvory schopné žít ve společnosti - internalizace sociálních tlaků. Socializace v našem životě nikdy nekončí (Bauman, 2004).

mohou utvářet a formovat to, co se jednotlivci dozvídají o vnějším okolí, a mohou se stát zdrojem myšlenek a názorů, které se k nim dostávají. Stávají se důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu i na kvalitu života vůbec. Média, ať už přímo nebo nepřímo, ovlivňují představy, postoje, hodnoty a chování příjemců. Moc médií (společně s náboženstvím a vzděláváním), která je dána schopností ovlivňovat o čem a jak myslí společnost, je *symbolická*. Vztah médií a společnosti je pojímán jako interakce uvnitř jednoho systému.

I přes rozvoj technické úrovně sekundárních médií je nutno poukázat na jejich nejdůležitější rys – povaha médií, které lidé využívají, totiž má vliv na to, jak se k sobě jednotlivci navzájem chovají. Proto je důležité kategorizovat média podle toho, jaký typ společenských vztahů mají či mohou formovat a podporovat. Média, jako společenské instituce, mohou plnit roli dorozumívání mezi dvěma jednotlivci (interpersonální komunikace) a sloužící celospolečenské komunikaci (tzv. masová média⁶⁰).

Pro masmédia (hromadné sdělovací prostředky) je typické šíření obsahů z jednoho zdroje na druhý a jsou určeny většímu množství příjemců, kterým jsou reprodukována v prostorovém a časovém odloučení (Thompson, 2004). Jejich potenciálem je být viditelné a slyšitelné pro miliony příjemců sdělení, i když se na ně může dívat pouze několik stovek lidí. Jejich role spočívá hlavně v artikulační, informativní a kontrolní funkci (Schulz/Reifová a kol., 1998). Zajímavou alternativu o představě masové kultury prezentuje britský sociolog J.B. Thompson. Čtenář a divák dle jeho koncepce není pouze pasivním příjemcem, ale naopak aktivní individualitou, která má k dispozici symbolické mediální produkty. Způsob přijímání těchto mediálních sdělení je složitým mechanismem. Proces produkce, který nemá přímou vazbu na vliv svých mediálních sdělení, a příjmu symbolických sdělení je oddělený. Víze tvůrců o tom, jak bude s mediálními sděleními nakládáno, se může značně odlišovat od představ příjemců. Při identifikaci základních okamžiků komunikačního procesu můžeme uvažovat o modelu kódování/dekódování informací. Význam sdělení je zakódován do média v průběhu jeho mediace⁶¹. Osoba, která sdělení přijímá a dekóduje podle vlastních schémat se nazývá „recipient“ (Jirák, Köpplová, 2003:97). Pro „kódovače“, jakožto osoby autora mediálního sdělení, je charakteristická neoddělitelnost osobních postojů od vlivných

---

⁶⁰ Nepodporují vysílání a přijímání sdělení na obou stranách, nýbrž svou podstatou staví jednoho účastníka do role vysílatele a druhého do role příjemce – jako početné skupiny lidí se slabou či žádnou sociální vazbou. Masa je pojímána jako jakýsi abstraktní, zobecňující pojem. Jako kolektivní, vnitřně „atomizovaný“ adresát (Burton, Jirák, 2001).

⁶¹ Mediace je „proces zvyznamňování, který dokáže vytvářet sociální skutečnosti nového druhu, odlišné společenským postavením od skutečností, jež se staly inspirací či materiálem pro mediaci.“ (Jirák, Köpplová, 2003:46).

diskursivních procesů jeho stanovisek, úvah a novinářské práce – psaní.

Někteří autoři ještě z hlediska podpory a utváření sociálních vazeb rozlišují vedle těchto dvou médií (interpersonálních a masových) ještě třetí typ médií – tzv. síťová (Jirák, Köpplová, 2003), která jsou typická konstitucí vztahových a komunikačních sítí prostřednictvím propojení mnoha bodů s mnoha dalšími body (př. telefonická konference).

Nelze zastříti i skutečnost, že masová média plní roli, která je nepochybně významná a nezbytná pro správné fungování demokratického státu (Schulz/Reifová a kol., 1998). Mezi zvláště chráněná základní práva nespadá pouze svoboda médií (tisku), nýbrž i další mimořádná práva, jež mohou pomáhat při plnění jejich veřejných úkolů – zvláště informování občanů o všech významných událostech a tématech. Média se mají rovněž aktivně podílet na sporech a ve svých interpretacích a příspěvcích obsahujících názory a postoje by měla zaujímat otevřené stanovisko. Právě selekce z velkého počtu médií s rozličnými stanovisky jsou pro tvorbu názorů občanů příznivé.

V této práci se zaměřím především na jednu z nejstarších forem masových médií – tedy na denní tisk. Tisk je dle McLuhana skupinovou konfesní formou, poskytující „názor“, která umožňuje kolektivní obrazy společnosti v „akci“. Čtenář zpravodajského časopisu je přímo vtažen do vytváření záznamů kolektivního obrazu. Konfesním charakter novin vede k tomu, že pouhou „svou formou (bez ohledu na obsah) vytváří dojem *zpráv od pramene o komunitě v akci i interakci* (McLuhan 1991:191). Nejspíše i z tohoto důvodu tiskoviny plní svou funkci nejlépe pokud odhalují stinné stránky života. Jsou to právě špatné zprávy (o někom či pro někoho), které jsou považovány za ty skutečné zprávy. V dnešním světě je zpracovávání a pohyb informací v centru pozornosti. Navíc se tisková média staly zdrojem bohatství. Nejde pouze o jakési formy informací, ale postupným přecházením na automatizaci ve společnosti si čtenář uvědomuje, že informace jsou klíčovým druhem zboží a materiální rovina je pro mobilitu informací až na druhém místě. Inzerenti platí v novinách za prostor a čas - „zakupují“ si část čtenáře jakoby si pronajali cokoli jiného. Vždyť podstatou tisku je právě forma skupinové expozice s komunálními záležitostmi, jejichž základem je inzerce a burzovní zprávy. Tisk je především neplacenou zábavou, kterou platí inzerenti, aby si „koupili“ čtenáře. Ikonografická pestrost inzerátů je většinou ignorována nebo odsuzována. Neschopnost něco vnímat je zapříčiněna tím, že čtenář věnuje pozornost „obsahu“ médií, nikoliv jejich formě.

Noviny jsou horkým médiem – tzn. jsou extenzí jediného smyslu pomocí tzv. „vysoké definice“ (McLuhan, 1991). Vysoká definice je stav naplněnosti daty. **Horká média** umožňují méně participace, přičemž intenzita (vysoká definice) plodí specialismus a fragmentarizaci nejen v životě, ale i v zábavě. Povaha sdělovacích prostředků, jež existují v určité společnosti,

ovlivňuje její strukturu více než samotný obsah zpráv či sdělení, která tato média přenášejí (Giddens, 2005).

V neposlední řadě bych zmínila i skutečnost, že noviny jako celek dnes sehrávají ve společnosti menší úlohu než tomu bylo dříve. Důvod je zcela zřejmý – z jejich pozic je vytlačují další masová média, zejména internet. Hlavní konkurencí tisku jsou dnes zpravodajské portály na internetu, se zpravodajstvím z jednotlivých novin. Digitalizace (neboli převod analogového sdělení do číselné formy umožňující počítačové zpracování) obrazového nebo jazykového sdělení nesmírně zvýšila možnosti výměny velkého množství informací. Zajímavostí médií realizovaných v prostředí internetu není jejich dostupnost, která je díky satelitnímu spojení dostupná na celém světě, ale vyšší interaktivity – tzn. možnosti příjemce podílet se na výsledné formě konzumovaného produktu (prostřednictvím komunikace s podavatelem či jeho produktem).

Shrnuto, sdělovací prostředky významným způsobem formují naše zkušenosti a veřejné mínění, protože ovlivňují nejen naše postoje, ale jsou i přístupovou cestu ke znalostem (Giddens, 2005). Média jsou pro současnou společnost neodmyslitelným zdrojem informací o světě. Komunikačními prostředky se „zabývají“ produkováním, uchováváním a distribucí materiálů, jež mají pro jedince, kteří je produkují a kteří je přijímají“ symbolický rozměr (Thompson, 2004:15). Na druhou stranu třeba mít na paměti, že zprostředkovaná (*mediated*) komunikace je společenským jevem vždy zasaženým do nějakého kontextu.

6. Metodologie

Tato práce se zabývá problematikou cizinců, konkrétně muslimů a jejich obrazu v českých médiích. Výzkumná část je založena na kvantitativní obsahové analýze vybraných celostátních deníků. Jak už bylo výše nastíněno, jedná se tedy o interpretace – nikoliv o reálný obraz objektivní skutečnosti. Zvolila jsem mediální sdělení z toho důvodu, že mají schopnost rekonstruovat sociální realitu a jsou tak vlivným faktorem na formování veřejného mínění. Vysoký stupeň mediace v moderní civilizované společnosti navíc způsobuje překvapující skutečnost, jež je zdánlivě protismyslná a odporující běžným soudům. Určité společenské jevy se dostávají do povědomí příjemců dříve, než je sami mají možnost porovnat se svou bezprostřední, osobní, zkušeností (Křížková, 2007).

Při využití metody kvantitativní analýzy mediálních obsahů vybraných celostátních deníků s různým zaměřením jsem zúžila výběr na tři periodika: nejčtenější bulvární deník Blesk, nejčtenější „seriózní“ tiskovinu Mladá Fronta Dnes a Lidové noviny, které jsou specifické svou čtenářskou obcí. Všechny média zmiňují alespoň okrajově tematiku muslimů

i islámu a konkrétně je pak analyzováno tématické zaměření, hodnocení a kontext publikovaných příspěvků. Cílem je pojednání českých médií o islámu (potažmo muslimech) a s jakými událostmi je nejčastěji spojován. Analýza by měla interpretovat to, v jakých kontextových a slovních stereotypch je v tištěných médiích obraz islámu.

6.1 Charakteristika vybraných deníků

Tím, že jsem již určila, jaké mediované obsahy budu rozebírat a zároveň přednastavila časový úsek, považuji za vhodné seznámit se s jednotlivými médii. Příliš rozsáhlý materiál jsem zúžila a vybrala pouze vzorek. K šetření jsem zvolila tři nejdůležitější celostátní deníky.

Za relevantní jsem využila i data z tiskové zprávy CVVM Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i., která se dotýká toho, jak lidé hodnotí poskytované zpravodajství jednotlivých médií z hlediska pravdivosti a úplnosti informací. Z šetření (1 139 respondentů) celkově vyplynulo, že z hlediska pravdivosti přinášených zpráv jsou až na výjimky vybraná média (zařazeny byly celoplošné televize, veřejnoprávní i soukromé rozhlasové stanice, hlavní celoplošné deníky a nejnavštěvovanější zpravodajské servery na internetu) hodnocena většinou příznivě. Výjimku představovala nejčtenější tiskovina na českém trhu – bulvární deník Blesk (55 %), zatímco pravdivost jim připisuje jen pětina dotázaných. MF Dnes byla z hlediska pravdivosti přinášených zpráv hodnocena příznivě ve 33 %, z hlediska „pravdivosti, ale neúplnosti“ zpravodajství pak ze 31 %. Lidové noviny také zaznamenaly hodnocení pravdivosti u 23 %, u „pravdivých, ale neúplných“ zpráv 26 %. Z výzkumu této společnosti rovněž vyplynulo vysoké procento respondentů, kteří nedokázali posoudit pravdivost a úplnost informací těchto periodik (MF Dnes 30 %, Lidové noviny 45 %).

Podrobnější analýza ukázala, že z hlediska politické orientace se rozchází hodnocení tisku - MF Dnes a Lidové noviny jsou výrazně příznivěji hodnoceny mezi stoupenci pravice.

6.1.1 Základní informace o denících

Společnost Ringier ČR je vydavatelstvím s největším počtem čtenářů na českém trhu⁶². Ringier ČR je součástí švýcarské vydavatelské skupiny Ringier AG. Ta je aktivně činná i ve Švýcarsku, Německu, Maďarsku, Rumunsku, Srbsku, Chorvatsku, na Slovensku, v Číně, Indii, Indonésii a Vietnamu. Součástí portfolia vydavatelství Ringier ČR je 15 tištěných deníků a časopisů a 5 internetových serverů. *Deník Blesk* byl založen v roce 1992. Blesk je barevný deník, který přináší zpravodajství, zajímavosti a senzace z domova

⁶² Více než 3,9 milionů čtenářů, dosahuje více než 38 % podílu na trhu, zdroj: <http://www.ringier.cz/kdojsme.htm>

i ze světa jako je cestování, zdraví, vše pro ženy, auto-moto, vzdělávání a bydlení. Sobotní příloha je souhrnem událostí týdne ve společnosti. V pátek vychází se suplementem Blesk magazín. Deník Blesk vychází v regionálních mutacích Praha, Praha a střední Čechy, jižní Čechy, východní Čechy, severní Čechy, západní Čechy, jižní Morava – Brno a severní Morava. Dle studie Media projekt za rok 2008, která je realizována společnostmi GfK Praha – Median, je odhad čtenářské obce Blesku na vydání je přibližně na 1 477 000 lidí.

Skupina MAFRA vydává nejčtenější „seriózní“ deník Mladou fronta DNES a deník Lidové noviny. Majoritním vlastníkem této mediální skupiny je od roku 1994 německý holding Rheinisch-Bergische Druckerei und Verlagsgesellschaft mbH. Vydavatelství bylo založeno roku 1946 (převzato z oficiálních webových stránek www.mafra.cz).

Vlajkovou lodí je nejčtenější seriózní deník *Mladá fronta DNES* s více než jedním milionem čtenářů (asi 1 076 000 čtenářů za rok 2008). Cílem listu je podávat pravdivý a plnohodnotný obraz o světě, ve kterém žijí. Součástí tohoto obrazu by mělo být aktuální a kvalitní zpravodajství, stejně jako užitečné servisní informace či „oddechové čtení“ ve specializovaných přílohách. (převzato z oficiálních webových stránek www.mfdnes.cz).

Druhým deníkem v této skupině jsou *Lidové noviny*, český deník, který poprvé vyšel 16. prosince 1893. V jistém ohledu jsou obnoveným vydáváním samizdatových Lidových novin, jejichž první vydání vyšlo pod vedením Jiřího Rumla v lednu 1988. Jsou tak listem, deníkem s vysokou vážností (v minulosti v něm publikovala i řada slavných českých spisovatelů) a zaměřuje se na hlubší zpracování významných zpravodajských informací z domova i ze světa. Své čtenáře (jež tvoří přibližně 220 000 lidí) nejenom informuje, ale také stimuluje jejich kritické myšlení o světě a společnosti.

6.2 Analýza periodik

Při samotném zpracování mediálních obsahů jsem se opírala o metodu informační agentury Anopress IT a.s. (majitelem společnosti je Creditinfo Czech Republic, s.r.o.), jež shromažďuje a zpracovává úplné znění textů novinových a časopisových příspěvků⁶³. Souhlas s poskytnutím dat týkajících mediovaných textů, objektů zkoumání, uvádím v příloze A. Analyzovaná mediální sdělení jsem zkoumala z hlediska tematického zaměření, kontextu a hodnocení jednotlivých článků uvedených v celostátním denním tisku – Blesku, Lidových novinách a Mladé frontě Dnes v období dvou let, tj. od 01.01.2007 do 31.12.2008. Výběr periodik byl ovlivněn především čteností, orientací jednotlivých deníků i samotným stylem psaní. Blesk, Mladá fronta Dnes i Lidové noviny se profilují jako nezávislé deníky

⁶³ Rovněž dodává i přepisy televizních a rozhlasových vysílání, dodává i encyklopedické i referenční soubory a dalších informačních zdrojů. Zdroj informací: <http://www.anopress.cz/web/pages/main/hp.aspx>

na politických stranách.

Dalším důvodem pro výběr těchto konkrétních periodik byla i skutečnost, že elektronický archiv mediální databáze Anopress IT obsahuje úplnou databázi těchto deníků (například s periodikem Právo je dostupnost omezenější).

V ústředí mého zájmu byly všechny příspěvky, jež obsahovaly klíčová slova *muslim** a *islám** a jejich jazykové varianty. Záměrně byly vyřazeny články⁶⁴, kde tato klíčová slova měla pouze okrajovou či vedlejší roli. Naopak začleněny byly i články, které pojednávaly o muslimech (potažmo islámu) v souvislosti se sportem, který také patří do konstruování mediálního obrazu, příspěvky z rubriky cestování a obsahy, kde byla prezentována muslimská země i rozhovory s tematikou muslimů (islámu) v ústředním zájmu.

Výsledný soubor je formálně různorodý - jedná se o zahraniční i domácí zpravodajství, komentáře, rozhovory, dopisy či například glosy.

Tato práce se nezabývá rozsahem ani fotodokumentací jednotlivých témat mediálních sdělení.

6.3 Metoda obsahové analýzy

V metodologii sociálních věd můžeme zaznamenat dva základní přístupy: kvantitativní a kvalitativní výzkum. Kvantitativní výzkum *se zabývá stabilizovanými jevy a jejich vzájemně odhadnutelnými poměry* (Surynek, Komárková, Kašparová 2001:26) a získáme jím omezený rozsah informací o velice mnoha jedincích. Výhodou je vytváření generalizací (zobecnění) na zkoumanou populaci. Naproti tomu kvalitativní výzkum se opírá o dynamické jevy a jejich význam podkládaný ve sdělených informacích (Disman, 2007). Obě metody se navzájem doplňují. Kvalitativní metoda se snaží porozumět problematice a kvantitativní metoda ověřuje její validitu (neboli míru adekvátnosti výsledku evaluačního nástroje).

Logika obou výzkumů je odlišná. Kvantitativní výzkum používá deduktivní metodu, načež logika kvalitativní metody je induktivní. Vzhledem k tomu, že ve spojitosti se základní výzkumnou otázkou bychom mohli uvažovat o četnosti výskytu klíčových slov (v mém případě o termínech islám a muslim včetně jejich gramatických variant), kdy a kde byl daný termín publikován, identifikaci kontextu, hodnocení subjektu a hlavních tematických stránkách, lze pomýšlet na *metodu kvantitativního výzkumu*. Kvantitativní metoda dává odpovědi právě na otázky četnosti autorů, zdrojů, hlavních témat, titulů publikovaných příspěvků apod.

---

⁶⁴ Aby nedošlo k pozdějším nepochopením, předesílám, že pojmy „příspěvek“ a „článek“ používám jako synonyma.

6.3.1 Výzkum obsahu textu

Termín „obsahová analýza“ (content analysis) je sociálněvědní metodou, která se používá běžně k vyhodnocování projevů komunikace, jejich povahy, dynamiky, účinnosti atd.

Poněvadž se tato analýza snaží podchytit možné zkreslování zpráv s ohledem na určité zájmové skupiny, jsou jejím předpokladem silné účinky médií (Hendl, 2005). Hromadné sdělovací prostředky sehrávají specifickou úlohu – seznamují čtenáře (případně diváka či posluchače) s jistými představami a tak zprostředkovávají obraz o určitých jevech a formách sociální činnosti. Obsahová analýza se snaží odhalit latentní významy i komplexní významové směřování většího objemu obsahu médií.

Obsahová analýza je zaměřena na vlastní myšlenkový obsah dokumentu a je součástí veškeré poznávací činnosti. *Cílem obsahové analýzy v informační činnosti je rychlé a přesné proniknutí k tématu a obsahu dokumentu* (Hyhlíková, 1984:14). Při použití této analýzy se zkoumá sledovaný obsah komunikace s ohledem na několik konkrétních, vybraných znaků.

Kvantitativní obsahová analýza se od kvalitativní obsahové analýzy liší zejména v tom, že vyžaduje před samotným započítáním analýzy přesné zavedení kategorií (abychom předešli odlišnému kódování dat u různých analytiků)⁶⁵. Obsahová analýza je dále definována jako kvantitativní analýza.

Cílem a obsahem kvantitativní obsahové analýzy je využití verbálního nekvantitativního dokumentu a následná transformace na kvantitativní mediované obsahy. Jejím prostřednictvím dochází k hodnocení produktů, které nebyly vytvořeny výzkumným účelem, ale i k vyhodnocování kvalitativních (neboli otevřených) otázek v různých typech dotazování (Surynek, Komárková, Kašparová 2001). Obsahová analýza je *technikou* vyhodnocování, jejíž postup je vysoce strukturovaným a selektivním procesem. Mohli bychom dospět k definici, že *obsahová analýza je analyticko-dokumentační, neosobní technika, v níž výzkumník vytváří soubor vzájemně se vylučujících a vyčerpávajících kategorií, jež mohou být nadále používány k rozboru dokumentů a následně zaznamenává četnosti výskytu jednotlivých kategorií v textu* (Jeřábek, 1993).

Obsahová analýza se soustřeďuje zejména na text daného dokumentu, ale může sloužit i prvky, které mají vysokou vypovídající schopnost o tématu i o obsahu (identifikační údaje, předmluva, shrnutí závěrů - části doplňující text, atd.). Z výzkumného hlediska obsahová analýza rozlišuje nejen obsah sdělení (tedy to, co bylo komunikováno), ale i jeho

---

⁶⁵ Validita a spolehlivost tohoto analyticko – dokumentačního procesu vyplývá z hledisek pozitivistického paradigmatu, do níž kvantitativní obsahová analýza spadá (dále viz. Hendl, 2005). Důsledkem této pozitivistické tradice obsahové analýzy je snaha o formulaci obecných výzkumných otázek či hypotéz. Obsahová analýza je pak kvantifikací a měřením výroků o vztazích mezi tzv. proměnnými a jejich kategoriemi.

autora, způsob, důvod, efekt sdělení i předpokládaný účinek.

Předmětem obsahové analýzy mohou být písemné dokumenty, rozhlasová či televizní vysílání, telefonická komunikace, umělecká díla. Může sloužit k určení autorství v literární vědě i k analýze srozumitelnosti textů (Jandourek, 2003). Využití této metody je široké – od analýzy literárních děl po různé vědní obory, včetně psychologické a sociální vědy.

S pomocí obsahové analýzy můžeme měřit frekvenci, intenzitu, valenci nebo kontingenci manifestního obsahu komunikace. Dle knihy Jana Jandourka *Úvod do sociologie* stručně charakterizují tyto čtyři formy obsahové analýzy:

- frekvenční analýza (klasifikace prvků dokumentu a jejich četnost výskytu)
- valenční analýza (specifičtější hodnocení – negativní, neutrální a pozitivní – ku příkladu při zkoumání mediovaných obsahů ve spojitosti s určitým termínem)
- analýza intenzity (měří sílu hodnocení)
- analýza kontingence (jež sleduje výskyt určitých prvků ve spojitosti s jinými pojmy)

Dále lze zkoumat zdroje médií, vyváženost článků, objektivitu vnímaných událostí, politickou orientaci, cílové skupiny médií a mnoho dalších prvků. Výsledky výzkumu mají sloužit k odhalení kritického vývoje (tzn. mají poukázat na chybný vývoj, nedostatky, které jsou považovány za problematické), problémy ukazovat v jasném světle a případně nastínit možná řešení.

6.3.1.1 Hlavní problémy

Tato metoda má hned několik slabých stránek. Texty mediálních sdělení jsou tvořeny rozličnými údaji, které mají vypovídací hodnotu o těchto obsazích, samy o sobě se vyskytující v podobě složených témat s komplikovanou strukturou. Jeví se tak možné měřit z mnoha hledisek (Hyhlíková, 1984).

Úroveň poznatků stahujících se k danému mediálnímu sdělení se liší u jednotlivých tvůrců (autorů) obsahů a uživatelů (tj. čtenářů, posluchačů, diváků), ale i analytiků zabývajících se mediální obsahovou analýzou. Rovněž jazyk sdělení, obsahové analýzy i uživatele je odlišný. Neméně významná je i skutečnost, že téměř nelze ustanovit nezvratné definice kategorií. Protože analytik se snaží nalézt četnost výskytu předem stanovených činitelů či dané příspěvky řadí dle předem stanovené kategorizace, dalším problémem této metody se

jeví ztráta významu během sběru dat. V podstatě můžeme konstatovat, že kvalitativní obsahová analýza může měřit velké množství sdělení povrchně.

Reduktivní, kvantitativní metoda má sklon *zastírat komplexnost jevů*. *Obsahová analýza konvertuje kvalitativní data do kvantitativní podoby, aby s nimi bylo možné lépe manipulovat. Proto nemůže dostatečně zajistit uchování interpretativních kvalit výsledků z jednotlivých článků* (Hendl, 2005: 360). Závěry tak mohou být postiženy jistým zjednodušením dle klasifikovaných a kvantifikovaných poznatků.

6.3.1.2 Výhody této metody

Hlavní výhodou této metody je v první řadě finanční nenáročnost, vysoká míra strukturovanosti a vysoký stupeň ověřitelnosti – „při rozboru analýzy podléhá každý krok explicitně formulovaným pravidlům“ (Schulze, Reifová a kol., 1998: 31), dostupnost mediálních obsahů (pokud dochází k průběžným archivacím a je možné data dohledat kompletně). Máme k dispozici sdělení z dlouhých časových období (rovněž předpoklad evidenční dochovalosti), což je vynikající při měření velkého množství údajů, které mohou být kvantifikovány a porovnány se statistikami vypovídajícími o reálné situaci. Tato metoda navíc využívá *tzv. neintervenciálního přístupu* (Jandourek, 2005: 213), tedy žádným způsobem nezasahuje do života lidí. Tato metoda analýzy (konkrétněji interpretace) médií vypovídají nejvíce o rozdílech ve způsobu „myšlení“ o médiích.

Výsledky šetření, podrobené statistickým analýzám, lze přehledně zobrazit do číselných hodnot, tabulek anebo grafů.

Metoda obsahové analýzy, jak již bylo uvedeno, je systematickou metodou. Systematicky v tomto případě znamená, že mediální obsahy zkracuje stejným způsobem. Je rovněž *intersubjektivně ověřitelná, tedy všichni ostatní – alespoň v zásadě – budou schopni při aplikaci našich výzkumných metod prověřit přiměřenost (validita) a spolehlivost (reliabilita) našeho metodického přístupu*⁶⁶ (Schulz, Reifová a kol., 1998: 35).

6.3.1.3 Sporné otázky

Obecně mezi sporné body obsahové analýzy patří reprezentativnost studovaného vzorku – zejména v případech, kdy není znám celý dosah zkoumaného jevu. Tuto skutečnost jsem v mém případě odstranila tím, že jsem vymezila reprezentativní vzorek konkrétního typu mediovaných sdělení (novin), pojmenovala jednotlivé části a následně zjistila, kolik

---

⁶⁶Tento požadavek výzkumné metody je nutný doplnit předpokladem „pocitivého“ šetření, jež formuluje všechny kritéria takovým způsobem, aby mohly být zahrnuty do výzkumu všechny relevantní články. Kritéria by měla být také jednoduše použitelná (Schulz, Reifová a kol.).

se objevilo položek pod jednotlivými pojmenováními. Dosah zkoumaného vzorku je tak dostupný.

Kategorie jsou proměnné (mohou získat různou hodnotu), které jsou relevantní pro výzkumné téma. Nezvratnost definic kategorií je nevyjasněnou oblastí obsahové analýzy.

Neobjasněnost lze shledat i při ustanovování jednotek měření. Měření jevu není totožné s jeho objasněním. Konkrétní jednotka může spadat do více kategorií. Závěry šetření nevysvětlují formování obsahu ani významu výzkumného záměru.

6.3.2 Sběr a rozbor dat týkajících se obsahu textu

Po stanovení výběrového souboru (tj. operacionalizaci), popř. tvorbě indikátorů dochází k definování proměnných (kategorií). Tento proces můžeme charakterizovat jako operacionalizaci sledovaných znaků. Následuje kódování, rozbor a interpretace dat.

Kódování je charakterizován jako praktický proces, při němž zkoumané mediální obsahy získávají podobu číselných hodnot. Prvním stupněm je rozčlenění sledovaných sdělení do jednotek (tzv. kódovací jednotky), jež následně popisujeme dle stanovených kategorií. Do kategorií řadíme dva typy proměnných:

- *identifikační*, které používáme pro zařazení příspěvku i kódovacích jednotek analýzy
- *systematizující*, jež využíváme při hledání odpovědí abstraktně stanoveného téma výzkumu (Schulz, Reifová a kol., 1998)

U elektronických médií je většinou kódovací jednotka definována časově.

Každá kódovací jednotka se vždy vztahuje k relevantní proměnné, popisující vlastnosti mediovanému obsahu. Dle Dismana lze kvantitativní jednotky (ve kterých bude měřen rozsah sdělení) charakterizovat na dvou úrovních:

- *záznamové jednotky* (měříme rozsah)
- *kontextuální jednotky* (rozsahem širší a je východiskem pro kategorizaci)

Jednotky měření se mohou vyskytovat v různých podobách a tvoří základ vyhodnocování. Proměnné slouží jako indikátory pro rozličné aspekty našeho dotazování. Proměnné i jednotky zaznamenáváme tak, aby mohly být později vyhodnoceny

prostřednictvím statistické analýzy. Při výzkumu postupujeme dle pracovních procedur uvedených v kódovníku (tzv. coding frame; také kódovací seznam). Kódovací kniha obsahuje slovník s postupem, jak k sobě přiřazovat proměnné a kategorie znaků⁶⁷.

Kódovací kniha je seznamem kódů a přepisů pro jejich přiřazování kde jsou přesně vymezeny proměnné a jejich kategorie (Hendl, 2005). Samotný výzkum je zaznamenávám na záznamový arch, na který nanášíme všechny data ze souboru dokumentace.

Mimo kódovník je možné nanášet čísla do tabulek a vytvořit tak jednoduché, přehledné formální členění. Záznamový arch nemusí mít pouze papírovou podobu, ale může být zaveden přímo do počítače a vyhodnocen speciálními programy (např. SPSS, což je software poskytující nástroje pro řešení statistických úloh⁶⁸).

Po zakódování jednotlivých kategorií, prověření, korektury a vyhodnocení údajů následuje analýza a interpretace statistických (resp. analytických) dat.

---

⁶⁷ V odborné literatuře je často používán termín „kódovací instrukce“

⁶⁸ www.spss.cz

EMPIRICKÁ ČÁST

Po teoretickém ukotvení, charakteristice zvolené metodiky kvantitativního výzkumu, vymezení základních pojmů následuje empirické zpracování. V této části tak plně realizují přednastavená metodologická východiska a postup výzkumné metody. Poslední část pak tvoří interpretace dat.

7. Obsahová analýza vybraných periodik

Tento výzkum je analýzou mediovaných textů, jež jsou součástí masmédií. Volba masových médií byla podnícena jejich obrovskou potenciální mocí a vlivem.

7.1 Postup analýzy periodik

Výzkum probíhal po vzoru klasického plánu výzkumného procesu, který je popsán v teoretické části, v kapitole o jednotlivých fázích metody obsahové analýzy. Před samotným výzkumem jsem se snažila také načerpat teoretické informace o postavení obsahové analýzy v rámci teorií hromadných sdělovacích prostředků. Opět se vracím k teoretické části této práce.

7.1.1 Definice výzkumného tématu, formulace výzkumných otázek

Vzhledem k tomu, že v dějinách empirického výzkumu hromadných sdělovacích prostředků zaujímá otázka vlivu médií podstatnou úlohu, je předpokladem výzkumného tématu silný účinek médií. Východiskem zkoumání je obecně formulovaná otázka: ***jaký vliv mají média na utváření obrazu muslimů v Česku?***

Cílem této analýzy je zjistit, jaký je obraz muslima v rámci prostředí České republiky. Tedy demonstrovat na získaných datech, jakým způsobem o českých muslimech či muslimech v Česku podávají autoři informace (a jaké ty příspěvky jsou) v domácím i zahraničním zpravodajství. Zahraniční zpravodajství jsem nechala v rámci tohoto výzkumu zejména z důvodu celistvého referování novinářů a muslimech (potažmo islámu). V analýze zkoumám nejen identifikační proměnné (periodikum, datum, číslo, ročník atd.), ale i systematizující proměnné (hlavní téma, hodnocení a tematická stránka příspěvku).

7.1.2 Operacionalizace

Ze všeho nejdříve je potřeba definovat sledovaný, tzv. výběrový soubor (výběr jednotek přicházejících v úvahu pro naši analýzu).

Tento výběr provádíme v několika rovinách. Definuje, jaká média budeme sledovat, jaké obsahy budeme v těchto médiích (novinách) zkoumat, časový rámeček a specifikujeme mediované obsahové jednotky. Protože je kvantitativní obsahová analýza jednou podsložkou výzkumů, které se zabývají působením hromadných sdělovacích prostředků na populaci, může se jevit účelně zkoumání těch médií, která mají široký dosah mezi lidmi.

Vzhledem k prostředkům jsem nemohla provést analýzu všech médií, jež byla k dispozici. Tak došlo k selekci médií a soustředila jsem se na celostátní deníky zahrnující pojmy islám a muslim (včetně jejich gramatických variací). Hlavně z ekonomických důvodů jsem sledovala jen malý vzorek médií – zejména vlivných (nejdůležitějších), aby byla daná analýza tvořila co nejvíce výslovný obraz muslimů. Jak již bylo výše nastíněno, média jsou jistým odrazem sociální reality, na jejíž potřeby se musí adaptovat, aby mohla nadále fungovat. Jejich hlavním úkolem je nalézt přijatelnou cestu mezi prodejností a zároveň v určitých mezích neztratit na serióznosti. Mým záměrem bylo analyzovat zpravodajství s tematikou islámu, muslimů za rok 2007 a 2008, přičemž jsem pro svůj mediální vzorek vybrala tři nejvýznamnější periodika: Blesk, Mladá Fronta Dnes a Lidové noviny, které se tímto obdobím na území Česka distribuovaly.

Ke každému mediálnímu zdroji jsem měla konkrétní důvod, proč jej zvolit. Předně byl vybrán bulvární deník, který je dlouhodobě nejčtenějším⁶⁹ barevným deníkem. Deník Blesk je od roku 2002 nejprodávanejším a zároveň i nejčtenějším celostátním deníkem v České republice. Hned na druhé příčce se rovněž dlouhodobě objevuje deník Mladá Fronta Dnes. Ten jsem volila hlavně z toho důvodu, že se jedná již o „seriózní“, markantní svou zpravodajskou roli, tiskovinu a nejčtenější zpravodajský deník v České republice. Stále osloven širokou veřejností. Naopak Lidové noviny jsou charakteristické se specifickou čtenářskou obcí⁷⁰ (v minulosti v něm publikovala i řada slavných českých spisovatelů) a zaměřují se na hlubší zpracování významných zpravodajských informací z domova i ze světa.

Jak již bylo uvedeno, pro mediální analýzu jsem si vybrala omezení dle oblastí, tedy celostátních deníků. Časové rozmezí těchto mediálních zdrojů jsem volila

⁶⁹ Zde se opírám o analýzy společnosti Median s.r.o. ve svém projektu Media, který zastřešuje výzkum odhadů čtenosti tisku a poslechovosti rozhlasů. Z celostátních deníků je nejčtenějším periodikem pro rok 2008 Blesk následovaný MF Dnes (http://www.median.cz/docs/MP_2008_zprava.pdf, 20.1.2009).

⁷⁰ Zajímavou studii předkládá společnost Média projekt a.s., kde prezentuje čtenářskou obec Lidových novin za rok 2004 (bohužel aktuálnější analýzu jsem nedohledala). V závěrečné zprávě uvádí i vyšší vzdělanost čtenářů LN (http://data.idnes.cz/soubory/ln_redakce/A051108_HRN_LN_CTENARI.PDF, 20.3.2009).

na dobu dvou let - tedy období od 1.1.2007 až 31.12.2008. Soubor článků byl vybrán prostřednictvím mediální databáze Anopress IT a.s. podle předdefinovaných klíčových slov. Pravidlem pro vyhledávání jsem stanovila klíčové slova „islám“ a „muslim“ a jejich jazykové varianty v plných textech článků (tedy ve fulltextu).

Ze všech článků byly záměrně vyřazeny články, kde tato klíčová slova měla pouze okrajovou či vedlejší roli. Naopak v potaz byly brány i příspěvky z rubriky sport, články z rubrik cestování i rubrika kavárna, které také utváří konstruovaný obraz islámu ve veřejném mínění. Rozhovory s tematikou islámu byly také přidány do výběrového souboru.

Ze všech článků (842) jsem vyřadila nerelevantní články, případně duplikáty (mediální databáze ne vždy měla mediální sdělení sloučeno do jednoho obsahu). Vznikl tak soubor 527 mediálních sdělení, přičemž dvacet sedm jich bylo ještě dodatečně vyřazeno při následujícím, tzv. „kontrolním čtení“. Konečný výběrový soubor tak byl ustálen na 500 článků, viz. *tabulka č.1.*

	Blesk	Lidové noviny	MF Dnes
2007	26	144	53
2008	4	93	180

Tabulka č. 1. Celkový počet zkoumaných objektů jednotlivých periodik dle časového rozvržení.

Tento výzkum vyžaduje segmentaci mediovaných obsahů a z tohoto důvodu stačilo hrubé rozčlenění výzkumného materiálu. Za zkoumanou jednotku analýzy souboru jsem vybrala tu nejjednodušší, snadno identifikovatelnou a rozpoznatelnou – článek, resp. **příspěvek**. Kódovací jednotkou je redakční článek⁷¹. Kódují se příspěvky všech žánrových kategorií.

7.1.3 Definování proměnných – kategorií (operacionalizace sledovaných znaků)

Po operacionalizaci následuje fáze, kdy je třeba objekty obsažené v tématu specifičtěji definovat a nalézt měřitelné ukazatele vlastností vyjádřené ve formulovaném tématu. Nemá smysl sledovat celý redakční obsah, není mým záměrem formulovat tematický dosah konkrétního média, nýbrž pouze určité obsahy. Cíleně tedy z empirického vynechávám

⁷¹ Graficky ucelená žurnalistická jednotka s nadpisem nebo obrazový příspěvek s textem (Schulz, Reifová, 1998).

rozsah a variabilitu (např. názorů), relevance (témat), vyváženost (adekvátnost prostoru pro subjekt) i faktickou správnost zveřejněného příspěvku.

Pokusím se sledovat proměnné (kategorie), které jsou relevantní pro mnou zvolené, abstraktní téma. Tyto kategorie nám zaznamenávají vlastnosti mediálního sdělení.

V teoretické části jsem formulovala kategorie proměnných. V této analýze byly stanoveny tyto kategorie, jež jsou relevantní pro stanovené téma:

- **Identifikační proměnné** (nezbytné pro kontrolu analýzy): periodikum, datum, název článku, strana, rubrika, místní určení, ročník a číslo novin.
- **Systematizující proměnné**: autor, zdroj, hlavní téma článku, místní určení mediálního sdělení, kontext, konotace, tematická stránka.

Ne vždy lze přesně ohraničit kódovací jednotku, může se dotýkat, překrývat či doplňovat.

7.1.4 Kódování

V této části jsou charakteristiky kódovacích jednotek převedeny do číselné podoby v přehledných tabulkách (viz. příloha B.)

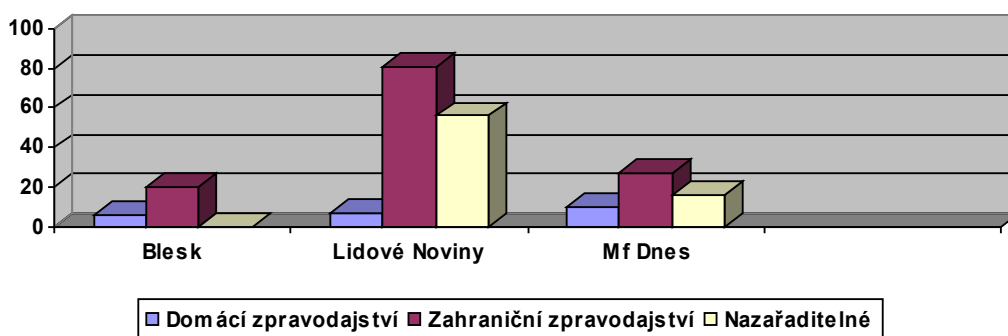
7.2 Obsahová analýza

Metodou obsahové analýzy nesleduji pouze statistickou analýzu četností výskytů jednotlivých prvků manifestovaných obsahů periodik. Zkoumání celostátních deníků slouží k rekonstrukci kontextu, tematických stránek a hodnocení sledovaných článků.

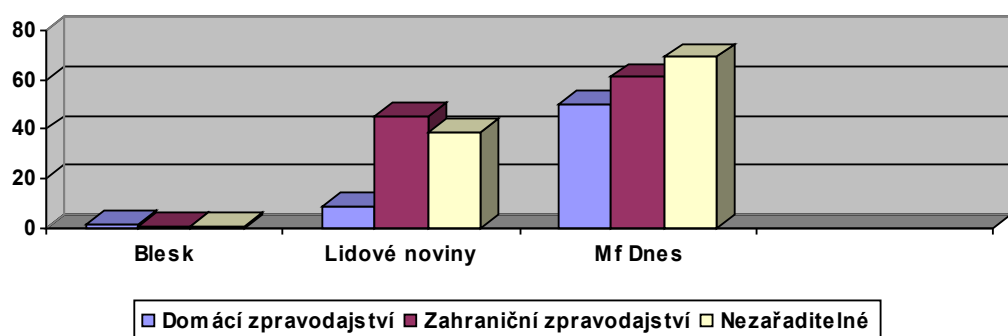
7.2.1 Srovnání vybraných deníků

Jednotlivé deníky se odlišují podílem na celkové agendě týkající se muslimů a islámů vůbec. Nejméně o daném subjektu referuje deník Blesk (30 článků), dále MF Dnes (233 příspěvků) a Lidovými novinami (237), viz. výše - tabulka č.1.

Kvantitativní rozdíl uvedených celostátních deníků lze sledovat v podílu zpravodajství (zahraniční a domácí), viz. graf 1. a graf 2.

Graf č.1. Podíl domácího a zahraničního zpravodajství ve zvolených periodikách pro rok 2007.

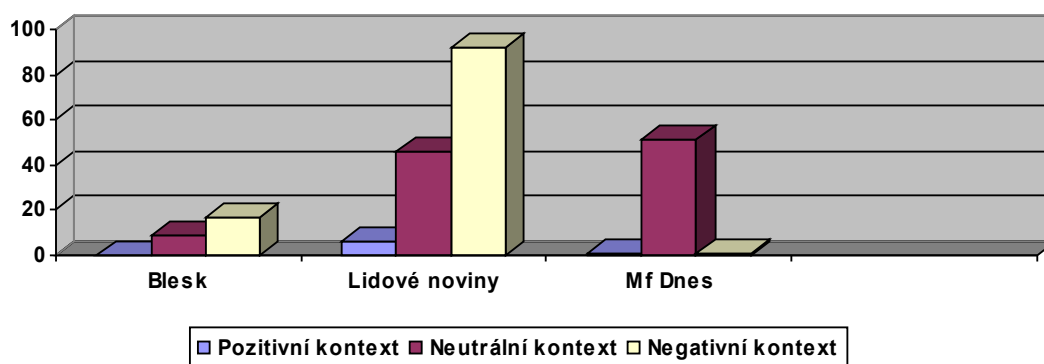
Graf č.2. Podíl domácího a zahraničního zpravodajství ve zvolených periodikách pro rok 2008.

V prvním roce prováděného výzkumu byla všechna periodika spíše soustředěna na zahraniční zpravodajství (Blesk – 20 článků, 77 % z celkového souboru sledovaných obsahů; Lidové noviny – 81 příspěvků, 56 % z celkového souboru sledovaných obsahů; MF Dnes obsahuje 27 zahraničních zpráv, 51 % z celkového souboru sledovaných obsahů). V následujícím roce, tj. v roce 2008, byla situace odlišná. U deníku Blesk, i přes malé množství zkoumaných mediovaných obsahů, převažovalo domácí zpravodajství (2 články, 50 % z celkového souboru sledovaných obsahů; u periodika Lidové noviny naopak bylo v ústředí zahraniční zpravodajství (45 příspěvků, 48 % z celkového souboru sledovaných obsahů). Během šetření se objevily i příspěvky, které byly z hlediska prostředí nezařaditelné, tj. pojednávali o všeobecných tématech bez místního určení, případně se jednalo o specifické témata (jako je například úvaha na téma 11.září a otázky spojené s terorismem, četnost teroristických útoků ve světě, rozhovory na konkrétní téma apod.). Této oblasti zájmu

se nejvíce dotýkala MF Dnes v roce 2008, která vykazovala největší část místně nezařaditelných článků (69 zpráv, 38 % z celkového souboru sledovaných obsahů).

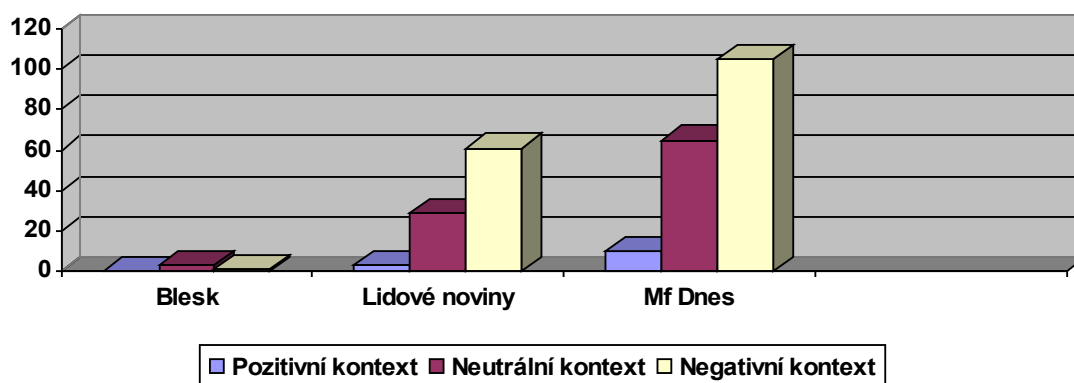
7.2.2 Kontext sledovaného subjektu

Kontext je formulován jako významová modifikace jednotek v souvislostech celku. Určuje, zda byla informace o sledovaném subjektu mediovaného obsahu uvedena v pozitivním, neutrálním nebo negativním světle v závislosti na širších souvislostech. Demonstruje povahu skutečností, se kterými je subjekt spojovaný. Jedná se o **skryté hodnocení**, jenž má vliv na formování obrazu výzkumného subjektu, *graf č.3 a graf č.4.*

Graf č.3. Znárodnění povahy skutečností, tj.kontextu, se kterými je subjekt spojována rok 2007.

Články s pozitivním kontextem byly publikovány v nejmenším zastoupení – dle prezentovaného hodnocení v *grafu č.3.*- Lidové noviny 6 článků, tj. 4 % z celkového souboru sledovaných obsahů), MF Dnes jeden článek, tj. 2 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku) a Blesk dokonce žádný příspěvek s pozitivním kontextem. Příspěvky, z hlediska kontextu neutrální, byly nejfrekventovanější v Mf Dnes (51 článků, 96 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku), dále v deníku Blesk (9 příspěvků, 35 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku) a nejméně v Lidových novinách (46 článků, 32 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku). Negativní kontext byl nejčastěji referován v deníku Blesk (17 příspěvků, 65 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku), následované Lidovými novinami (92 článků, 64 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku) a Mf Dnes (1 článek, 2 % z celkového souboru sledovaných obsahů).

Graf č.4. Znárodnění povahy skutečnosti, tj.kontextu, se kterými je subjekt spojována rok 2008.

Následující rok, po jehož období probíhalo šetření, přineslo výraznou změnu výsledků v případě Mf Dnes, která se z většinou neutrálního kontextu příspěvků (65 příspěvků, 36 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku) transformovala na obsahy s negativním světle v závislosti na širším kontextu (105 článků, 58 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku). U lidových novin se situace příliš nezměnila, nadále převažoval prvek negativní (61 zpráv, 66 % z celkového souboru sledovaných příspěvků). V deníku Blesk, vzhledem k poklesu příspěvků s tématikou islámu, převládl neutrální kontext (3 články, 75 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku). Bližší hodnoty jsou demonstrovány na grafu č.4.

Přikládám do této podkapitoly i výběr hodnocení kontextu sledovaného souboru článků. Vzhledem k omezenému rozsahu této studie jsem sloučila obě sledované období a vyselektovala náhodné výtahy příspěvků:

1) kontext pozitivní

Studenti módního návrhářství Univerzity virginského společenství v americkém Richmondu dostali zajímavý semestrální úkol. Měli navrhnout nový vzhled abáji, tradičního zahalujícího černého oděvu muslimských žen tak, aby byla současně elegantní, ale i přijatelný v arabských zemích. Výsledkem byly propracované modely s našívánými perličkami, návrhy ovlivněné španělským flamengem, a dokonce i punkem. Zároveň se tak zlepšilo porozumění studentů vůči kulturním normám obyvatel blízkovýchodního Kataru, kde má univerzita již deset let svou pobočku. První návrhy poslali do Dauhá k posouzení a kritice. Katarský tým na oplátku poslal do Ameriky revidované skici, návrhy a vzorky části oděvu.

22.05.2008, ČTK Lidové noviny, s.12, č. 119

2) kontext neutrální

Automobilka Proton vyvíjí vůz 'přátelský k islámu'. Bude mít také kompas navigující k Mekce Kuala Lumpur, Praha - Křesťané, hinduisté i stoupenci dalších velkých světových náboženství mohou už brzy závidět muslimům. Za nějaký čas si totiž budou moci koupit automobil vyrobený speciálně podle jejich potřeb.

Něco jako islámský vůz šitý na míru. Ti, kteří nevyznávají proroka Mohameda, se musí spokojit s 'obyčejnými' značkami.

První islámský automobil na světě plánuje vyrábět malajsijská automobilka Proton ve spolupráci s firmami v Íránu a v Turecku. A chystá se s ním zahltit světový trh.

Zatím není jasné, jestli se zavedené světové automobilky už mají začít třást před drtivou islámskou konkurencí.

Byznys to však může být více než dobrý, vždyť muslimu je na světě přes miliardu, a pokud by automobil alespoň některý vzali za svůj, hrozilo by Protonu zahlcení výrobních linek. Ale to už poněkud předbíháme. Islámský automobil ještě nemá ani jméno a začíná se teprve vyvíjet.

Jeho duchovní otcové (myšlenka prý vznikla v Íránu) v každém případě počítají s tím, že auto nabídne všechno, co muslimští řidiči potřebují. Nezapomínají ani na takové 'detaily', jako je kompas, který bude permanentně ukazovat směrem k posvátné Mekce, nebo speciální přihrádka na Korán a muslimský šátek.

13.11.2007, Ladislav Kryzánek MF Dnes, s. 6, č. 265

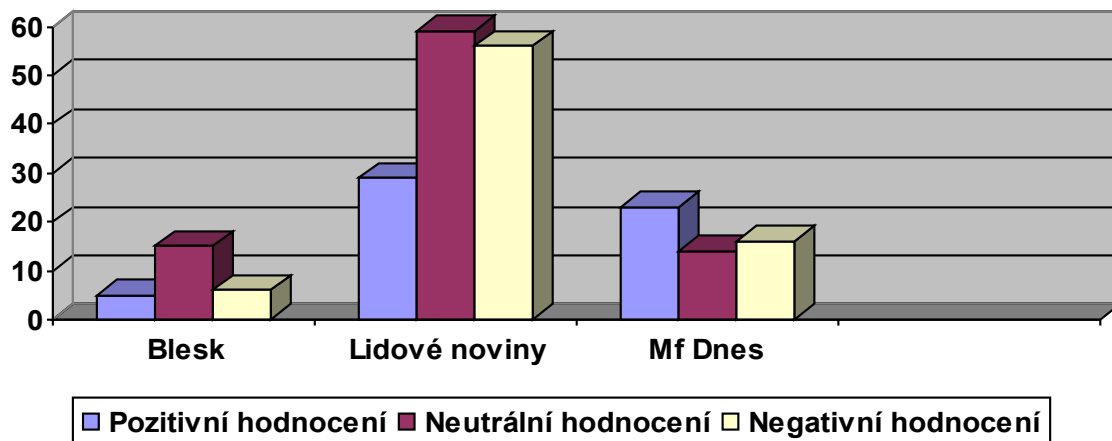
3) kontext negativní

Súdánský prezident Umar Bašír včera udělil milost britské učitelce Gillian Gibbons (54), odsouzené na 15 dní vězení za to, že žáky nechala pojmenovat plyšového medvídka jménem muslimského proroka Mohameda. Původně jí hrozily mnohem vyšší tresty. Někteří muslimští duchovní žádali půl roku vězení a 40 ran bičem, jiní dokonce trest smrti. Medvídek přitom nebyl pojmenován podle proroka Mohameda, ale podle jednoho z jejich žáků, nosícího stejné jméno. Učitelka před odletem do Británie zdůraznila, že lituje situace, protože respektuje islám a nikdy by úmyslně nikoho neurazila.

04.12.2007, (ČTK) Blesk, s. 24, č. 282

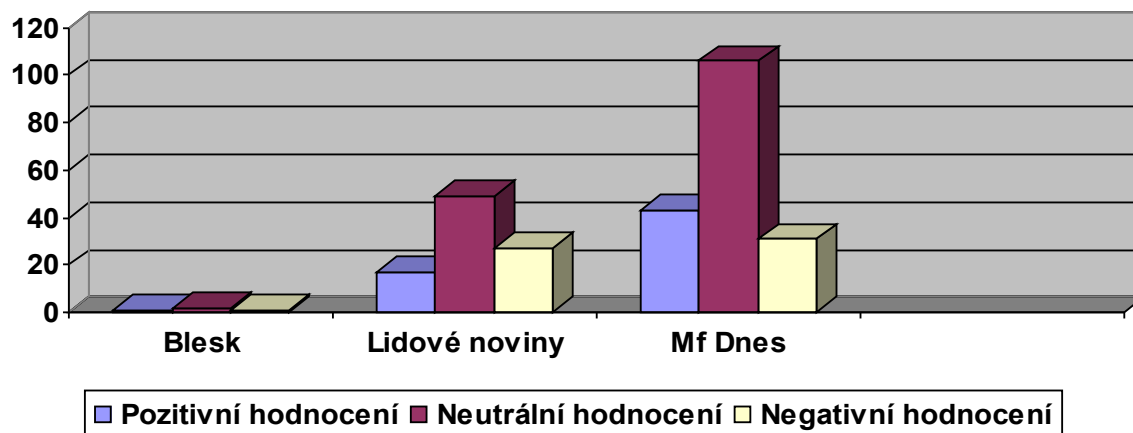
7.2.3 Výslovné hodnocení subjektu

Dalším sledovaným jevem byla konotace, tj. výslovné hodnocení sledovaného subjektu (všeho, co se týká islámu, muslimů). Za hodnocení považujeme projev souhlasu či odmítnutí.

Graf č.5. Znárodnění konotací zkoumaných subjektů za rok 2007.

Šetření z hlediska konotace za rok 2007 (graf č.5) ukázalo převahu neutrálních příspěvků – v deníku Blesk to bylo 15 článků (58 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku), Lidové noviny vykazovaly 59 příspěvků (41 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku) - zatímco u MF Dnes nepatrně převažovalo množství s pozitivním hodnocením, tj. 23 článků (43 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku).

Graf č.6. Znárodnění konotací zkoumaných subjektů za rok 2008.

Šetření z hlediska konotace za rok 2008 (graf č.6) nezaznamenalo větších změn. V denících nadále převažovalo neutrální hodnocení, tato konotace se dostala dokonce do převahy i v periodiku MF Dnes – v deníku Blesk to bylo 2 články (50 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku), Lidové noviny vykazovaly 49 příspěvků (53 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku) a i u MF Dnes převažovalo množství s neutrálním hodnocením, tj. 106 článků (59 % z celkového souboru sledovaných obsahů tohoto deníku).

Opět pro větší relevantnost analýzy dodávám ukázky konotací sledovaného souboru článků:

1) pozitivní hodnocení

José Padilla se narodil s říjnu 1970 v Brooklynu, později se odstěhoval do Chicaga a rychle zapadl do prostředí gangu. Byl několikrát zatčen a po odpykání posledního trestu přestoupil na islám. Zpočátku podle The New York Times praktikoval jeho nenásilné pojetí.

Po přestěhování na Floridu se ovšem při návštěvách mešity ve Fort Lauderdale spřátelil s Adhamem Aminem Hassounem, který podle amerických úřadů materiálně podporoval radikální islámské organizace včetně Al Kajdy, a začal mu pomáhat. Podle soudu se navíc s Kifahem Waelem Jayyousim spikli za účelem vražd, únosu a mrzačení lidí v Afghánistánu, Čechensku a Bosně v letech 1993 až 2001. Za to jim hrozí doživotní vězení.

Jako hlavní důkaz proti Padillovi posloužil zažloutlý 'mudžáhidský dotazník', který našli Američané v Afghánistánu a je na něm šest Padillových otisků prstu. 'Musíte být už v organizaci Al Kajdy, aby vás nechali takový dotazník vyplnit,' uvedl žalobce Brian Frazier. Pod formulářem je jiné jméno, to ale Padillovi nepomohlo - jména totiž měnil častěji než bydliště. Do svého zatčení projel Padilla Egypt, Saúdskou Arábií, Afghánistán, Pákistán a Irák. Podle vlastních tvrzení proto, aby se naučil arabsky a studoval islám, podle úřadu proto, aby pod záštitou charitativní organizace American Worldwide Relief zásoboval nejrůznější teroristické skupiny a sám podstoupil bojový výcvik.

Bílý dům Padillovo odsouzení přivítal. Fakt, že civilní soud tento případ bez potíží zvládl, ale zřejmě vyvine tlak na administrativu, aby byli stejnou cestou souzeni i ostatní 'nepřátelští bojovníci' z Guantánama. Tomu se zatím Bushova vláda vehementně bránila.

18.08.2007, taj, Lidové noviny, s. 9, č. 192

2) neutrální hodnocení

Brno - Kontroverzní film Fitna, který ostře napadá Korán, promítali včera v Brně lidé, od nichž by to čekal málokdo - členové muslimské komunity. Diváci, kteří pozvolna zaplnili sál, tak mohli vidět dílo nizozemského politika Geerta Wilderse, jež televize v zemi jeho vzniku odmítly odvysílat. 'Chceme vyvrátit, že islám je náboženství zabíjení a hrůzy a že odmítá kritiku. Chceme také ukázat, že jsme otevření jak kritice, tak diskusi,' vysvětlil předseda Islámské nadace Hassan Muneeb. Snímek se již od úvodních záběrů snaží v divákovi vzbudit strach. Po prvotním varování, že obsahuje šokující záběry, se rozbíhá směsice projevu muslimských duchovních, útržku z Koránu a záběru z teroristických útoku. Film kritizuje Korán, dokonce mu dává vinu za teroristické útoky. Autoři filmu se v některých pasážích snaží dokázat, že teroristé se inspirovali přímo zde. A právě to na něm nakonec nejvíce vadilo brněnským muslimům.

'Korán se musí brát jako celek, není možné vytrhovat pouze některé části,' upozorňoval po promítání Muneeb. Krveprolití v Bosně na plátně V sále pak následoval další 'dokument'. Ten se zrodil krátce po vzniku Fitny jako odpověď saúdského blogera Raída alSaída. Počin s názvem Schizma připomíná například krveprolití v Bosně a vyobrazuje další hříchy 'křesťanského terorismu'. V závěru autor uvádí svůj záměr na pravou míru: 'Spojit obrázky a verše s náboženstvím je snadné. Je to svinstvo, uznávám. Stejně jako film pana Wilderse.

06.05.2008, Jakub Ghanem, Mf Dnes, s. 2, číslo 106

3) negativní hodnocení

PROTEKČNÍ ISLÁM

Je třeba, aby si naši činovníci (poslanci, senátoři, ministři, soudci) uvědomili, co můžeme očekávat od islámu. Je třeba chránit a bránit naši dosud ještě křesťanskou Evropu před šířením islámu. Evropa si podřezává svoji větev uznáním Kosova, které je muslimské. Muslimům se nesmí nic vytknout, a pokud ano, tak se jim již všichni politici a žurnalisté omlouvají. Za co? Proč stejně tak aktivní nejsou činovníci a politici plus žurnalisté v Evropě, pokud jde o křesťany? Ti jsou často zesměšňováni a nikdo se jim neomluví. Evropo, zastav se a zamysli se, dokud je ještě čas!

10.06.2008, Jiřina Kaldová, Blesk, s. 21, číslo 135

7.2.4 Tematická stránka sledovaného subjektu

Poslední část analýzy tvoří tematická stránka sledovaných obsahů. Pro potřeby analýzy jsou rozděleny články do čtyř kategorií, které se mi postupně vyjevily během samotného pročitání a strukturaci mediálních sdělení. Tyto kategorie nejsou zcela striktně vymezeny, často se navzájem prolínají a dotýkají. Na druhou stranu se snaží lépe porozumět tomu, jak česká média referují o muslimech na území České republiky, ale i ve světě. Tyto kategorie se rovněž snaží odpovědět na to, jaký obraz je charakteristický pro náš subjekt. Pokud by tuto část pročitání a následnou systematizaci kategorií prováděl jiný analytik, je možné, že by dospěl k odlišnému členění.

Snažila jsem se toto kategorizování rozdělit na dvě fáze. V první fázi pročitání došlo k vytvoření „hlavních témat“ článků, tzn. vymezení co nejobjektivnějšího obsahu sdělení. V druhém kroku dalším pročitáním došlo ke kategorizaci mediovaných obsahů. Tímto způsobem jsem simulovala něco na způsob testu s dvojitým kódováním.

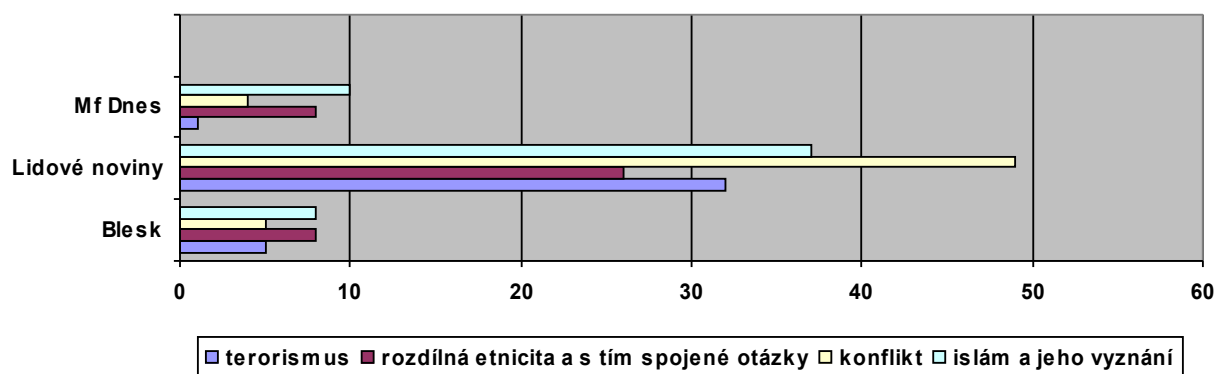
Příspěvky jsou systematizovány do kategorií podle dominantních charakteristik obsahu, které mezi sebou sdílí. Tyto společné charakteristiky jsem generalizovala a zastřešila sjednocujícím pojmem. První kategorií je **terorismus**, druhým okruhem je **rozdílná etnicita a s tím spojené otázky**, třetí **konflikt** a poslední **islám a jeho vyznání**.

První kategorie – **terorismus** – soustřeďuje veškeré události a komentáře ve spojitosti s teroristickými atentáty, aktéry, ale mimo jiné spadá do této kategorie právní hledisko. Pro pevnější stanovení a vymezení této kategorie jsem stanovila tyto podkategorie, příslušící a demonstrující tuto nastavenou kategorii – dejme tomu, okruh zastřešující následující oblasti zkoumaného objektu.

- teroristická skupina Al- Káida
- Soudy a následné tresty teroristických aktérů
- Srebrenica a bosenští Srbové
- Hrozba ze strany islamistů, výhružky anonymů
- atentáty
- protiteroristické zátahy
- islámský radikalismus (př. Fatah al-Islam)
- irácký vůdce a jeho pobočníci
- terorismus a islamismus
- Pákistán – výcvikové tábory

Tematický okruh *rozdílná etnicita a s tím spojené otázky* jsou definovány kontroverzí mezi odlišnými etnickými skupinami. Tato problematika je z celkového počtu článků zastoupena v 40 % případech (198 článků). Za podkategorie jsem nadefinovala:

- jednání a chování na veřejnosti
- mravní oděv
- soužití odlišných etnických skupin (individuí)
- urážka či kritika odlišné etnicity
- integrační politika
- migrace, přistěhovalectví
- multikulturalismus
- národnostní otázky a menšiny
- vnímání muslimů veřejností (statistiky, analýzy, mediální obraz)

Graf č.7. Tematická stránka analýzy jednotlivých článků za rok 2007.

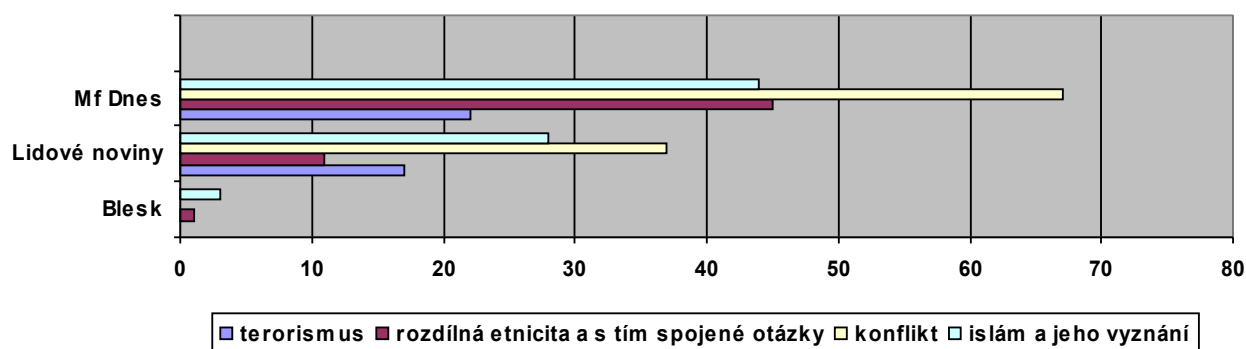
Nejčastěji se média o muslimech zmiňují v souvislosti s *konfliktem* - 162 článků, což činí 32 % příspěvků z celkového sledovaného souboru. Nejfrekventovanější je téma se dotýkala:

- ideologické střety
- protiislámské snímky
- zobrazování karikatur
- náboženské změny v legislativě
- kauza Karadžič
- fatva
- příbuzní obětí ze Srebrenice
- vraždy a páchání násilí
- soudní pře

- islámské právo a ústava (nošení muslimských šátků)
- ozbrojené útoky (zejména v pásmu Gazy, osetský konflikt)
- spory ve spojení s mešitou v Brně
- náboženské diskriminace

Posledním, nejméně, zmiňovaným tématem – 130 článků (26 %) - je **islám a jeho vyznání**. Do této oblasti spadají všechny články, které se zabývají otázkami a situacemi v přímé souvislosti na vyznání muslimů v mediálním obsahu.

- zvyky a svátky (pout' do Mekky)
- výuka náboženství
- modernizace islámu
- vstup Turecka do EU
- pojetí i duchovní stránka islámu
- charakteristiky zemí muslimů, cestování
- dějiny islámu
- počty věřících v globálním hledisku
- „zesvětštění“ islámu
- koexistence křesťanského a islámského světa

Graf č.8. Tématická stránka analýzy jednotlivých článků za rok 2008.

7.2.5 Vyhodnocení analýzy

Sběrem vznikla kompletní databáze zpravodajských příspěvků vztahujících se k muslimům v Česku, které publikovaly periodika Blesk, Lidové noviny a Mladá fronta Dnes mezi 01.01.2007 a 31.12.2008. Konečnou fází procesu tvořila statistická analýza těchto dat. Sledované proměnné byly uvedeny do vzájemných vztahů takovým způsobem, aby se výsledky analýzy staly příspěvkem k zodpovězení naší výzkumné otázky.

Předmětem analýzy bylo časově vymezené období dvou let (2007,2008) v rámci mediálních produktů vybraných českých periodik. Výběr textů z mediální databáze Anopress IT byl nadefinován klíčovými slovy *muslim, islám* a jejich jazykovými variacemi. Z daného souboru (více než 800 příspěvků) bylo stanoveno konečné množství relevantních článků pro analýzu 500. Nehojněji se s touto tematikou potýkali Lidové noviny s 237 texty a MF Dnes se 233 články. Bulvární deník Blesk vykazoval značný nezáměr o tematiku muslimů, potažmo islámů (výsledný soubor vykazoval pouze 30 článků). První zkoumaný rok byl zvolenými redakčními texty zastoupen více u Lidových novin (61 %) a u deníku Blesk (87%). Opačná situace nastala u zpravodajského serveru MF Dnes, který byl problematikou islámu častěji zastoupen v roce 2008 (77%). Nárůst článků oproti roku 2007 byl zaznamenán o více než trojnásobek. Naopak u Lidových novin lze sledovat pokles o tematiku muslimů o 22%. Bulvární deník Blesk, který nebyl příliš zastoupen otázkou islámu, byl v posledním sledovaném roce zastoupen pouze 4 články a tak se stala otázka muslimů pouze marginální záležitostí.

Význam na konstrukci obrazu v domácím zpravodajství má zajisté i přebírání zpráv z agentur nebo dalších médií, *tabulka č.2 a tabulka č.3.*

	AFP	AP	BBC	ČTK	INT	Reuters
Blesk	0	0	0	10	8	0
Lidové noviny	0	0	0	39	0	10
Mf Dnes	0	1	0	9	0	1

Tabulka č.2. Přebírání zpráv z agentur či dalších médií za rok 2007.

Zpravodajské servisy tiskových agentur jsou jedním ze základních zdrojů externích informací. Celou desetinu informačních zpráv o tematice islámu tvoří česká tisková kancelář (ČTK). ČTK je veřejnoprávní institucí, od počátku roku 1996 (ustanovena zákonem 517/1992Sb.) existuje bez jakýchkoliv státních nebo jiných dotací a veškeré náklady hradí pouze z prodeje svých služeb. Také čerpá ze servisu světových tiskových agentur jako

Reuters, AFP, AP atd., které byly ve sledovaném vzorku médií také nemalým zdrojem informací (viz. *tabulka 2 a 3*).

	AFP	AP	BBC	ČTK	INT	Reuters
Blesk	0	0	0	0	1	
Lidové noviny	0	0	1	27	0	4
Mf Dnes	3	2	0	21	0	3

Tabulka č.3. Přebírání zpráv z agentur či dalších médií za rok 2008.

Zpravodajské agentury připravují informace „tvrdého faktu“, tak aby byly k dispozici ostatním médiím bez nutnosti dalších (větších) úprav. V ČR jsou k dispozici celostátní seriózní deníky, bulvární listy a úspěšně se rozvíjí i internetová média. Lze konstatovat, že celkový stav médií je ale poznamenán jistou povrchností a neprofesionalitou. Média se nesnaží být jiná, ale spíše jen pestřejší než konkurence. To je zřejmé zejména z deníků MF Dnes a Lidové noviny, kdy jsou příspěvky mnohdy zcela totožné. Dalším problémem českých médií je nedostatek odborníků. Články, které se zabývají například fenoménem islámu jako takového působí spíše na principu kalendáře. Určité dny a určitá období jsou označena jakoby nějakým způsobem odlišná (př. postní měsíc ramadán), ovšem příčina je již opomenuta. Dozvědět se tak o islámské kultuře a tradici je z pohledu zvolených českých periodik téměř nemožné.

Stručnost a „srozumitelnost“ mediálních sdělení vytrhují informace z kontextů a mnohdy spíše podávají hotový názor namísto analýz. Navíc jsou vyjádření a otázky většinou jen konstatující, nikoli konfrontující.

Z hlediska kontextu sledovaného subjektu zcela převládá negativní kontext příspěvků (55 %), přičemž se média s souvislostí s muslimy hlavně na téma terorismu (15 %) a konfliktu. Ačkoliv bylo hodnocení z velké části neutrální (51 %), negace byla také výrazná (45 %). Analýza 500 vybraných článků ukázala, že za rok 2007 a 2008 byl obraz muslimů ve vybraném vzorku novin spíše negativní – tématicky převažují obsahy zabývající se „rozdílnou“ etnicitou.

V roce 2007 převažovala tematika nárůstu fundamentalismu a tím i bezpečnostních rizik. Byla reflektována situace z 11.září i dalších teroristických útoků v Evropě, následné ofenzivní odboje amerických vojenských jednotek. Konflikt a fenomén terorismu lze zaznamenat během roku 2007 celkem ve 43% mediovaných sdělení. V ústředním zájmu stála právní stránka událostí ze Srebrenice a otázka bosenských Srbů, dále islámský radikalismus ve spojitosti s militantními hnutími (jako je Fatah al-Islam) či vojenská situace v Palestině. Také byla zmiňována i tematika islámu a jeho vyznání zejména v souvislosti s tradičními a státními svátky, které patří rutinám novinářské práce. Podoba výkladu médií těchto nevšedních událostí má tak ustálenou podobu.

Mezi nejčastější témata patřila ostrá kritika islámu ze strany holandského politika Geertze Wilderse, který prostoupil média během roku 2008 nejvýrazněji. Ve všech pádech tak byla skloňována jeho koncepce o masivním přistěhovalectví z islámských zemí do Evropy a zdůrazněna polemika v huntingtonovském pojetí o střetu civilizací. Motivem této pozornosti se stal celoevropský (snad i celosvětový) Wildersův krátký film s názvem Fitna, který představuje jeho stanoviska a postoje k islámu. Snímek byl kritizován, v analýze mnohdy vzbuzoval rozpaky a nejasně vyhraněné stanovisko autorů příspěvků. Film (kde byly například doprovázeny verše z koránu záběry z 11.září) a Wildersovy výroky o „netolerantním, nemoderním a nereformovatelném náboženství“ vzbudili výraznou kritiku ohledně účelově zavádějícího se interpretování částí koránu. Tento rok byl také prezentován v duchu demonstrací proti zveřejňování karikatur proroka Muhammad na našem území i demonstrací evropských muslimů. Polemizována byla i otázka protestů proti zákazu nošení islámských šátků ve veřejných školách zejména v evropském kontextu. V kategorizaci konfliktu se objevovaly ozbrojené útoky v pásmu Gazy a tzv. „kauza“ bývalého vůdce bosenských Srbů Radovana Karadžiče, který byl obviněn z genocidy bosenských muslimů během války. Výrazným rozdílem je však ústup tematiky terorismu a reflexe 11.září, která silně prostupovala rokem předešlým. Z konfliktních situací, které se projevovaly na našem území byly mnohdy spojeny s vyhrocenou situací v zahraničí (vylepování plakátů karikatur). Naopak byla prezentována dekáda působení multikulturního centra Islámské nadace v Brně. V této souvislosti bylo možné nalézt snahu o charakteristiku muslimů na našem území. Většině muslimů žijících na území České republiky se dle těchto interpretací ekonomicky daří, vyzdvihován je jejich důraz na vzdělání.

Co lze však přičíst k dobru v těchto textech je skutečnost, že integrace a multikulturní společnost byla pojata jako proces, který je nelehký a mnohdy shazován v důsledku pevného ohraničení společenského života muslimů. Naopak se v těchto textech příliš neobjevovalo,

jak vypadá každodenní kontakt mezi muslimy a zbytkem společnosti. České zpravodajství se soustředilo především na institucionální pojetí islámu u nás. Zda je tento vztah rovnocenný, jak vypadají sociální sítě této komunity v kontextu majority se z mediovaných obsahů nedozvídáme. Mediální obraz muslimů je pokřivený a soustředí se spíše na terorismus, konflikty a odlišnost od většinové kultury.

Přes relativně slabé projevoování menšin ve většinové společnosti se v tomto ohledu ujala již řada stereotypů. V příspěvcích je možné nalézt určité stereotypy, jež poměrně zkreslují obraz muslimů a islámu. Tato skutečnost je ještě umocněna tím, že jim zvolená média poskytují relativně malý prostor. Muslimové jsou představováni jako cizinci. Kultura a náboženská tradice islámu je médií méně reflektována než ku příkladu zdůrazňování „odlišnosti“ muslimů od majoritní společnosti. Česká žurnalistika navíc nenabízí mnoho možností dozvědět se o muslimech ve své zemi (převažuje zahraniční zpravodajství). Do čtenářské obce, která většinou postrádá bezprostřední, nezprostředkovanou zkušenost s muslimy, pronikají útržkovité a kusé příspěvky s převahou negativních informací (zájem o islám zpravidla vyvolá nějaký podnět ze zahraničí) a bez hlubších souvislostí. Nesouměřitelnost obou světů je poté mnohem více zdůrazňována.

Informace, které nám média o českých muslimech nabízejí, jsou **neúplné a matné**. Celkový obraz muslimů v České republice je prostě neúplný – o muslimech se píše jako o cizincích, zejména zahraničního původu, kteří jsou prezentováni negativně – často účastníci sdělení představují *potenciál hrozby*, je zdůrazňována jejich **odlišnost**. Tendence negativního zobrazování muslimů v Česku vede nutně k tomu, že je nezbytné klást důraz na informovanou a vyváženou prezentaci islámu jako takového. Muslimská komunita na našem území jako taková zatím není běžnou součástí zpravodajské agendy. Nejspíše tato skutečnost souvisí s tím, že je počet českých muslimů nevelký. Muslimové jsou v celkové agendě médií zobrazováni vzhledem ke své „odlišnosti“, klade se důraz na jejich jinakost, která je pojímána silně negativně (postavení ženy v islámu, religiózní spory, teroristické ataky). Kultura a tradice je až druhořadou otázkou.

Kvantitativní obsahová analýza je vhodná k měření velkého souboru mediálních článků (vzhledem ke strukturovanosti a předem pevně stanovené standardizaci výzkumu) a zapojování dalších pracovníků zlepšuje kvalitu výzkumu hlavně z důvodu subjektivního vlivu autora zkoumání. Kvůli kvantitě mediovaných příspěvků jsem kódovala data sama. Nicméně byl proveden **test spolehlivosti** – požádala jsem dvě osoby, aby použili stejnou metodu na vybrané množství materiálu. Snažila jsem se ověřit svou metodiku a porovnat ji s přístupem jiného člověka a dále zjistit, zda by byla má metodika opakovatelná.

8. Závěr

Stěží můžeme popřít, že žijeme ve společnosti, která zpracovává mnohem více informací než tomu bylo v minulosti. Jedná se především o informace produkované masovými sdělovacími prostředky. Medializace určitých fenoménů a problematik není nahodilou věcí, nýbrž vyplývá z logiky jejich vnitřního fungování (Mendel, Ostřanský, Rataj, 2004).

Kladu si proto otázku: **jak vypadá obraz muslimů, který je konstruován v českých médiích?** Můj přístup k analýze je konstruktivistický – sociální svět není objektivně daný, ale je v dynamickém procesu sociální interakce. Jevy nejsou explicitně sociokulturní a sociální konstruování je obecnou součástí našeho života (Weber, 1998). Obraz „druhého“ a vztah k „druhému“ či „cizímu“, kterým jsem se zabývala v této bakalářské práci, je starým a univerzálním problémem lidské společnosti.

Masmédia jsou neodmyslitelnými spoluúčastníky konstrukce této reality právě prostřednictvím svých interpretací a zaváděním témat. Jejich velký vliv je dán tím, že **rozhodují**, jaký obraz světa uveřejní, na co upozorní a jakým způsobem to udělají. Soustředila jsem se na schopnost českých médií konstruovat obraz muslimů a jakým způsobem je participován na jejich identitě, která je rovněž sociální konstrukcí (vědění o určité sociální skupině, individuu apod.). Mediální obraz islámu a způsob, jakým jsou v médiích prezentováni muslimové, potažmo ovlivňuje i přístup k muslimům obecně. Výpady proti muslimům, se kterými se v médiích také setkáváme, obrazně řečeno, **muslimy polarizují**. Jednou existující stereotyp totiž umírá jen těžko.

Snaha skloubit téma mediální schopnosti konstruovat obraz muslimů a islámu nebyla zcela vyčerpána. Nicméně mi přišlo zajímavé toto propojení i toho důvodu, že přítomnost islámu nějakým způsobem zpochybňuje jak civilní dědictví křesťanství, tak i „výdobytky“ sekularizace.

O muslimech se píše převážně v negativním světle – z analýzy deníků vyplynulo, že většina článků o této komunitě souvisela s otázkou odlišné etnicity či konfliktem, měla podobu kratších zpráv a zdrojem informací pro samotná média se obvykle staly represivní orgány, které se zabývají ochranou proti právnímu chování. Problém vidím i ve zveřejňování pachatelů či obětí na základě jejich „etnické příslušnosti“. Ačkoliv je mnohdy jednání motivováno sociálními podmínkami, stává se podstatným atributem právě uvedená etnická či národnostní příslušnost. Etnická odlišnost se tak může stát klíčem pro rozumění subjektu překládané zprávy a vytvořit příjemci sdělení jakousi „**ikonizaci**“ příslušníků různých skupin. Dlouhodobě nečtenější tiskovina v ČR – bulvární deník Blesk – by mohla vypovídat o poptávce společnosti po „senzacích“, citově zbarvených a negativních

informacích. Nejen „bulvarizace“ článků, ale i samotná činnost žurnalistů je často kritizována. Novinářům chybí bezprostřední vyjádření muslimské komunity, jejich sdělení se často opírají o podněty ze zahraničí či o údaje zmíněných represivních orgánů. Českou žurnalistiku nezastřešuje jednotné etické kritérium. Osoba autora, tedy novináře, neodděluje své osobní postoje a zároveň akceptuje „ideologie“ žurnalistů jako individuí a jejich mediovaná sdělení, ve kterých se prolínají osobní stanoviska do diskursivních struktur jejich rozmýšlení o daném tématu, a hlavně psaní. Záleží tedy i na „světonázoru“ mediálních pracovníků i získaném sociálním statusu i sociálních rolích, genderu a pramenné základně pro konkrétní téma.

V analyzovaných příspěvcích jsou muslimové zobrazováni zejména v **konfliktních situacích a v kontroverzích** mezi odlišnými etnickými skupinami. Často jsou muslimové zobrazováni jako pachatelé a ne jako oběti. Česká veřejnost pak může nabýt dojmu, že jsou muslimy ohrožováni. Naopak je nutno podotknout, že se objevují i muslimové v ČR, kteří, za předpokladu, že jim je dán prostor, se snaží vyjadřovat na určité problematiky, vyvíjí určitou veřejnou aktivitu a snaží se nějakým způsobem podílet na publikovaných člancích v médiích (příkladem Lukáš Lhoťan). Snaží se tak svým způsobem spoluutvářet obraz muslimů konstruovaný v českých médiích, která mohou být demonstrována jako most mezi majoritní společností a muslimy.

Je zajisté nesnadné generalizovat, ale čeští muslimové jsou na našem území nejčastěji zastřešeni sdružením Ústředím muslimských náboženských obcí v České republice naproti poměrně heterogenní skupině muslimů, imigrantů v Česku. Obecně lze označit emigraci muslimů za dobrovolnou, někdy i neplánovanou (v případě sňatku Češkou během pracovního pobytu na našem území). Pro většinu z této minority se stala ČR cílovou destinací či místem přestupu na cestě dále na západ. Od devadesátých let se muslimové koncentrují do větších měst. Hlavním důvodem může být institucionální zázemí muslimské obce a dostupnost mešity jako kulturního a vzdělávacího centra, také modlitebním prostorem pro vyznání svého náboženství, jinými příčinami mohou být i ekonomické, pracovní podmínky.

V současnosti se na území odhaduje přibližně 10-15 tis. muslimů. Největší zastoupení z řad imigrantů pochází z Alžírsko, Tunisko, Sýrie, Iráku, Libanonu, Jemenu, Libye a Palestiny. Rovněž zastoupeny jsou i země jako je Afghánistán, Egypt, Turecko či jedna z národnostně nejméně homogenních oblastí Evropy – Bosna a Hercegovina. S touto skutečností se pojí i legislativní rámec pobytu muslima – cizince na našem území. Kategorizace udělování všech víz a pobytové povolení (povolení k trvalému či dlouhodobému pobytu) je nerovné. Cizinci z třetích zemí, kteří nejsou rodinnými příslušníky občanů EU, jsou vyloučeni ze systému veřejného zdravotního pojištění bez toho, aniž by byla odlišena

délka pobytu či výše příspěvku na získání prostředků k pokrytí nákladů na zdravotní péči. Tato osoba je v průběhu prvních dvou let pobytu v České republice znevýhodněna komerčním (tj. soukromým) pojištěním. Je možné shledat i jiné odlišnosti vyplývající z legislativního rámce.

Migrující muslimové se v České republice trvale usazují, a proto je možné předpokládat, že se islám stane nedílnou součástí života české společnosti. Protože o životě muslimů v České republice toho není příliš mnoho známo, je otázkou, jak vlastně žijí muslimové v Česku. Obraz muslimů je aktivním jednáním médií dotvářen a může i měnit svou roli ve společnosti. Tak média jsou proto dalšími činiteli, která posilují zakořeněné stereotypy, které se objevují v každodenním životě při konstruování skutečnosti. Vlivnost masmédií není třeba zdůrazňovat – ta vyplývá již ze samotného názvu. Hromadné sdělovací prostředky jsou určeny pro „*množinu osob, které spolu minimálně interagují a nemají společné vedení, jsou však většinou objektem cíleného ovlivňování, indoktrinace a manipulace*“ (Velký sociologický slovník, 1996:594). Média pak ukazují jenom jeden aspekt pohledu na svět a určitým zjednodušením a přímočarostí sdělení může docházet ke **stereotypizaci**. Individuům jsou pak přisuzovány vlastnosti na základě příslušnosti ke skupině (muslimové často pojímáni jako fundamentalisté). Mediálně konstruovaný obraz je reálnému životu vzdálený a více se zaměřuje na informování o konfliktech, kontroverzích a podivných odlišnostech a jinakostech, než o každodenním životě muslimů. Osobní zkušenost je vlivem masmédií organizována ve stereotypech. Dominuje kvantita nad kvalitou, dochází k preferování méně náročných žánrů a obsahů, způsobené snahou o její rozšíření k širokým masám, záplava obrovským množstvím informací z celého světa způsobuje život v zajetí svých vlastních potíží a neschopnosti pochopit jejich pravý význam a zdroj.

Média jsou sice jistým odrazem společnosti, na jejíž potřeby se musí společenství adaptovat, ale hlavní úkolem médií nadále zůstává snaha nalézt přijatelnou cestu mezi prodejností a zároveň snahou netratit na serióznosti. Společnost by měla mít na paměti tato omezení a sama by se měla pokusit vytvořit si vlastní stanoviska pomocí alternativních zdrojů informací.

K tomu, aby tento výzkum přinesl opravdu relevantní informace vyžaduje dostatek času a také skutečně přesnou analýzu mediovaných obsahů. Pro následné a opětovné prověřování strukturovaných a zpracovaných údajů byly mé možnosti poněkud omezené, ale nic nebrání tomu, aby se byla analýza zopakována s určitým časovým odstupem. Na ověřování získaných dat i nadále pracuji. Neméně zajímavé by bylo obsahovou analýzu

doplnit i nabytými poznatky lidí aktivně činných v oblasti publicistiky. Rovněž doplnit kvantitativní výzkum kvalitativním šetřením by mohlo dopomoci definovat ucelenější a snad i přesnější obraz muslimů konstruovaný v českých médiích. Závěry této studie však nejsou a ani nemohou být zcela vyčerpáné a definitivní. Naopak jsem se pokusila vytvořit jakýsi „obraz“ muslimů konstruovaný médii ovlivňující veřejné mínění majoritní společnosti České republiky a doplnit jej o historický i soudobý vývoj muslimů v českém prostředí. Mým námětem se stala především ta skutečnost, že se jedná o aktuální téma, jež nabírá v celém globálním světě stále většího objemu. Česká republika, jako součást multikulturní evropské společnosti, se bude i nadále vyrovnávat s muslimskou komunitou, která se už ve většině národech etablovala. I z těchto důvodů bych nadále ráda sledovala a analyzovala vliv islámu nejen v české zemi, ale v Evropě vůbec. Hlubší studie by se mohla zaměřit nejen na soužití nové minority s majoritní společností, ale i na výchozí etnokulturní prostředí, šíři tolerance, otázku odlišné mentality, psychologických bariér apod.

Bibliografie:

I. PRIMÁRNÍ PRAMENY

BLESK 2007

Název	Autor	Zdroj	Datum	Str.	Rubrika	Roč	Číslo
islámský vůz		INT	14.11.	24		16	266
na roky za mříže		ČTK	21.11.	2	politika	16	271
zločin ze cti		ČTK	12.10.	31	zahraničí	16	238
Mešita, kuplířství a teď heroin	Radek Lukša		26.10.	5	Morava	16	250
Rosáková dcera ukázala víc, než chtěla	agš		12.09.	13	společnost	16	213
Usáma do války		ČTK	21.09.	2	politika	16	221
Kde je Mekka?		INT	25.09.	32	zahraničí	16	224
Holky jako na trhu	coe	INT	11.07.	24		16	159
Usáma vychvaloval mučednictví		ČTK	16.07.	2	politika	16	163
Každé druhé dítě - Mohammed		INT	12.06.	24		16	136
Zlaté minarety smetl výbuch		ČTK	14.06.	2	politika	16	138
Richard Gere: Za polibek do vězení!	alf	INT	27.04.	24		16	99
Al-Káida zaměřuje prince	coe	INT	06.03.	2	politika	16	55
Zakažte jim sexy oblečení!	Jiří Čada		10.02.	4	Čechy, Morava	16	35
Byla to genocida	pol	ČTK	27.02.	2	politika	16	49
Britský muslim zardousil dceru	alf	INT	13.06.	20	poslední strana	16	137
První muslim ve vesmíru!		ČTK	11.10.	24		16	237
Muslimové zaplavili posvátnou Mekku	so	ČTK	18.12.	24		16	294
Britka dostala milost		ČTK	04.12.	24	TV, horoskop	16	282
Bílá se ucí s Pracharem	Michaela Remešová		20.01.	8	společnost	16	17
Muslimové v Istambulu se bouří: Dresy Interu nás uráží!	nj		14.12.	22	sport	16	291
Stydlín bez OH		ČTK	29.06.	14	sport	16	151
Tak žijí děti slavných	Vendula Ježková		21.04.	2		16	
Brno: Nejhlídanější město světa	David Hlušík		24.05.	2	politika	16	120
Rychlému chybějí sardinky!	Michaela Remešová		14.06.	12	společnost	16	138
Ohlédla se a zemřela...	INT, so		04.10.	24		16	231

LIDOVÉ NOVINY 2007

Název	Autor	Datum	Zdroj	Str.	Rubrika	Roč.	Číslo
Lybie navrhla plán propouštění Bulharek		30.01.	ČTK	8	svět	20	25
Gang chtěl zavraždit George Bushe		27.01.	ČTK	9	svět	20	23
Symboly za nic nemohou	Lubor Mojdl	22.01.		10	názory	20	18
Další "nedůstojná" poprava, další protesty	Petr Pešek	16.01.	Reuters	7	svět	20	13
Hampi: na troskách zaniklé říše	Pavla Jazairová	13.01.		20	relax/cestování	20	11
Rusky svérázně bojují s rasismem	Petra Procházková	04.01.		8	svět	20	3
Sekulární muslimové pro reformu islámu	Zora Hesová	22.09.		3	orientace/ studovna	20	222
Kdo se bojí Ayaan Hirsi Ali	Martin Weiss	14.07.		3	orientace/ studovna	20	162
Libanonská armáda bojuje s islamisty	afp, ef	22.05.	Reuters	7	svět	20	118
Islám a Kulturkampf po Turecku	Erik Siegl	21.07.		6	orientace/ esej	20	168
Islám je bití	Zbyněk Petráček	28.11.		2	politika/ komentáře	20	277
Sporem o mešity začíná nová éra	Bob Fliedr	23.08.		9	horizont	20	196
Ochraňuj mě, ó šamane	Kateřina Zachovalová	21.04.		1	orientace - příloha	20	94
Malajsie aneb Islám trochu jinak	Luboš Palala	02.06.		9	svět	20	128
Ze "špinavé bomby" zbylo jen teroristické spiknutí	taj	18.08.		9	svět	20	192
Největší útok od války	afp, tes	16.08.	ČTK	7	svět	20	190
Fatah al-Islám jsou teroristé, tvrdí USA		14.08.	ČTK	6	svět	20	188
Zdravotníky prý "pustila" zbrojní dohoda		02.08.	ČTK	6	svět	20	178
Dlouhá noc islamobolševiku	Martin Weiss	12.09.		1	titulní strana	20	213
Svět islámu ve 20. století	Štěpán Macháček	08.09.		7	orientace/knihovna 2	20	210
Němci se bojí svých islamistů. Jsou fanatičtější	Šárka Daňková	07.09.		1	titulní strana	20	209
Filmaři nás očerňují, zlobí se muslimové		27.01.	Reuters	12	zajímavosti	20	23

Název	Autor	Datum	Zdroj	Str.	Rubrika	Roč.	Číslo
Lybie navrhla plán propouštění Bulharek		30.01.	ČTK	8	svět	20	25
Gang chtěl zavraždit George Bushe		27.01.	ČTK	9	svět	20	23
Symboly za nic nemohou	Lubor Mojdl	22.01.		10	názory	20	18
Další "nedůstojná" poprava, další protesty	Petr Pešek	16.01.	Reuters	7	svět	20	13
Hampi: na troskách zaniklé říše	Pavla Jazairová	13.01.		20	relax/cestování	20	11
Rusky svérázně bojují s rasismem	Petra Procházková	04.01.		8	svět	20	3
Sekulární muslimové pro reformu islámu	Zora Hesová	22.09.		3	orientace/ studovna	20	222
Kdo se bojí Ayaan Hirsi Ali	Martin Weiss	14.07.		3	orientace/ studovna	20	162
Libanonská armáda bojuje s islamisty	afp, ef	22.05.	Reuters	7	svět	20	118
Islám a Kulturkampf po Turecku	Erik Siegl	21.07.		6	orientace/ esej	20	168
Islám je bití	Zbyněk Petráček	28.11.		2	politika/ komentáře	20	277
Sporem o mešity začíná nová éra	Bob Fliedr	23.08.		9	horizont	20	196
Ochraňuj mě, ó šamane	Kateřina Zachovalová	21.04.		1	orientace - příloha	20	94
Malajsie aneb Islám trochu jinak	Luboš Palala	02.06.		9	svět	20	128
Ze "špinavé bomby" zbylo jen teroristické spiknutí	taj	18.08.		9	svět	20	192
Největší útok od války	afp, tes	16.08.	ČTK	7	svět	20	190
Fatah al-Islám jsou teroristé, tvrdí USA		14.08.	ČTK	6	svět	20	188
Zdravotníky prý "pustila" zbrojní dohoda		02.08.	ČTK	6	svět	20	178
Dlouhá noc islamobolševiku	Martin Weiss	12.09.		1	titulní strana	20	213
Svět islámu ve 20. století	Štěpán Macháček	08.09.		7	orientace/knihovna	20	210
Němci se bojí svých islamistů. Jsou fanatičtější	Šárka Daňková	07.09.		1	titulní strana	20	209
Filmaři nás očerňují, zlobí se muslimové		27.01.	Reuters	12	zajímavosti	20	23
Členem izraelské vlády bude arabský muslim	Jehuda Lahav	16.01.		8	svět	20	13
Steinmeier čelí sílící kritice	Šárka Daňková	23.01.		8	svět	20	19

Název	Autor	Datum	Zdroj	Str.	Rubrika	Roč.	Číslo
Českem se šíří anonymy hrozící atentátem		15.01.	ČTK	4	domov	20	18
Sdružení vyhrálo. Navzdory BIS	Jiří Reichl	13.01.		5	domov	20	11
Vězně z Guantánama čeká soud	rok	12.01.		7	svět	20	10
První muslimský člen vlády		29.01.	ČTK	8	svět	20	24
Třetí soud s činiteli Saddámovy režimu		19.01.	ČTK	7	svět	20	16
Bush vymění velitele v Íráku	afp, rok	06.01.	Reuters	8	svět	20	5
svoboda náboženství po holansku	Peter C. Moreé	03.01.		11	horizont	20	2
Muhabbet je fakt cool	Zbyněk Petráček	16.11.		2	politika	20	268
Německo, proč se uzavíráš?	afp, kat	14.11.	ČTK	8	svět	20	266
Islámský vůz má kompas ukazující k Mekce	Pavla Kozáková	13.11.		13	byznys	20	265
Papež: Neutlačujte křesťany		07.11.	Reuters	8	svět	20	260
Než dojde ropa	Bob Fliedr	07.11.		2	svět	20	260
Francie toleruje karikatury Mohameda	rok	23.03.	ČTK	8	svět	20	70
...a přinese užitek stonásobný	Bob Fliedr	22.03.		11	horizont	20	69
Udělal jsem to, ale to je válka...	Tomáš Jeník	16.03.		3	téma	20	64
Islamisté hrozí útoky Němcům a Rakušanům	afp	12.03.	ČTK	7	svět	20	50
Prezidentský konvoj zachránil rodičku		06.03.	ČTK	12	zajímavosti	20	55
Česko vydá Švéda do USA	Jiří Reichl	26.04.		2	politika	20	98
Mladí milují hamburgry, kolu a party	kut, lan	20.04.		11	horizont	20	93
Francie čeká na zápletku	Zdeněk Müller	18.04.		10	názory	20	91
Chtějí vést Francii. Bojují také o hlasy přistěhovalců	Milan Rokos	18.04.		1	titulní strana	20	91
Mekka je na západě, tvrdili policisté		14.04.	ČTK	12	zajímavosti	20	88
Srbské tresty za Srebrenicu	Tereza Šupová	11.04.		8	svět	20	85
Bílá Al Kajda cvičí na jihu Srbska	Tereza Šupová	11.04.		8	svět	20	85
Trpělivě a pevně čelit	Martin Weiss	11.04.		2	politika	20	85
U soudu se bude přísahat i na korán		26.05.	ČTK	12	zajímavosti	20	122
Zemřel válečný zločinec Deronjič		21.05.	ČTK	9	svět	20	117
Účelově zneužitý komiks	Martin Slezák	17.05.		11	horizont	20	114

Název	Autor	Datum	Zdroj	Str.	Rubrika	Roč.	Číslo
Z dopisu mému americkému příteli	Jan Roman	16.05.		10	názory	20	113
Pět radikálů chystalo útok v Německu		14.05.	ČTK	7	svět	20	111
Kulturní válka mezi evropskými muslimy	Karel Černý	28.04.		3	orientace/ studovna	20	200
Ruští politici si předcházejí muslimy	Petra Procházková	21.12.		9	svět	20	297
Britští muslimové na vzestupu	Šárka Daňková	11.06.		3	téma	20	130
Třetí vlna útoku na Evropu	Bernard Lewis	26.04.		11	horizont	20	98
Kde jsou umírnění muslimové?		13.12.		1	titulní strana	20	290
Jak a kde se rodí islámští teroristé	Karel Černý	09.06.		3	orientace/ studovna	20	134
Ruská islámská nemocnice	Petra Procházková	07.12.		9	svět	20	285
Volba muslimů: Bayrou i Le Pen	afp, tes	16.04.		3	téma	20	89
Švédové mezi právy a citlivostí	Tomáš Jeník	17.09.		3	téma	20	217
Spor o mešitu v Německu	Šárka Daňková	20.06.		8	svět	20	143
Muslimům hrozí genocida, tvrdí bosenský muftí		03.03.	ČTK	9	svět	20	53
Duchovní: nedostatkové zboží		18.12.	ČTK	6	metropole/Brno	20	294
Astronautovi ztíží let ramadán		04.05.	ČTK	12	zajímavosti	20	104
Za mou hlavu měl být milion	Tomáš Jeník	17.09.		3	téma	20	217
Srbsko nezavinilo Srebrenici	Tereza Šupová	27.02.		8	svět	20	49
Pravoslavní proti muslimům i Darwinovi	Petra Procházková	01.02.		7	svět	20	27
Mešita jako symbol	Bob Fliedr	20.06.		2	politika	20	143
Atentáčníci byli příbuzní	taj, afp	07.07.	Reuters	8	svět	20	156
Al Kajda si prý "vyhlédla" Katalánsko		16.02.	ČTK	6	svět	20	40
Proč muslimové nenávidí Ameriku	Karel Černý	25.08.		3	orientace/ studovna	20	198
Obávám se bombardování Íránu	Tomáš Jeník	17.10.		11	horizont	20	242
Pohřby bez smuteční hostiny	rok	29.12.		3	téma	20	301
Problém karikatur rozdělil Francii	Milan Rokos	09.02.		6	svět	20	34
Švédsko je zemí přistěhovalců	Adéla Pospíchalová	24.11.		1	jak žijí cizinci - příloha	20	274
V Bosně prý zahynulo přes 97 000 lidí		22.06.	ČTK	8	svět	20	145
Srebrenici dvanáct let po masakru ovládá nenávist	Robert Malecký	12.07.		1	titulní strana	20	160

Název	Autor	Datum	Zdroj	Str.	Rubrika	Roč.	Číslo
Západ a islám: za konflikty může politika	Šárka Daňková	20.02.		7	svět	20	43
Tichý život uvnitř komunity	Markéta Kutilová	19.04.		11	horizont	20	92
Zavahří muslimům: Podpořte Hamás		26.06.	ČTK	7	svět	20	148
Zpráva z Guantánama	Jiří Hošek	23.06.		7	orientace/ knihovna 2	20	146
Válka stála sto tisíc životů	rm	12.07.		7	svět	20	160
Kokakola k zášti nestačí	Zbyněk Petráček	27.08.		2	politika	20	199
Taliban má manuál pro budoucí mudžáhidy	Tomáš Jeník	17.08.		1	titulní strana	20	191
Vinen je každý, kdo bojuje proti islámu		15.09.	ČTK	8	svět	20	216
Inventura po šesti letech	Zbyněk Petráček	11.09.		10	názory	20	212
Vesmírné nesnáze muslima na ISS	lk, afp	10.10.	ČTK	12	zajímavosti	20	236
Kdy u nás začne platit šaría?	Václav Vlk	02.10.		11	horizont	20	229
Válka bez konce	Martin	02.02.		2	politika	20	28
Británie: teror v iráckém stylu	ef, afp	01.02.	ČTK	7	svět	20	27
Muslimové mezi námi. Jak na to?	Luboš Hubner	27.04.		10	názory	20	99
Podpora atentátu mezi muslimy klesá		25.07.	ČTK	7	svět	20	171
Štampach klade rovnítko tam, kam nepatří	Dan Macek	13.08.		9	horizont	20	187
Na bojišti mezi tradicí a modernitou	Joshua Moravchik	11.08.		6	orientace/esej	20	186
Sbohem, arabští žoldáci	Tereza Šupová	21.09.		8	svět	20	221
Podivné protesty proti islámu	Kateřina Šafaříková	12.09.		11	svět	20	213
Muslimové se bouří. Bojí se o svatá místa	rok	08.02.		7	svět	20	33
Německý soud rozhodl podle koránu	Šárka Daňková	23.03.		9	svět	20	70
Vatikánské objevy	Martin Weiss	21.06.		2	politika	20	144
Hlavní vchod je pro muže. Jděte zadem	Jarmila Suková	01.08.		9	horizont	20	177
Sekulární křesťanství	Mgr. Pavel Blaho	24.09.		10	názory	20	223
Kompromis pro ně není vítězstvím, ale prohrou	Tereza Šupová	21.09.		8	svět	20	221

Název	Autor	Datum	Zdroj	Str.	Rubrika	Roč.	Číslo
Půjdeme i přes zákaz. Jinudy	Josef Kolina	29.10.		6	metropole/Praha	20	252
Italský problém s burkami	Kateřina Hůlková	11.10.		8	svět	20	237
Přežil Srebrenicu, pak střílel	afp, rok	16.02.	Reuters	7	svět	20	40
Srebrenica získá zvláštní status		29.03.	ČTK	7	svět	20	75
Studenti ubili učitelku		20.04.	ČTK, Reuters	1	akademie - příloha	20	93
Konzervativci v USA jsou jako Usáma		26.05.	Global Viewpoint Nathan Gardels	8	orientace- rozhovor	20	122
Policista obviněn z válečných zločinů		21.05.	ČTK	8	svět	20	117
Pohřbení ostatků 94 muslimů		14.05.	ČTK	8	svět	20	111
Terč: hříšný tanec	Martin Weiss	02.05.		2	politika	20	102
Naděje ze země půlměsíce	Tomáš Láně	26.07.		8	názory	20	172
Porota se neshodla na vine útočníků		11.07.	ČTK	7	svět	20	159
Američan z Al Kajdy hrozí Americe		06.08.	ČTK	6	svět	20	181
Výrobci mučedníků	Petr Pešek	17.09.		2	politika	20	217
Muslimem v Německu	Zbyněk Petráček	07.09.		1	titulní strana	20	209
Britského ministra v USA považovali za teroristu		30.10.	ČTK	8	svět	20	253
Modlitby u svatyně kába		18.12.	ČTK, Reuters	9	svět	20	294
Víno dobývá arabský svět	afp, rok	07.12.		12	zajímavosti	20	285
Britská učitelka dostala milost	kat, afp	04.12.	ČTK	8	svět	20	282
Hlavní viníci masakru jsou již 11 let na útěku	tes	27.02.		8	svět	20	49
Ozbrojenci zabili tři Francouze		27.02.	ČTK	7	svět	20	49
USA mohou dál bojkotovat Palestince	Milan Rokos	19.02.		7	svět	20	42
Vyhodíme ho z kola ven...	Ondřej Tuček	02.02.		11	horizont	20	28
Svět		01.02.		1	titulní strana	20	27
Mučit vyvolené povoleno	Petra Procházková	30.03.		2	politika	20	76
Muži plánovali teroristický útok		29.03.	ČTK	7	svět	20	75
Íránská facka probudila Araby	Milan Rokos	29.03.		7	svět	20	75

Název	Autor	Datum	Zdroj	Str.	Rubrika	Roč.	Číslo
Kosovo musí být samostatné	Tereza Šupová	27.03.		8	svět	20	74
Největší. Dvojnásobně největší	Adam Nenadál	18.01.		23	sport	20	15
Islám, terorismus a sex v Ta Fantastice	jmc	12.01.		19	kultura	20	10
Zájem o exotiku nadále roste	Tereza Píchalová	11.01.		4	Dovolená na jaře	20	20
Další "nedůstojná" poprava, další protesty	Petr Pešek	16.01.		7	svět	20	13
Hampi: na troskách zaniklé říše	Pavla Jazairová	13.01.		20	relax/cestování	20	11
Blbost vynášší. Vzhuru	Ondřej Horák	27.01.		13	Kulturní revue	20	23
USA zaútočily v Somálsku	afp, rok	10.01.	Reuters	8	svět	20	8
Petka z národností	Martin Weiss	09.01.		2	politika	20	7
Santa Claus hubenější, ekologičtější...	lk	22.12.	ČTK		zajímavosti	20	298
... PÍSKOT		22.12.		19	sport	20	299
Syn patří do Afghánistánu i do Cech	Radka Kvačková	24.03.		17	relax	20	71

MLADÁ FRONTA DNES 2007

Název	Autor	Zdroj	Datum	Str.	Rubrika	Ročník	Číslo
Křesťanství, judaismus i islám	Pavla Švédová		17.12.	1	střední Čechy	18	293
V Německu vyrosté megamešita	Johanna Grohová		13.09.	8	ze světa	18	214
Multikulti má potíže	Timothy Garton Ash		13.03.	11	názory	18	61
Muslimské moře už zalévá hinduistický ostrov	Viliam Buchert		17.09.	15	publicistika	18	217
Abychom sami nemysleli jako Al-Kajda	Lukáš Lhoťan		12.02.	9	názory	18	36
Rusko vymírá - a lže	Roman Joch		09.02.	8	názory	18	34
Jak mladí muslimové propadli webu	Pavel Novotný		01.03.	7	ze světa	18	51
Italia akbar! Itálie je veliká	Tomáš Lébr		19.12.	6	ze světa	18	295
Jak sbalit ženu za pár hodin	Lucie Suchá		04.12.	4	Severní Čechy	18	282
Chtít, ale i nechtít, o to běží	Lucie Tomanová		12.05.	3	kavárna	18	110
Vůči Palestině se ČR stává jestřábem	Lukáš Lhoťan		26.06.	9	názory	18	148
Co bys tomu řekl, Atatürku?	Pavel Novotný		18.07.	7	ze světa	18	165
Židé, kteří nenávidí stát Izrael	Marek Čejka		19.05.	21	kavárna	18	116
Nová podoba Evropy			15.06.	10	publicistika	18	139
Muslimové vyrazili do Kaaby		Reuters	15.12.	7	fotostrana	18	292
Co zbývá z multikulturalismu?	Jan Buryánek		12.05.	1	kavárna	18	110
Kamarádi z kyperského města duchů	Magdalena Sodomková		02.05.	9	ze světa	18	102
Muslimka, feministka	Johanna Grohová		15.06.	10	publicistika	18	139
Lázně odmítly vozíčárku, její pes by vadil Arabum	(art)		17.07.	1	Severní Čechy	18	164
Kosmonaut z Malajsie má potíže: jak se modlit v kosmu		ČTK, AP	24.09.	7	ze světa	18	223
Ovlivní karikatura dánské volby?	kam	ČTK	27.10.	6	ze světa	18	251
Židé a muslimové hledají duchovního		ČTK	18.12.	4	Jižní Morava	18	294
Maročtí muslimové si zvykají na ženy-duchovní	Pavel Novotný		27.02.	6	ze světa	18	49
Jeruzalém, neklidný středobod tří náboženství	Pavel Novotný		10.02.	6	ze světa	18	35

Název	Autor	Zdroj	Datum	Str.	Rubrika	Ročník	Číslo
Čech učil afghánské policisty	Jan Hrudka		15.01.	3	kraj Hradecký	18	12
Čech z Jaroměře školil policisty v Afghánistánu	Jan Hrudka		16.01.	3	kraj Pardubický	18	20
Nepůjdu do války, řekl Ten Největší	Lukáš Hron		20.06.	3	sport	18	143
Muslimka s Izraelkou vítězí. Jako jeden pár	Lukáš Hron		04.07.			18	155

BLESK 2008

název	autor	zdroj	Datum	Str.	rubrika	ročník	číslo
Omar Sharif sází na černou šestku	Ondřej Požár		02.07.	13	Společnost	17	154
V roce 2010 začne třetí světová!	vk	INT	01.10.	24		17	231
Dopisy E-mailý			10.06.	21	Servis	17	135
Brno zaplavily plakáty s karikaturou Mohameda	(op)		20.03.	6	Čechy/Morava	4	68

LIDOVÉ NOVINY 2008

Název	Autor	Zdroj	Datum	rubrika	ročník	číslo
Žiju pro islám. S muslimem	Jana Tržilová		26.07.	Relax	21	174
Protiislámský snímek na radnici	Petr Albrecht, Miloš Šenkýř		03.05.	Domov	21	104
K mešitě možná přibude druhá	jih, miš		02.07.	Metropole/Brno	21	154
Pryč s prasátky a zrádci všemi			26.01.	Titulní strana	21	22
Den, kdy Usáma slavil Nagano	Zbyněk Petráček		23.02.	Titulní strana	21	45
Němečtí muslimové mají svou učebnici		ČTK	20.08.	Svět	21	195
Na muslimech mi vadí leccos, víra ale nikoli	Hübner, Trnávka		01.04.	Názory	21	77
Karikatury: provokace, nebo dábelská hra?	Mohammed Al-Nabulsi		31.03.	Horizont	21	72
Karadžić na cestě do pekla	Matyáš Zrno		26.07.	Názory	21	174
Korán jako cvičný terč	Luboš Palata		19.05.	Svět	21	116
Spor o berlínskou mešitu	Šárka Daňková		18.10.	Zajímavosti	21	246

Název	Autor	Zdroj	Datum	rubrika	ročník
Muslimu je už víc než katolíku	zah	ČTK	31.03.	Svět	21
Islamisté hrozí politicce smrtí	Šárka Daňková		17.01.	Svět	21
Chybný pohled na islám	Lukáš Lhoťan		07.06.	Názory	21
Film, který nebyl	Zbyněk Petráček		29.03.	Domov	21
Muslimové mezi námi	Petr Kachlír		18.10.	Orientace-knihovna	21
Muslimové zatím jen protestují	kat, afp	ČTK	29.03.	Svět	21
Z muslima krestan... a mucedník?	David Klimeš		27.03.	Horizont	21
English Law Link to Muslims		BBC	29.09.	Anglický list english page	21
Život jako ustavicná pomsta	Markéta Kořená		24.05.	Orientace-knihovna	18
Nejvlivnější intelektuál? Muslim	Pavel Černý		25.06.	Svět	21
Muslimové promítali film, který hanobí je samé	pal		06.05.	Metropole/Brno	21
Boj za zachování jazyka	lk	ČTK	29.04.	Zajímavosti	21
Je to lež aneb informace pro uražené muslimy	Jan Rampich		31.03.	Horizont	21
Papež pokřtil muslima. Sionistu	Luboš Palata		25.03.	Svět	21
Knihovna chce archivovat karikatury		ČTK	01.02.	Zajímavosti	21
Rozvod stokrát jinak	Jan Čáp		26.01.	Orientace	21
Po Praze visí karikatury Mohameda	naj	ČTK	02.06.	Metropole/Praha	21
Turci připravují "islám 21. století"	Milan Rokos		28.02.	Svět	21
Země v obležení islamistů	Martin Weiss		23.09.	Názory	21
Soud: Wilders muže islám přirovnávat k fašismu		Reuters, ČTK	08.04.	Svět	21
Džihád a milosrdenství	Zdeněk Muller		22.11.	Orientace-knihovna	21
Šiité na vzestupu	Zora Hesová		26.07.	Orientace-knihovna	21
Turečtí alávité marně usilují o změnu ústavy		ČTK	27.05.	Svět	21
S papežem a láskou	Zbyněk Petráček		19.04.	politika	21
Saúdský Arab natocil reakci na Fitnu	Milan Rokos		11.04.	Svět	21
Kdo se bojí Geerta Wilderse	Martin Weiss		26.03.	Horizont	21

Název	Autor	Zdroj	Datum	rubrika	ročník	číslo
Reportér má zemřít, urazil islám		ČTK	24.01.	Svět	21	20
Výbušná kniha o prorokově ženě	Petr Pešek		13.10.	Svět	21	241
Stará a nová tvář antisemitismu	Karel Černý		13.09.	Orientace-studovna	21	216
Vyhlídky demokracie v arabském svete	Zdeněk Suda		16.08.	Orientace-studovna	21	192
Jak získat muslimy	Zdeněk Muller		26.04.	Orientace-knihovna	21	99
Postvelikonocní úvaha	Václav Vít		27.03.	Horizont	21	73
Nový predmet v Nemecku: islám	Šárka Daňková		15.03.	Svět	21	64
Skandály a zašlá sláva	maj	ČTK	25.11.	Zajímavosti	21	276
Kuchar se soudí se Scotland Yardem		ČTK	05.11.	Zajímavosti	21	260
Sarajevo ocima Jiriho Kudely	Martina Huhneová		25.10.	relax - cestování	21	252
Kanárské ostrovy: léto i v prosinci	Tomáš Hájek		23.10.	Zimní dovolená	21	250
Od Aristotela prejde k mnohoženství	Josef Matyáš		04.10.	Věda	21	234
Našla se obrí socha spícího buddhy		ČTK	10.09.	Věda	21	213
Americké knihovny využijí iPod		ČTK	27.08.	Zajímavosti	21	201
Poslední pokus o evropskou revoluci	Jana Šiklová		16.08.	Orientace/Esej	21	192
Ctvrtý prevrat v Mauritánii	sd	Reuters, ČTK	07.08.	Svět	21	184
Peking: pevnost s rudými gardami	Pavel Černý		05.08.	Svět	21	182
Přípravy vraždy iráckého premiéra		ČTK	16.07.	Svět	21	165
Turecký premiér Erdogan zaútočil na ústavní soud		ČTK	11.06.	Svět	21	136
Hledám jinou, duchovní tvář islámu	Ondřej Horák		10.06.	Kultura	21	135
I tradiční odev muslimek může být "in"		ČTK	22.05.	Zajímavosti	21	119
O Albánii bez predsudku	Petr Stehlík		03.05.	Orientace - knihovna	21	104
Dánsko: Iráčan se musí vzdát jedné manželky		ČTK	29.04.	Svět	21	101
Cínu straší muslimský Sin-tiang	Klára Tylová		14.04.	Svět	21	88
EU: Wilders má na svůj špatný film právo		ČTK	31.03.	Svět	21	76

Datum	Název	Autor	Zdroj	Datum	brika	ročník	číslo
29.03.	Muslimové zatím jen protestují	kap, afp	ČTK	29.03.	Svět	21	75
05.03.	Buddhismus už školka nestací	Miloš Šenkýř		05.03.	Brno/Metropole	21	55
04.03.	NATO se kvůli filmu bojí o své vojáky	rok		04.03.	Svět	21	54
29.02.	Třetí největší mešita světa	lk	ČTK	29.02.	Zajímavosti	21	51
27.02.	Predvolební turban	Martin Weiss		27.02.	politika	21	49
26.02.	Pákistánci se nedostanou na YouTube		ČTK	26.02.	Svět	21	48
28.01.	Útoky prý podporuje také Kaddáfího syn		ČTK	28.01.	Svět	21	23
31.07.	Rushdie možná napíše knihu o fatve	mma, afp		31.07.	Zajímavosti	21	178
30.07.	DOPISY REDAKCI			30.07.	Názory	21	177
28.07.	Proč bude část pravice volit Obamu	Tomáš Klvaňa		28.07.	Titulní strana	21	175
23.07.	Zhubl, nosil brýle a plnovous	afp, cer	Reuters	23.07.	Téma	21	171
23.07.	Radost, vztek i pocit úlevy	Petr Pešek		23.07.	Téma	21	171
23.07.	Lécitel Karadžić s vizáží guru	Pavel Černý		23.07.	Titulní strana	21	171
19.07.	Vyjdí ze své zeme	Daniela Iwashtra		19.07.	Orientace-knihovna	21	168
16.07.	Amerika se nesmeje	Jaroslav Plesl		16.07.	Téma	21	165
15.07.	Obama v turbanu? Špatný žert		ČTK	15.07.	Svět	21	164
11.07.	Za vraždy žalovali OSN. Neuspeli	Tereza Šupová		11.07.	Svět	21	161
04.07.	Šok? Ne. Kontinuální růst	František Bouc		04.07.	Téma	21	156
04.07.	Ropa podle bin Ládina	František Bouc		04.07.	Titulní strana	21	156
02.12.	Islám a trest	Zbyněk Petráček		02.12.	politika	21	282
22.12.	Křesťané opouštějí Betlém	Eva Turečková		22.12.	Zajímavosti	21	299
02.12.	Výcvik teroristů? V Pákistánu		ČTK	02.12.	Svět	21	282
06.12.	Čeští muslimové se vydávají do Mekky		ČTK	06.12.	Domov	21	286
08.12.	Miliony muslimů prosí o odpuštění			08.12.	Zajímavosti	21	287
19.12.	Odsoudili člena teroristické Al Kajdy		ČTK	19.12.	Svět	21	297

Název	Autor	Zdroj	Datum	rubrika	ročník	číslo
hotely ožívají. Pár dní po teroru		Reuters, ČTK	22.12.	Svět	21	299
Člen Al Kajdy dostal doživotí		ČTK	20.12.	Svět	21	298
Při inauguraci zazní i druhé jméno Hussein	šek		11.12.	Svět	21	290
Připravme se na svou Bombaj	Zbyněk Petráček		05.12.	Horizont	21	285
Chci patřit do Erdoganova Turecka	šaf		10.12.	Svět	21	289
Ale hlavně zrušte ta víza	Kateřina Šafaříková		10.12.	Svět	21	289

MLADÁ FRONTA DNES 2008

název	zdroj	Datum	Str.	rubrika	ročník	číslo
Krome nás je vše od dábla		17.05.	26	recenze	19	115
Tady končí legrace		09.04.	10	Publicistika	19	84
Kresby Proroka? BIS násilí neceká		22.03.	6	Z celé země	19	70
BIS: Násilí necekáme		21.03.	3	Téma dnes	19	69
Muslim myslí na mír		14.03.	10	Publicistika	19	63
Film, který přináší strach a hněv		04.03.	6	Ze světa	19	54
Vzteklé hlasy z Vídně		03.10.	10	Publicistika	19	233
Afghánský reportér má zemřít, urazil islám	ČTK,AFP	24.01.	9	Ze světa	20	20
Na šariu si dejme pozor		23.02.	11	názory	19	46
Zmenily útoky svet? Ano, ale ne moc		11.09.	8	Ze světa	19	8
Průlom: ženy vykládají islám		13.06.	6	Ze světa	19	138
Na jevište se vrací Identita I.: Náš islám		09.06.	5	Kultura - Brno a jižní Morava	19	134
Soud: Brigitte Bardotová uráží islám i muslimy		04.06.	1	Titulní strana	19	130
Muslimové z Brna promítali film útocící na islám		06.05.	2	Události a politika	19	106
Odvážná žena z prvního století		08.03.	27	Kavárna - recenze	19	58
Útoky podporuje mladý Kaddáfí, tvrdí Iráčané		28.01.	7	Ze světa	19	23
Sexualita za závojem		06.09.	28	kavárna - úvaha	19	210
Proc se muslimky nacas vdávají? Z lásky i pro zisk		60.06.	6	Ze světa	19	152
Pod lupou		02.05.	10	Publicistika	19	103
Řekl svůj příběh a oběsil se v cele		05.11.	4	Z domova	19	260
V Polárce hostuje Divadlo Feste		04.11.	5	Brno a j.Morava	19	259

název	zdroj	Datum	St.	rubrika	ročník	číslo
Vyhraje Obama? Změní to USA?		18.10.	11	Názory	19	246
Atentát ani sabotáž. Haider jel opilý		16.10.	7	Ze světa	19	244
Křesťané v Iráku prchají před útoky	ČTK, Reuters	13.10.	6	Ze světa	19	241
Libye nedává Švýcarsku ropu. Kvůli "princi"		11.10.	7	Ze světa	19	240
Afgánistán: sedm zraněných Čechu		02.10.	8	Ze světa	19	232
Islám v Brně: deset let snah o komunikaci		25.09.	3	téma dnes	19	226
Islám v Brně: deset let snah o komunikaci		26.09.	7	Z celé země	19	227
Kauza Litvinenko, či Putin?		24.09.	11	Kultura	19	225
Extremisté proti mešitě		24.09.	1	Brno	19	225
Končí výstava, která chce borit stereotypy		20.09.	1	Kraj Karlovarský	19	222
Zrušit církevní snatky? Byrokratický nesmysl		13.09.	10	Názory	19	216
Podzimní dovolená? Nejen u moře		28.08.	12	léto	19	202
Kdo si myslí to co Klaus? Ambasadori. A diktatori		27.08.	3	téma dnes	19	201
Oseti a Abchazové: ti, co nechtějí být s Gruzii	ČTK	27.08.	2	téma dnes	19	201
Cyklus diashow dnes uzavře pout po Bolívii		17.03.	5	Kultura - kraj Hradecký	19	65
Španělsko: Andalusie i Baleárské ostrovy		07.03.	15	Dovolená	19	57
Zajímavá svědectví o jiném světě		01.03.	2	Scéna - film	19	52
Výzkum: muslimové nechť teror		29.02.	7	Ze světa	19	21
Tak by asi vypadal orwellovský svět v roce 1985		27.02.	4	Kultura	19	49
Pákistán zablokoval YouTube, ale trpěl celý svět	hyf, CTK	26.02.	5	Ekonomika	19	48
Symbolizuje naše hodnoty		16.02.	28	Kavárna - esej	19	40
Navštivte muzeum i diskotéku		14.02.	6		19	38
Bhuttová tušila, že přijdou vrazi	CTK, kro	13.02.	7	Ze světa	19	37
Nakreslil Mohameda, měl zemřít		13.02.	6	Ze světa	19	37
Nizozemci se diví, svoboda projevu už není svatá		12.02.	8	Ze světa	19	36
Nový Afghánistán: trest smrti za clánek o ženách		01.02.	1	Titulní strana	19	27
Jsem demokrat, hájil se Mušaraf		22.01.	6	Ze světa	19	18
Učenci vyhnali papeže. Itálie je pobouřena		17.01.	6	Ze světa	19	14
Lidé v zimě cestují za exotikou		15.01.	4	Kraj Hradecký	19	12
Všechno už bude jenom lepší		07.01.	10	Názory	19	5

název	zdroj	Datum	Str.	rubrika	ročník	číslo
Kdo a proč útočil v Indii?		29.11.	7	Ze světa	19	280
Albánci propadli zaslepenosti, Západ a muslimové taky		25.02.	11	Názory	19	47
Místní muslimové s námi mají (svatou) trpělivost		26.03.	10	Názory	19	72
Muslimové promítnou kontroverzní film		03.05.	4	Z domova	19	104
Sežvýkej se do nemoty		03.05.	8	Víkend - reportáž	19	104
Muslimové z Brna promítali film útočící na islám		06.05.	2	Události a politika	19	106
Ramadán v Berlíně: pust a plno jídla		20.09.	7	Ze světa	19	222
Kdo vylepil Mohameda? Policie neví	ČTK	09.05.	2	Jižní Morava	19	108
Usáma vyzval k boji proti uzavěre Gazy	ČTK	19.05.	7	Ze světa	19	116
I po deseti letech nám občas někdo hodí do mešity kámen		02.07.	1	Brno	19	154
Turisty bych do Barmy neposlala		28.04.	8	Ze světa	19	100
Radovan Karadžić zatčen!		22.07.	1	Titulní strana	19	170
Muslimové slavili deset let mešity		03.07.	2	Brno	19	156
Extremisté proti mešite		24.09.	1	Brno	19	225
Cyklisté rozsévali smrt	CTK, AP	28.07.	6	Ze světa	19	175
Muslimové zažalují Národní stranu	ČTK	30.09.	2	Události a politika	19	230
MF DNES doporučuje		12.02.	5	Kultura - Karlovarský kraj	19	36
Trapný plác nad Dukovany		11.11.	10	Názory	19	265
Vatikán: Muslimu je poprvé víc než katolíku		31.03.	9	Ze světa	19	76
Deti, zvykejte si na přistěhovalce		01.08.	1	Jižní Čechy	19	179
ZA MRÍŽEMI I NA SVOBODE		27.04.	10	Publicistika	19	172
Bin Ládinův řidič viněn		07.08.	8	Ze světa	19	184
Teror v olympijské Číně: 16 obětí		05.08.	6	Ze světa	19	182
Malé dějiny podrazu		11.09.	12	Publicistika	19	214
Egypt bude trestat ženskou obrízku		10.06.	6	Ze světa	19	135
Urban za svůj domov považuje Doksy		09.06.	4	Kraj Liberecký	19	134
Deti Picasso: Syrový rock od biblického Araratu		29.05.	4	Kraj Hradecký	19	125
Kam míří česká ultrapravice		24.05.	25	Kavárna	19	121
Knihovna pro čtenáře vědeckopopulární literatury		17.05.	9	věda	19	115
Cemu věří lidé v Praze		13.05.	2	Praha	19	111
O promítání filmu proti muslimům		13.05.	5	Brno	19	111

název	zdroj	Datum	Str.	rubrika	ročník	číslo
Ráno šel pro knížku a večer se vrátil jako muslim		06.05.	3	téma dnes	19	106
Krest muslima v přímém přenosu		25.03.	7	Ze světa	19	71
Poperme se s tím, co Wildersuv film říká		29.03.	10	Názory	19	75
O proměnách islámu se dozvedí Boskovictí		01.04.	5	Brno a jižní morava	19	77
Výstava přibližuje zákulisí Íránu		08.04.	5	Kultura - východní Morava	19	83
Střet civilizací? To je moderní mýtus		09.04.	5	Kraj Plzeňský	19	84
Hledá stopy zaniklé kultury		14.04.	5	Brno a jižní morava	19	88
Hledá stopy zaniklé kultury		15.04.	7	Z celé země	19	89
Knihy, které způsobily rozruch		19.04.	23	scéna - téma	19	93
Rakousko v zrcadle		02.05.	10	Publicistika	19	103
Propuštěný z Guantánama zabíjel v Iráku		03.05.	6	Ze světa	19	104
Na muslimy útočil film. A pak i diváci		06.05.	1	Jižní Morava	19	106
Stručná mapa dávné nenávisti		21.06.	26	kavárna recenze	19	145
Britka Radcliffová dobíhala maraton v slzách		25.08.	5	olympiáda	19	199
Letní kina		18.07.	5	letní filmová škola	19	167
Magické datum v ponurém Kosovu		28.06.	7	Ze světa	19	151
Festival		25.06.	5	Kultura - Kraj Hradecký	19	148
Drak slaví pul století		21.06.	4	Kraj Hradecký	19	145
Muslimské ženy se v Al-Kajde hlásí o slovo		16.06.	9	Ze světa	19	140
Chci mírový proces, ujistil Obama Izrael	ČTK	24.07.	7	Ze světa	19	172
Snedí nás za pár let černí Němci?		25.07.	11	Názory	19	173
Kvůli čemu se válčí		11.08.	6	Ze světa	19	187
Spasitel, který se znelíbil všem		19.08.	6	Ze světa	19	194
Terorismus, slovo, jež hodne unese		26.04.	27	Kavárna - esej	19	99
Vražedný kríž? Scénář videofilmu		01.04.	10	Názory	19	77
Film o Koránu: mnozí si oddechli	ČTK	29.03.	6	ze světa	19	75
Policisté hledali karikaturu marně		27.03.	1	Vysočina	19	73
Plakáty s prorokem mizí z ulic		21.03.	1	Jižní Morava	19	69
V Brně kdosi vylepil vtipy s Mohamedem		20.03.	4	Z domova	19	68
Muž, který prinutil Harryho k ústupu		08.03.	8	Víkend - příloha	19	58

název	zdroj	Datum	Str.	rubrika	ročník	číslo
Muž, který prinutil Harryho k ústupu Tati, nech už ty bomby, vzkazuje syn bin Ládinovi		08.03.	8	Víkend - příloha	19	58
Syn teroristy Usámy bin Ládina chce být mírotvurcem	AP	19.01.	7	Ze světa	19	16
Mormoni, mnohoženství a tri králové		07.01.	10	Názory	19	5
Zabijte Bushe, vyzval muslimy American z Al-Kajdy		07.01.	6	Ze světa	19	5
Indie čeká na "obamovský okamžik"		22.11.	26	kavárna-úvaha	19	274
Nenávistí k ostatním ochuzujeme sami sebe		14.11.	4	Střední Čechy	19	268
Co s Afghánistánem		13.11.	12	Názory	19	267
Nesnášenlivosti se nesmí přihlížet		08.11.	4	Kraj Plzeňský	19	263
Třetí svět zbožňuje internet. Je to okénko na Západ.		07.11.	23	Relax jinak	19	262
Muž pronásledovaný štěstím		06.11.	3	Obama prezidentem	19	261
Zemrel populární zpěvák Magomajev	ČTK	27.10.	6	Kultura	19	253
Na mešitu nastríkali protiislámský nápis	ČTK	27.10.	5	Volby 2008	19	253
Ind podpálil devcátka kvůli namalovaným rtům	IDNES.cz	20.10.	9	Ze světa	19	247
Výstava karikatur v Berlíně celí hrozbám	ČTK	01.03.	8	Ze světa	19	52
Írán a Sýrie otevřeně oslavují vraha		26.02.	11	Názory	19	48
Nepokoje v Dánsku trvají už osm dní	ČTK	19.02.	7	Ze světa	19	49
Karikaturista Kemel má rád orlí nosy, kníry, pleše		04.02.	15	Kultura	19	29
Proč se "šílený pes" stal přítelem Ameriky		06.09.	10	Názory	19	210
Jedte do Číny a pocítíte, co je to jiný svět		09.02.	31	Scéna - příloha	19	34
Střet civilizací? To je moderní mýtus		09.04.	5	Kraj Plzeňský	19	84
Rytířské řády, to je dnes atraktivní téma		14.04.	3	téma dnes	19	88
Pivovar začne vyvážet pivo "pro muslimy"	ČTK	14.04.	4	Brno a Jižní Morava	19	88
Film a náladová společnost		03.05.	2	Jižní Morava	19	104
Více takových Koček pro Ilonu Csákovou		07.06.	24	scéna - hudba	19	133
Jsem mnich a podnikám		06.05.	12	Publicistika	19	106
Šedesát let pochyb		07.05.	12	Publicistika	19	107
S demokracií se obchodovat nesmí		07.05.	4	kraj Pardubický	19	107

název	zdroj	Datum	Str.	rubrika	ročník	číslo
Izraelsko-palestinské šedesátiny: světy vedle sebe a pro sebe, mír je zatím v nedohlednu		10.05.	26	Kavárna - výročí: 60 let Izraele	19	109
V Bejrútu vypukly nové boje	ČTK. AFP	12.05.	9	Ze světa	19	110
Pozor na jazyk		12.05.	12	Publicistika	19	110
Zmizelé Turnovsko		12.05.	4	Kraj Liberecký	19	110
Usáma se už okoukal. Ale to neznamená, že není		20.05.	10	Názory	19	117
Mezi prebalováním píše o Kábulu		31.05.	3	Jižní Čechy	19	127
V Praze se objevily karikatury Mohameda	IDNES.cz	02.06.	5	Z domova	19	128
Turecký soud odmítl šátky na univerzitách	Reuters	06.06.	6	Ze světa	19	132
Vnucku otci do Itálie nedáme		06.06.	2	Jižní Cechy	19	132
CO SI PRECÍST		07.06.	29	scéna - knihy	19	133
Když zešílet, tak v Jeruzaléme		09.06.	8	Ze světa	19	134
Píseň mi napsal i John Lennon		09.06.	5	kultura	19	134
Osud rodu Srnu byl těžký. Teď jej rozsvítil úspěšný syn		13.06.	7	fotbal	19	138
FOTO - VÝSTAVA		19.06.	5	Kultura - kraj Karlovarský	19	143
Taxi, Hadži Ismael a Francie versus Nizozemsko		20.06.	9	Názory	19	144
Pravda nikoho nezajímá, tvrdí chorvatská autorka		23.06.	5	kultura	19	146
Komu fandí Turci v Německu		25.06.	6	Ze světa	19	148
Černá a bílá? Podivné měřítko hodnot		14.11.	4	Brno a Jižní Morava	19	268
Ceši ve válce očima fotoreportéru		25.01.	3	Mladoboleslavsko	19	21
Zed padla, lidé o závod nakupují		24.01.	6	Ze světa	19	20
Důležitá je vnitřní harmonie se svým svědomím		02.01.	3	Kraj Plzeňský	19	1
Kromě nás je vše od dábla		17.05.	26	recenze	19	115
Brno povede k titulu hvězda z Mali		10.04.	5	sport	19	85
Tolerance a nenávisť		29.12.	2	Praha	19	302
Co Čech, to knihomil		23.12.	16	Publicistika	19	300
Sovětská mapa světa		22.12.	9	Publicistika	19	299
I mně ujedou nervy...		17.12.	19	Publicistika	19	295
Belgie: proslulá islamistka plánovala teror		13.12.	6	ze světa	19	292
Majitel Steauy vyhodil muslima, nosil smůlu	ČTK	20.12.	12	sport	19	298
Policie odmítla trestní oznámení muslimů	ČTK	04.12.	2	Brno	19	284
Der, die, das, němčinu spas		04.12.	7	Ze světa	19	284

název	zdroj	Datum	stránka	rubrika	ročník	číslo
Křesťané diskutují o soužití s muslimy		18.12.	4	Brno	19	296
Fandím a věřím, napsal čtenářům biskup Cikrle		16.12.	1	Brno	19	294
Komu se hodí izraelský útok na Hamas		31.12.	6	Ze světa	19	304
Reakce světa: výzvy ke klidu i k vymazání Izraele	ČTK, Reuters	30.12.	6	Ze světa	19	303
Írán sbírá dobrovolníky do války proti Izraeli		30.12.	6	Ze světa	19	303
Odepsaná Gaza potřebuje pomoc		29.12.	8	Ze světa	19	302
V Gaze vládne chudoba a zbraně		29.12.	6	Ze světa	19	302
Královna v. Ahmadínežád		27.12.	6	Ze světa	19	301
Korejská herečka dostala podmínku za nevěru		18.12.	6	Ze světa	19	296
Vrhač bot zastínil i bin Ládina		17.12.	6	Ze světa	19	295

II. SEKUNDÁRNÍ LITERATURA

- Baar, Vladimír; *Evropa budoucnosti – multikulturní Evropa nebo konec Evropy?* In: Migrace – tolerance – integrace. Sborník z mezinárodně vědecké konference konané ve dnech 5.- 6.října 2004, Slezský ústav SZM v Opavě, kancelář RE v Praze 2004, s. 9-15
- Balvín, Jaroslav: *Imigranti a tradiční národnostní menšiny*. In: *Migrace – tolerance – integrace*. Sborník z mezinárodní vědecké konference konané ve dnech 5.- 6.října 2004, Slezský ústav SZM v Opavě, kancelář RE v Praze 2004, s. 193-194
- Baršová, Andrea; Barša, Pavel: *Přistěhovalectví a liberální stát*. Mezinárodní politologický ústav MU Brno, 2005
- Bauman, Zygmund: *Globalizace. Důsledky pro člověka*. Mladá fronta, Praha 1999
- Bauman, Zygmund: *Myslet sociologicky*. Slon, Praha 1996
- Bečka, Jiří; Mendel, Miloš: *Islám a české země*. Votobia, Praha 1998
- Burcin, Boris; Drbohlav, Duša; Kučera, Tomáš: *Možnosti migračního řešení perspektivního úbytku a demografického stárnutí obyvatelstva České republiky*. In: Sociologický ústav AV ČR 40 (2008):4, Praha, s. 653 – 682
- Burton, Graeme; Jiráček, Jan: *Úvod do studia médií*. Barrister&Principal, Brno 2003
- Cardini, Franco: *Evropa a islám*. Lidové noviny, Praha 2004
- Červenka, Jan: *Jak veřejnost vnímá pravdivost a úplnost zpráv českých médií?* In: Tisková zpráva CVVM SÚ AV ČR, v.v.i., 2009
- Disman, Miroslav: *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Karolinum, Praha 1993
- Dimitrová, Michaela: *Češi a cizinci*. In: Tisková zpráva CVVM SÚ AV ČR, v.v.i., 2008
- Surynek, Alois; Komárková, Růžena; Kašparová, Eva: *Základy sociologického výzkumu*. Management Press, Praha 2001
- Giddens, Anthony: *Sociologie*. Argo, Praha 2005
- Hendl, Jan: *Kvalitativní výzkum*. Portál, Praha 2005
- Hyhlíková, Věra: *Informační analýza dokumentu*. UVTEI, Praha 1984
- Huntington, Samuel P.: *Sřet civilizací - Boj kultur a proměna světového řádu*. Nakl. Rybka Publishers, Praha 2001
- Jandourek, Jan: *Úvod do sociologie*. Portál, Praha 2003
- Jeřábek, Hynek: *Úvod do sociologického výzkumu*. Karolinum, Praha 1993
- Jiráček, Jan; Köpplová, Barbara: *Média a společnost*, Portál, Praha 2003
- Kantarová, Kateřina: *Arabská komunita v Česku*. In: *Migrace – tolerance – integrace*: Sborník z mezinárodní vědecké konference konané ve dnech Slezský ústav Slezského zemského muzea 20.–21. září 2005 v Opavě. Slezské zemské muzeum Opava, 2005,

s. 302-305

Kraus, Jiří a kol.: *Nový akademický slovník cizích slov*. Academia, Praha 2006

Kropáček, Luboš: *Duchovní cesty islámu*. Nakl. Vyšehrad Praha, 2006

Kropáček, Luboš: *Muslimové v zemích Evropské unie*. In: Variace na Korán. Islám v diaspoře. Orientální ústav Akademie věd ČR, Praha 1999

Křížková, Martina: *Neviditelná menšina. Analýza mediálního obrazu českých muslimů*. In: Cizinci, našinci a média, mediální analýzy, MKC Praha 2007, s. 48-53

Kutnohorská, Jana: *Kulturní šok – hledání identity – multikulturní péče*. In: Evropská identita v podmínkách evropské integrace: Sborník z mezinárodní vědecké konference konané ve dnech 26.-27. října 2006 v Opavě. Slezské zemské muzeum Opava, 2007, s.93-98

Lidňák, Jan: *Európa a moslimovia – stret, alebo prelínanie identít*. In: Migrace – tolerance – integrace: Sborník z mezinárodní vědecké konference konané ve dnech Slezský ústav Slezského zemského muzea 20.–21. září 2005 v Opavě. Slezské zemské muzeum Opava, 2005, s. 294- 301

Lhoťan, Lukáš: *75 let islámské obce v Českých zemích*. In Tajemství islámu; Libertas Independent Agency o.s., Brno; březen 2009, č. 1/2009, s. 4-6

McLuhan, Marshall: *Jak rozumět médiím*. Odeon, Praha 1991

Mendel, Miloš: *Výzkumný projekt Ministerstva zahraničních věcí RM OI/O2/0*, 2006

Mendel, Miloš; Ostránský, Bronislav; Rataj, Tomáš; *Islám v srdci Evropy*. Academia Praha, 2007, s. 333 – 468

Moravcová, Mirjam; Svoboda, David; Šístek, František: *Pravda, láska a ti na „východě“* (materiály z konference konané 12. listopadu 2005 na FHS UK v Praze)

Nešpor, Zdeněk R.: *Václava Budovce z Budova hodnotící recepce islámu a její příčiny*. Religio 9/2, 2001, s. 139-156.

Nešpor, Zdeněk R.: *České migrace 19. a 20. století a jejich dosavadní studium*. Soudobé dějiny, 12, 2005, č. 2, s. 245-284

Nešpor, Zdeněk R.; Lužný, Dušan: *Sociologie náboženství*. Portál, Praha 2007, s.155-176

Nešporová, Olga: *Identita v procesu integrace imigrantů*. In: Evropská identita v podmínkách evropské integrace: Sborník z mezinárodní vědecké konference konané ve dnech 26.-27. října 2006 v Opavě. Slezské zemské muzeum Opava, 2007, s. 55-62

Nosková, Jelena: *Tolerance, minority a cizinci*. In: Migrace ve XX.století. Od tolerance k intoleranci. Od intolerance k toleranci Sborník z mezinárodně vědecké konference konané ve dnech 5.- 6.října 2004, Slezský ústav SZM v Opavě, kancelář RE v Praze 2004, s. 45-46

- Petrucijová, Jelena: *Vztah kulturní a občanské identity. Střet, harmonie?* In: Národnostní menšiny na přelomu tisíciletí - Sborník z mezinárodně vědecké konference konané ve dnech 12. a 13. listopadu 2002, Slezský ústav SZM v Opavě, kancelář RE v Praze 2002, s.38-44
- Říhová, Lucie: *Muslimští imigranti v západní Evropě*, Integrace nebo radikalizace? Brno 2005
- Schulz, Winfried; Reifová, Irena a kol.: *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Karolinum, Praha 1998
- Šamanová, Gabriela: *Sociální rozdíly mezi skupinami*. In: Tisková zpráva CVVM SÚ AV ČR, v.v.i., 2005
- Škodová, Markéta: *Vztah Čechů k vybraným národnostem*. In: Tisková zpráva CVVM SÚ AV ČR, v.v.i., 2008
- Thompson, John B.: *Média Modernita*. Karolinum 2004
- Topinka, Daniel (ed.) VeryVision, s.r.o.: *Integrační proces muslimů v ČR – pilotní projekt vystavený pro ministerstvo vnitra ČR, 2006/2007*
- Veselský, Michal: *Kdo je cizinec?* In: Tisková zpráva CVVM SÚ AV ČR, v.v.i., 2009
- Weber, Max: Metodologie, sociologie a politika, kap. „Objektivita“ sociálněvědního poznání. Oikoymenh, Praha 1998, s.7-63

III. Internetové zdroje:

www.czso.cz

www.euweb.cz

www.migraceonline.cz

www.mkcr.cz

www.mpsv.cz

www.muslim.cz

www.muslim-inform.cz

www.mvcr.cz

www.mzv.cz

www.poselbozi.cz

www.proislam.org/

www.svazmuslim.cz/

www.umocr.cz

PŘÍLOHA A

magda.gorcikova@email.cz [Napiš si poznámku](#) | [Lidé](#) | [Můj účet](#) | [Odhlásit se](#) | [Seznam](#)

  [Rozšířené hledání](#)
[Filtruj příchozí poštu](#)

[Napiš email](#)

[Napiš sms](#)

Doručené 4

[Odeslané](#)

[Rozepsané](#)

[Spam a viry 2](#)

[Koš 5](#)

[česká spořitelna 1](#)

[doučování](#)

[FHS - přeposlaná pošta](#)

[Fotografie](#)

[faktury - nákupy](#)

[hesla a vstupní mail](#)

[Kamarádi a známí](#)

[kontakty na osoby](#)

[Marcelek](#)

[mediální analýza](#)

[Platby a fakturace](#)

[škola](#)

[Učení od spolužáků](#)

[UPC tv a net](#)

[záloha škola 4](#)

Od: Lucie Koutníková <Lucie.Koutnikova@anopress.cz>

Předmět: RE: Mediální analýza

Datum: 10.12.2008, 08:23

[◀ Předchozí](#) | [▶ Následující](#)

Dobrý den,
během zítřka Vám pošlu Váš přístup do naší databáze a můžete si články stáhnout k sobě do počítače. Přístup Vám zřídím na týden. Věřím, že to bude stačit

Mějte se fajn a hodně úspěchů při psaní.

Lucie
Mgr. Lucie Koutníková

obchodní konzultant Anopress IT, a.s.
Nad Botičem 593/8

102 00 Praha 10
tel.: 272 942 972
mobil: 775 271 302

fax: 272 942 973
Lucie.koutnikova@anopress.cz
www.anopress.cz, www.cicr.cz

Anopress IT, a.s., dodavatel profesionálního monitoringu medií, je součástí společnosti Creditinfo Czech Republic, s.r.o., dceřiné firmy

Komerční sdělení:

Poznámka: otevírají se v novém okně

PŘÍLOHA B

BLESK 2007

Periodikum	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Blesk	14.11.	islámský vůz	automobil pro muslimy	pozitivní	neutrální		INT	24	Malajsie		16	266
Blesk	21.11.	na roky za mříže	neúspěšný terorista odsouzen	neutrální	negativní		ČTK	2	Londýn	politika	16	271
Blesk	12.10.	zločin ze cti	doživotí za 'zločin ze cti' v Německu	neutrální	negativní		ČTK	31	Německo	zahraničí	16	238
Blesk	26.10.	Mešita, kuplířství a teď heroin	kosovský Albánec u soudu kvůli heroinu	negativní	negativní	Radek Lukša		5	Ostrava	Morava	16	250
Blesk	12.09.	Rosákova dcera ukázala víc, než chtěla	svobodomyšlný manžel Rosákovi dcery	neutrální	neutrální	agš		13	Praha	společnost	16	213
Blesk	21.09.	Usáma do války	Usáma vyhlásil válku Pákistánu	negativní	negativní		ČTK	2	Dubaj	politika	16	221
Blesk	25.09.	Kde je Mekka?	modlitba muslima v raketoplánu	neutrální	negativní		INT	32	Moskva	zahraničí	16	224
Blesk	11.07.	Holky jako na trhu	muslimové a ženské křivky	neutrální	negativní	coe	INT	24	Libanon		16	159
Blesk	16.07.	Usáma vychvaloval mučednictví	poselství do Usámy	negativní	negativní		ČTK	2	Washington	politika	16	163

Periodikum	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Blesk	12.06.	Každé druhé dítě - Mohammed	Mohammed jako druhé nejužívanější jméno	negativní	negativní		INT	24	Londýn		16	136
Blesk	14.06.	Zlaté minarety smetl výbuch	šiiitská mešita zničena - zákaz vycházení	negativní	negativní		ČTK	2	Bagdád	politika	16	138
Blesk	27.04.	Richard Gere: Za polibek do vězení!	obscénní chování na veřejnosti	neutrální	negativní	alf	INT	24	Dillí		16	99
Blesk	06.03.	Al-Káida zaměřuje prince	princ Harry odjede do Iráku	pozitivní	neutrální	coe	INT	2	Londýn	politika	16	55
Blesk	10.02.	Zakažte jim sexy oblečení!	mravný oděv žen	pozitivní	neutrální	Jiří Čada		4	Jihlava	Čechy, Morava	16	35
Blesk	27.02.	Byla to genocida	masakr v Srebrenici vinou bosenských Srbů	neutrální	negativní	pol	ČTK	2	Haag	politika	16	49
Blesk	13.06.	Britský muslim zardousil dceru	vražda ze zákona cti	negativní	negativní	alf	INT	20	Londýn	poslední strana	16	137
Blesk	11.10.	První muslim ve vesmíru!	první muslimský kosmonaut	pozitivní	neutrální		ČTK	24	Rusko		16	237
Blesk	18.12.	Muslimové zaplavili posvátnou Mekku	pouť do Mekky	neutrální	neutrální	so	ČTK	24	Mekka		16	294
Blesk	04.12.	Britka dostala milost	urážka islámu	neutrální	neutrální		ČTK	24	Súdán	TV, horoskop	16	282
Blesk	20.01.	Bílá se ucí s Pracharem	krika muslimů	neutrální	neutrální	Michaela Remešová		8	Praha	společnost	16	17

BLESK 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Blesk	14.12.	MUSLIMOVÉ V ISTANBULU SE BOURÍ: Dresy Interu nás uráží!	náboženská otázka ve fotbalové lize	neutrální	negativní	nj		22	Milán	sport	16	291
Blesk	29.06.	Stydlín bez OH	víra připravila o OH	neutrální	negativní		ČTK	14	Sydney	sport	16	151
Blesk	21.04.	Tak žijí děti slavných	modelka ženou muslima	neutrální	negativní	Vendula Ježková, Hana Černá, Václav Suchan		2			16	
Blesk	24.05.	Brno: Nejhlídanejší město světa	muslim ve vedení státu	neutrální	negativní	David Hlušík		2	Brno	politika	16	120
Blesk	14.06.	Rychlému chybějí sardinky!	dovolená slavných	pozitivní	neutrální	Michaela Remešová, Dalibor Mácha		12	Praha	společnost	16	138
Blesk	04.10.	Ohlédla se a zemřela...	Diana a její nastávající - muslim	neutrální	negativní	INT, so		24	Londýn		16	231

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	30.01.	Lybie odškodnějí navrhliplyných rodin, propouští dítěti byly Bulharskaženy virem HIV	odškodnění plynných rodin, děti byly virem HIV	neutrální	negativní		ČTK	8	Lybie	svět	20	25
Lidové noviny	27.01.	Gang chtěl zavraždit George Bushe	příslušnost k radikální organizaci	neutrální	negativní		ČTK	9	Istambul	svět	20	23
Lidové noviny	22.01.	Symboly za nic nemohou	svastika v náboženství	pozitivní	neutrální	Lubor Mojdl		10		názory	20	18
Lidové noviny	16.01.	Další "nedůstojná" poprava, další protesty	poprava pobočníků iráckého vůdce	neutrální	negativní	Petr Pešek	Reuters	7	Bagdád/Praha	svět	20	13
Lidové noviny	13.01.	Hampi: na troskách zaniklé říše	chudina v mocné říši středověku	neutrální	neutrální	Pavla Jazairiová		20	Indie	relax/cestování	20	11
Lidové noviny	04.01.	Rusky svérázně bojují s rasismem	islám povoluje oženit se s křesťankou či židovkou	pozitivní	neutrální	Petra Procházková		8	Moskva/Praha	svět	20	3
Lidové noviny	22.09.	Sekulární muslimové pro reformu islámu	Summit sekulárního islámu	pozitivní	neutrální	Zora Hesová		3		orientace/ studovna	20	222

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	14.07.	Kdo se bojí Ayaan Hirsi Ali	sociální patologie muslimských přistěhovalců	neutrální	neutrální	Martin Weiss		3		orientace/ studovna	20	162
Lidové noviny	22.05.	Libanonská armáda bojuje s islamisty	organizace Fatah al-Islám	negativní	negativní	afp, ef	Reuters	7	Libanon	svět	20	118
Lidové noviny	21.07.	Islám a Kulturkampf po Turecku	parlamentní volby v Turecku	neutrální	neutrální	Erik Siegl		6		orientace/ esej	20	168
Lidové noviny	28.11.	Islám je bití	rozdíly mezi islámem a islamisty	negativní	neutrální	Zbyněk Petráček		2		politika/ komentáře	20	277
Lidové noviny	23.08.	Sporem o mešity začíná nová éra	tlak proti novým mešitám	negativní	negativní	Bob Fliedr		9		horizont	20	196
Lidové noviny	21.04.	Ochraňuj mě, ó šamane	český ateismus a víra	neutrální	neutrální	Kateřina Zachovalová		1		orientace - příloha	20	94
Lidové noviny	02.06.	Malajsie aneb Islám trochu jinak	pozitivní diskriminace muslimských Malajců	pozitivní	neutrální	Luboš Palala		9		svět	20	128
Lidové noviny	18.08.	Ze "špinavé bomby" zbylo jen teroristické spiknutí	odsouzení teroristy Josého Padilly	negativní	negativní	taj		9		svět	20	192

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	16.08.	Největší útok od války	atentát Al-Káidy	negativní	negativní	afp, tes	ČTK	7	Bagdád	svět	20	190
Lidové noviny	14.08.	Fatah al-Islám jsou teroristé, tvrdí USA	Fatah al-Islám na seznamu zahraničních teroristických organizací	neutrální	negativní		ČTK	6	Libanon	svět	20	188
Lidové noviny	02.08.	Zdravotníky prý "pustila" zbrojní dohoda		negativní	negativní		ČTK	6	Paříž	svět	20	178
Lidové noviny	12.09.	Dlouhá noc islamobolševiku	islámští radikálové z Al Kajdy	negativní	negativní	Martin Weiss		1		titulní strana	20	213
Lidové noviny	08.09.	Svět islámu ve 20. století	kniha Reinharda Schulzeho Dějiny islámského světa ve 20. století	neutrální	neutrální	Štěpán Macháček		7		orientace/ knihovna 2	20	210
Lidové noviny	07.09.	Němci se bojí svých islamistů. Jsou fanatičtější	Hrozba v Německu	negativní	negativní	Šárka Daňková		1	Berlín/Praha	titulní strana	20	209
Lidové noviny	27.01.	Filmaři nás očerňují, zlobí se muslimové	vnímání muslimů veřejností	neutrální	neutrální		Reuters	12	Londýn	zajímavosti	20	23
Lidové noviny	16.01.	Členem izraelské vlády bude arabský muslim	nominace arabského ministra Izraeli	neutrální	pozitivní	Jehuda Lahav		8	Izrael	svět	20	13

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	23.01.	Steinmeier čelí silící kritice	nevinný Turek vězněn v Guntamánu	negativní	negativní	Šárka Daňková		8	Berlín/Praha	svět	20	19
Lidové noviny	15.01.	Českem se šíří anonymy hrozící atentátem	anonymní výhrůžky s islámským podtextem	negativní	negativní		ČTK	4	Praha	domov	20	18
Lidové noviny	13.01.	Sdružení vyhrálo. Navzdory BIS	TWRA - agentura pro podporu třetího světa	neutrální	negativní	Jiří Reichl		5	Praha	domov	20	11
Lidové noviny	12.01.	Vězně z Guantánama čeká soud	vyšetřovací metody na Guantanámu	negativní	negativní	rok		7	Guantanámo	svět	20	10
Lidové noviny	29.01.	První muslimský člen vlády	arabský muslim v Izraelské vládě	neutrální	pozitivní		ČTK	8	Jeruzalém	svět	20	24
Lidové noviny	19.01.	Třetí soud s činiteli Saddáмова režimu		negativní	negativní		ČTK	7	Bagdád	svět	20	16
Lidové noviny	06.01.	Bush vymění velitele v Íráku	Bush a strategie v Íráku	neutrální	negativní	afp, rok	Reuters	8	Washington	svět	20	5
Lidové noviny	03.01.	svoboda náboženství po holansku	zásah do principu pilarizace	negativní	negativní	Peter C. Moreé		11		horizont	20	2
Lidové noviny	16.11.	Muhabbet je fakt cool	vražda pro víru?	negativní	negativní	Zbyněk Petráček		2		politika	20	268
Lidové noviny	14.11.	Německo, proč se uzavíráš?	píseň o tureckých přistěhovalcích	pozitivní	neutrální	afp, kat	ČTK	8	Berlín	svět	20	266

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	13.11.	Islámský vůz má kompas ukazující k Mekce	vozidlo speciálně pro muslimské zákazníky	pozitivní	neutrální	Pavla Kozáková		13	Kula Lumpur	byznys	20	265
Lidové noviny	07.11.	Papež: Neutlačujte křesťany	saudskoarabský král navštívil Vatikán	neutrální	negativní		Reuters	8	Vatikán	svět	20	260
Lidové noviny	07.11.	Než dojde ropa	mezináboženský dialog	pozitivní	neutrální	Bob Fliedr		2		svět	20	260
Lidové noviny	23.03.	Francie toleruje karikatury Mohameda	otištění karikatur proroka není trestné	neutrální	negativní	rok	ČTK	8	Paříž	svět	20	70
Lidové noviny	22.03.	...a přinese užitek stonásobný	církev má pro dialog s muslimy dobré vlohy	pozitivní	neutrální	Bob Fliedr		11		horizont	20	69
Lidové noviny	16.03.	Udělal jsem to, ale to je válka...	teroristické útoky Al-Káidy	negativní	negativní	Tomáš Jeník		3	Guantanamo / Praha	téma	20	64
Lidové noviny	12.03.	Islamisté hrozí útoky Němcům a Rakušanům		negativní	negativní	afp	ČTK	7	Vídeň/ Berlín	svět	20	50
Lidové noviny	06.03.	Prezidentský konvoj zachránil rodičku		neutrální	neutrální		ČTK	12	Sarajevo	zajímavosti	20	55
Lidové noviny	26.04.	Česko vydá Švéda do USA	podezřelý z podpory terorismu	negativní	negativní	Jiří Reichl		2	Praha	politika	20	98

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	20.04.	Mladí milují hamburgry, kolu a party	obraz Íránu v západním světě	pozitivní	negativní	kut, lan		11		horizont	20	93
Lidové noviny	18.04.	Francie čeká na zápletku	nadcházející prezidentské volby	negativní	negativní	Zdeněk Müller		10		názory	20	91
Lidové noviny	18.04.	Chtějí vést Francii. Bojují také o hlasy přistěhovalců	prezidentské volby a podpora přistěhovalců	neutrální	neutrální	Milan Rokos		1	Paříž	titulní strana	20	91
Lidové noviny	14.04.	Mekka je na západě, tvrdili policisté	policejní stanice vybaveny směrovkami do Mekky	pozitivní	neutrální		ČTK	12	Amsterdam	zajímavosti	20	88
Lidové noviny	11.04.	Srbské tresty za Srebrenicu	odsouzení spolupachatelé masakru	negativní	negativní	Tereza Šupová		8	Bělehrad/Praha	svět	20	85
Lidové noviny	11.04.	Bílá Al Kajda cvičí na jihu Srbska	radikální muslimové v Srbsku	negativní	negativní	Tereza Šupová		8	Bělehrad/Praha	svět	20	85
Lidové noviny	11.04.	Trpělivě a pevně čelit	saúdští wahhábisté na Balkáně	negativní	negativní	Martin Weiss		2		politika	20	85
Lidové noviny	26.05.	U soudu se bude přísahat i na korán	právní systém Severní Karolíny uznává Korán	negativní	neutrální		ČTK	12	USA	zajímavosti	20	122

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	21.05.	Zemřel válečný zločinec Deronjič		neutrální	negativní		ČTK	9	Stockholm	svět	20	117
Lidové noviny	17.05.	Účelově zneužitý komiks	iránský režim kritizuje film 300: Bitva u Thermopyl	negativní	negativní	Martin Slezák		11		horizont	20	114
Lidové noviny	16.05.	Z dopisu mému americkému příteli	politik s vizí celosvětové bezpečnosti	negativní	negativní	Jan Roman		10		názory	20	113
Lidové noviny	14.05.	Pět radikálů chystalo útok v Německu	atentáty na jihozápadě Německa	negativní	negativní		ČTK	7	Washington/Berlín	svět	20	111
Lidové noviny	28.04.	Kulturní válka mezi evropskými muslimy	Evropeizovat islám	negativní	negativní	Karel Černý		3		orientace/ studovna	20	200
Lidové noviny	21.12.	Ruští politici si předcházejí muslimy	Kreml se začal věnovat národnostním otázkám a menšinám	negativní	neutrální	Petra Procházková		9	Moskva/Praha	svět	20	297
Lidové noviny	11.06.	Britští muslimové na vzestupu	konec multikulturalismu	negativní	neutrální	Šárka Daňková		3	Londýn/Praha	téma	20	130

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	26.04.	Třetí vlna útoku na Evropu	třetí vlna útoku na křesťanstvo	negativní	negativní	Bernard Lewis		11		horizont	20	98
Lidové noviny	13.12.	Kde jsou umírnění muslimové?	umírněný islám jen zbožným přáním	negativní	negativní			1		titulní strana	20	290
Lidové noviny	09.06.	Jak a kde se rodí islámští teroristé	faktory, které souvisejí s terorismem	negativní	negativní	Karel Černý		3		orientace/ studovna	20	134
Lidové noviny	07.12.	Ruská islámská nemocnice	specializovaná nemocnice	neutrální	neutrální	Petra Procházková		9	Moskva/ Praha	svět	20	285
Lidové noviny	16.04.	Volba muslimů: Bayrou i Le Pen	Francouzští muslimové nejsou jednotní	negativní	neutrální	afp, tes		3	Paříž	téma	20	89
Lidové noviny	17.09.	Švédové mezi právy a citlivostí	přistěhovalci ve Švédsku	negativní	negativní	Tomáš Jeník		3	Stockholm/ Praha	téma	20	217
Lidové noviny	20.06.	Spor o mešitu v Německu		negativní	negativní	Šárka Daňková		8	Kolín n. Rýnem/Praha	svět	20	143
Lidové noviny	03.03.	Muslimům hrozí genocida, tvrdí bosenský muftí		neutrální	negativní		ČTK	9	Sarajevo	svět	20	53
Lidové noviny	18.12.	Duchovní: nedostatkové zboží	muslimové a židé v Brně hledají duchovní	neutrální	neutrální		ČTK	6	Brno	metropole/Brno	20	294
Lidové noviny	04.05.	Astronautovi ztíží let ramadán	příručka pro muslim. astronauta	pozitivní	neutrální		ČTK	12	Kuala Lumpur	zajímavosti	20	104
Lidové noviny	17.09.	Za mou hlavu měl být milion	švédský umělec nedráždí jen islamisty	negativní	negativní	Tomáš Jeník		3	Stockholm/ Praha	téma	20	217
Lidové noviny	27.02.	Srbsko nezavinilo Srebrenici	Srbsko genocidu nespáchalo	neutrální	negativní	Tereza Šupová		8	Haag/Praha	svět	20	49

LIDOVĚ NOVINY 2007

Period	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	01.02.	Pravoslavní proti muslimům i Darwinovi	religiózní spor	negativní	negativní	Petra Procházková		7	Moskva	svět	20	27
Lidové noviny	20.06.	Mešita jako symbol	mešity pro mnoho lidí symbolem nepokoje	pozitivní	neutrální	Bob Fliedr		2		politika	20	143
Lidové noviny	07.07.	Atentátníci byli příbuzní	teroristické činy v Indii, Británii a Austrálii	negativní	negativní	taj, afp	Reuters	8	Londýn/Brisbane	svět	20	156
Lidové noviny	16.02.	Al Kajda si prý "vyhlédla" Katalánsko	Španělsko pro Al Kajdu důležitým cílem	negativní	negativní		ČTK	6	Paříž	svět	20	40
Lidové noviny	25.08.	Proč muslimové nenávidí Ameriku	recenze knihy "The Crisis of Islam" od Lewise	negativní	negativní	Karel Černý		3		orientace/ studovna	20	198
Lidové noviny	17.10.	Obávám se bombardování Íránu	James Zogby- šéf Arabsko-amerického institutu	pozitivní	neutrální	Tomáš Jeník		11		horizont	20	242
Lidové noviny	29.12.	Pohřby bez smuteční hostiny	islámské loučení se zemřelými	neutrální	negativní	rok		3	Mekka	téma	20	301
Lidové noviny	09.02.	Problém karikatur rozdělil Francii	svoboda vyjadřování versus rasismus	negativní	negativní	Milan Rokos		6	Paříž/Praha	svět	20	34
Lidové noviny	24.11.	Švédsko je zemí přistěhovalců	švédská integrační politika	neutrální	pozitivní	Adéla Pospíchalová		1		jak žijí cizinci - příloha	20	274
Lidové noviny	22.06.	V Bosně prý zahynulo přes 97 000 lidí	čísla o válečných zločinech	neutrální	negativní		ČTK	8	Sarajevov	svět	20	145
Lidové noviny	12.07.	Srebrenici dvanáct let po masakru ovládá nenávist		neutrální	negativní	Robert Malecký		1	Srebrenica	titulní strana	20	160
Lidové noviny	20.02.	Západ a islám: za konflikty může politika	průzkum o tom, jak lidé interpretují svět	pozitivní	negativní	Šárka Daňková		7	Londýn/Praha	svět	20	43

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	19.04.	Tichý život uvnitř komunity	Židem v Íránu	negativní	negativní	Markéta Kutilová		11		horizont	20	92
Lidové noviny	26.06.	Zavahrí muslimům: Podpořte Hamás	změna Al Kajdy na Hamás	negativní	negativní		ČTK	7	Gaza	svět	20	148
Lidové noviny	23.06.	Zpráva z Guantánama	zpověď německého Turka	neutrální	negativní	Jiří Hošek		7		orientace/ knihovna 2	20	146
Lidové noviny	12.07.	Válka stála sto tisíc životů	oběti války	neutrální	negativní	rm		7	Sarajevo	svět	20	160
Lidové noviny	27.08.	Kokakola k zášti nestačí	nenávisť teroristů	neutrální	negativní	Zbyněk Petráček		2	Indie	politika	20	199
Lidové noviny	17.08.	Taliban má manuál pro budoucí mudžáhidy	vojenská příručka	negativní	negativní	Tomáš Jeník		1	Islámábád/Praha	titulní strana	20	191
Lidové noviny	15.09.	Vinen je každý, kdo bojuje proti islámu	rozhovor s šéfem skupiny radikálů	negativní	negativní		ČTK	8	Vídeň	svět	20	216
Lidové noviny	11.09.	Inventura po šesti letech	vztah Evropy k islámu	neutrální	negativní	Zbyněk Petráček		10		názory	20	212
Lidové noviny	10.10.	Vesmírné nesnáze muslima na ISS	první malajsijský kosmonaut s	pozitivní	negativní	lk, afp	ČTK	12	Bajkonur	zajímavosti	20	236
Lidové noviny	02.10.	Kdy u nás začne platit šaría?	světské a církevního práva	negativní	negativní	Václav Vlk		11		horizont	20	229
Lidové noviny	02.02.	Válka bez konce	válka s terorem	negativní	negativní	Martin		2		politika	20	28
Lidové noviny	01.02.	Británie: teror v iráckém stylu	protiteroristický zátah v Británii	negativní	negativní	ef, afp	ČTK	7	Londýn	svět	20	27

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	27.04.	Muslimové mezi námi. Jak na to?	vnitřní členění a rozmanitost islámu	pozitivní	neutrální	Luboš Hubner		10		názory	20	99
Lidové noviny	25.07.	Podpora atentátu mezi muslimy klesá	mezinárodní průzkum	pozitivní	negativní		ČTK	7	Washington	svět	20	171
Lidové noviny	13.08.	Štampach klade rovnítko tam, kam nepatří	konflikt mezi křesťanstvím a islámem	neutrální	negativní	Dan Macek		9		horizont	20	187
Lidové noviny	11.08.	Na bojišti mezi tradicí a modernitou	pozápádňování Saudské Arábie	pozitivní	neutrální	Joshua Moravchik		6		orientace/esej	20	186
Lidové noviny	21.09.	Sbohem, arabští žoldáci	polovojenské jednotky v Bosně	neutrální	negativní	Tereza Šupová		8	Sarajevo/Praha	svět	20	221
Lidové noviny	12.09.	Podivné protesty proti islámu	demonstrace proti radikalizaci muslimu	neutrální	negativní	Kateřina Šafaříková		11	Brusel	svět	20	213
Lidové noviny	08.02.	Muslimové se bouří. Bojí se o svatá místa		neutrální	negativní	rok		7	Jeruzalém	svět	20	33
Lidové noviny	23.03.	Německý soud rozhodl podle koránu	islámské právo před německou ústavou	pozitivní	negativní	Šárka Daňková		9	Berlín/Praha	svět	20	70
Lidové noviny	21.06.	Vatikánské objevy	redukce víry	negativní	neutrální	Martin Weiss		2		politika	20	144
Lidové noviny	01.08.	Hlavní vchod je pro muže. Jděte zadem	deník české zdravotní sestry v Saúdské Arábii	neutrální	neutrální	Jarmila Suková		9		horizont	20	177

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	24.09.	Sekulární křesťanství	zesvětštění islámu	pozitivní	neutrální	Mgr. Pavel Blaho		10		názory	20	223
Lidové noviny	21.09.	Kompromis pro ně není vítězstvím, ale prohrou	policejní reforma v Bosně	neutrální	negativní	Tereza Šupová		8		svět	20	221
Lidové noviny	29.10.	Půjdeme i přes zákaz. Jinudy	petice proti extremismu	pozitivní	negativní	Josef Kolina		6	Praha	metropole/Praha	20	252
Lidové noviny	11.10.	Italský problém s burkami	užívání náboženských symbolů	neutrální	negativní	Kateřina Hůlková		8	Řím/Praha	svět	20	237
Lidové noviny	16.02.	Přežil Srebrenicu, pak střílel	bosenský mladík vraždil	negativní	negativní	afp, rok	Reuters	7	Salt Lake City	svět	20	40
Lidové noviny	29.03.	Srebrenica získá zvláštní status	důležitost Srebrenice	neutrální	negativní		ČTK	7	Srebrenica	svět	20	75
Lidové noviny	20.04.	Studenti ubili učitelku	nábožensky motivované násilí	neutrální	negativní		ČTK, Reuters	1	Nigérie	akademie - příloha	20	93
Lidové noviny	26.05.	Konzervativci v USA jsou jako Usáma	rozhovor s Fukuyamou	negativní	neutrální		Global Viewpoint Nathan Gardels	8		orientace-rozhovor	20	122
Lidové noviny	21.05.	Policista obviněn z válečných zločinů	mučení válečných zajatců	neutrální	negativní		ČTK	8	Sarajevo	svět	20	117
Lidové noviny	14.05.	Pohřbení ostatků 94 muslimů	pohřeb muslimů v Bratunaci	neutrální	negativní		ČTK	8	Bosna	svět	20	111
Lidové noviny	02.05.	Terč: hříšný tanec	boj proti teroristické hrozbě	neutrální	negativní	Martin Weiss		2		politika	20	102

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	26.07.	Naděje ze země půlměsíce	sbližování muslimského a sekulárního tábora	pozitivní	neutrální	Tomáš Láně		8		názory	20	172
Lidové noviny	11.07.	Porota se neshodla na vine útočníků	plánování teroristického útoku	neutrální	negativní		ČTK	7	Londýn	svět	20	159
Lidové noviny	06.08.	Američan z Al Kajdy hrozí Americe	problematika islámského radikalismu	neutrální	negativní		ČTK	6	Washington	svět	20	181
Lidové noviny	17.09.	Výrobci mučedníků	protest proti karikaturám	pozitivní	negativní	Petr Pešek		2		politika	20	217
Lidové noviny	07.09.	Muslimem v Německu	teror	pozitivní	negativní	Zbyněk Petráček		1		titulní strana	20	209
Lidové noviny	30.10.	Britského ministra v USA považovali za teroristu		neutrální	negativní		ČTK	8	Londýn	svět	20	253
Lidové noviny	18.12.	Modlitby u svatyně kába	modlitby u svatyně kába	neutrální	pozitivní		ČTK, Reuters	9	Mekka	svět	20	294
Lidové noviny	07.12.	Víno dobývá arabský svět	vinařství v arabských zemích	neutrální	pozitivní	afp, rok		12	Maroko	zajímavosti	20	285
Lidové noviny	04.12.	Britská učitelka dostala milost	súdánský prezident udělil milost	pozitivní	neutrální	kat, afp	ČTK	8	Chartúm	svět	20	282
Lidové noviny	27.02.	Hlavní viníci masakru jsou již 11 let na útěku		negativní	negativní	tes		8	Bělehrad	svět	20	49
Lidové noviny	27.02.	Ozbrojenci zabili tři Francouze	ozbrojený útok v Saúdské Arábii	neutrální	negativní		ČTK	7	Saúdská Arábie	svět	20	49
Lidové noviny	19.02.	USA mohou dál bojkotovat Palestince	postoj Izraele a USA k nové palestinské vládě	negativní	neutrální	Milan Rokos		7	Jeruzalém/Praha	svět	20	42

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	02.02.	Vyhodíme ho z kola ven...	Slovo mekka	pozitivní	neutrální	Ondřej Tuček		11		horizont	20	28
Lidové noviny	01.02.	Svět	zatknutí muslimů z terorismu	neutrální	negativní			1		titulní strana	20	27
Lidové noviny	30.03.	Mučit vyvolené povoleno	násilí v Guantanámu	negativní	negativní	Petra Procházková		2		politika	20	76
Lidové noviny	29.03.	Muži plánovali teroristický útok	obvinění z plánování teroristického útoku	neutrální	negativní		ČTK	7	Dánsko	svět	20	75
Lidové noviny	29.03.	Íránská facka probudila Araby	obavy z vlivu nearabského Íránu	neutrální	negativní	Milan Rokos		7	Rijád/ Praha	svět	20	75
Lidové noviny	27.03.	Kosovo musí být samostatné	Cesta Kosova za nezávislostí	pozitivní	neutrální	Tereza Šupová		8	New York/ Praha	svět	20	74
Lidové noviny	18.01.	Největší. Dvojnásobne největší	muslimský boxer	pozitivní	neutrální	Adam Nenadál		23	Praha	sport	20	15
Lidové noviny	12.01.	Islám, terorismus a sex v Ta Fantastice	hodnoty dnešní doby	pozitivní	neutrální	jmc		19	Praha	kultura	20	10
Lidové noviny	11.01.	Zájem o exotiku nadále roste	Tunisko a úrážky islámu	neutrální	pozitivní	Tereza Píchalová		4		Dovolená na jaře	20	20
Lidové noviny	16.01.	Další "nedůstojná" poprava, další protesty	poprava pobočníků iráckého vůdce	negativní	negativní	Petr Pešek		7	Bagdád/Praha	svět	20	13
Lidové noviny	13.01.	Hampi: na troskách zaniklé říše	muslimové v Indii	neutrální	neutrální	Pavla Jazairová		20	Indie	relax/cestování	20	11
Lidové noviny	27.01.	Blbost vynáší. Vzhuru	muslimové a manželství	neutrální	neutrální	Ondřej Horák		13		Kulturní revue	20	23
Lidové noviny	18.01.	Největší. Dvojnásobne největší	průvodci problému jsou muslimové	negativní	neutrální	Adam Nenadál		23		sport	20	15
Lidové noviny	10.01.	USA zaútočily v Somálsku	útoky v oblasti Afrického rohu	neutrální	negativní	afp, rok	Reuters	8	Mogadišo	svět	20	8

LIDOVÉ NOVINY 2007

Period.	Datum	Název	Hlavní téma	Hodnocení	Kontext	Autor	Zdroj	Str.	Místní určení	Rubrika	Roč.	Číslo
Lidové noviny	09.01.	Petka z národností	xenofobie ve společnosti	negativní	neutrální	Martin Weiss		2		politika	20	7
Lidové noviny	22.12.	Santa Claus hubenejší, ekologičtejší...	vánoční svátky dle vyznání	neutrální	neutrální	lk	ČTK		Londýn	zajímavosti	20	298
Lidové noviny	22.12.	... PÍSKOT	jako muslim nosil týmu smůlu	neutrální	negativní			19		sport	20	299
Lidové noviny	24.03.	Syn patří do Afghánistánu i do Cech	češka s manželem - muslimem	neutrální	neutrální	Radka Kvačková		17		relax	20	71

MLADÁ FRONTA DNES 2007

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	Str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	17.12.	Křesťanství, judaismus i islám	podoby světového náboženství	pozitivní	neutrální	Pavla Švédová		1	Příbram	střední Čechy	18	293
MfD	13.09.	V Německu vyrostě megamešita	muslimská populace v Evropě	neutrální	neutrální	Johanna Grohová		8	Kolín nad Rýnem	ze světa	18	214
MfD	13.03.	Multikulti má potíže	Multikulturalismus čelí v Británii útokům	negativní	neutrální	Timothy G. Ash		11		názory	18	61
MfD	17.09.	Muslimské moře už zalévá hinduistický ostrov	muslimové na Jávě	neutrální	neutrální	Viliam Buchert		15		publicistika	18	217
MfD	12.02.	Abychom sami nemysleli jako Al-Kajda	příslušníkem nějakého národa a zároveň muslimem	pozitivní	neutrální	Lukáš Lhořan		9		názory	18	36
MfD	09.02.	Rusko vymírá - a lže	V roce 2050 Rusko bude většinou muslimskou zemí	negativní	neutrální	Roman Joch		8		názory	18	34

MLADÁ FRONTA DNES 2007

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	Str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	01.03.	Jak mladí muslimové propadli webu	nástup internetu v muslimském světě	negativní	neutrální	Pavel Novotný		7	Jeruzalém/Bejrút	ze světa	18	51
MfD	19.12.	Italia akbar! Itálie je velická	imigranti-muslimové v tradičně katolické Itálii	negativní	neutrální	Tomáš Lébr		6	Neapol	ze světa	18	295
MfD	04.12.	Jak sbalit ženu za pár hodin	předsudky o odlišné kultuře	pozitivní	neutrální	Lucie Suchá		4	Asie	Severní Čechy	18	282
MfD	12.05.	Chtít, ale i nechtít, o to běží	multikulturalismus	neutrální	neutrální	Lucie Tomanová		3		kavárna	18	110
MfD	26.06.	Vůči Palestině se ČR stává jestřábem	politika Západu	negativní	neutrální	Lukáš Lhoťan		9		názory	18	148
MfD	18.07.	Co bys tomu řekl, Atatürku?	volby v Turecku 2007	negativní	neutrální	Pavel Novotný		7	Ankara/Praha	ze světa	18	165
MfD	19.05.	Židé, kteří nenávidí stát Izrael	Židé a sionismus	pozitivní	neutrální	Marek Čejka		21		kavárna	18	116
MfD	15.06.	Nová podoba Evropy	islám a Evropa	neutrální	neutrální			10		publicistika	18	139
MfD	15.12.	Muslimové vyrazili do Kaaby		neutrální	neutrální		Reuters	7		fotostrana	18	292
MfD	12.05.	Co zbývá z multikulturalismu?	model multikulturalismu	negativní	neutrální	Jan Buryánek		1		kavárna	18	110
MfD	02.05.	Kamarádi z kyperského města duchů	kyperské a turecké vlajky	neutrální	neutrální	Magdalena Sodomková		9	Famagusta	ze světa	18	102
MfD	15.06.	Muslimka, feministka	šátek na veřejnosti	neutrální	neutrální	Johanna Grohová		10		publicistika	18	139
MfD	17.07.	Lázně odmítly vozíčárku, její pes by vadil Arabum	islámské zásady a pes	neutrální	neutrální	(art)		1	Teplíce	Severní Čechy	18	164

MLADÁ FRONTA DNES 2007

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	24.09.	Kosmonaut z Malajsie má potíže: jak se modlit v kosmu	směrnice islámské rady	pozitivní	neutrální		ČTK, AP	7	Moskva	ze světa	18	223
MfD	27.10.	Ovlivní karikatura dánské volby?	Mohamedova karikatura na plakátě	neutrální	neutrální	kam	ČTK	6	Kodaň	ze světa	18	251
MfD	18.12.	Židé a muslimové hledají duchovního	muslimové a židé hledají duchovní	neutrální	neutrální		ČTK	4	Brno	Jižní Morava	18	294
MfD	27.02.	Maročtí muslimové si zvykají na ženy-duchovní	kurz pro ženy - duchovní.	pozitivní	neutrální	Pavel Novotný		6	Rabat	ze světa	18	49
MfD	10.02.	Jeruzalém, neklidný středobod tří náboženství		pozitivní	neutrální	Pavel Novotný		6	Praha	ze světa	18	35
MfD	30.03.	Co říká muslimka, která nenosí šátek	šátky jako projev sebeurčení.	pozitivní	neutrální	Johanna Grohová		7	Berlín	ze světa	18	78
MfD	20.04.	U imigrantů Sarkozy prohrál	pařížská přistěhovalecká komunita a volby	pozitivní	neutrální	Tomáš Nídr		7	Paříž	ze světa	18	93
MfD	30.01.	Britští muslimové by chtěli právo šaría	průzkum centra Policy Exchange	neutrální	neutrální		ČTK	8	Londýn	ze světa	18	25
MfD	05.01.	Kongresman přísahal na Korán	zastávat úřady bez rozdílu vyznání	negativní	neutrální	Lubomír Heger		1		ze světa	18	4
MfD	30.01.	Michael Jackson chce přestoupit na islám	změna víry	pozitivní	neutrální		ČTK	8	Los Angeles	lidé	18	26
MfD	02.01.	Pouť v Mekce vrcholila kamenováním satana		neutrální	neutrální		ČTK	7	Mekka	ze světa	18	1
MfD	01.08.	Turecko: s burkou, ale v minisukni	volby a Turecko	pozitivní	neutrální	Barry Rubin		11		názory	18	177
MfD	24.07.	Turci nevolili islám, ale jistotu	volby v Turecku 2007	pozitivní	neutrální	Pavel Novotný		12		názory	18	170

MLADÁ FRONTA DNES 2007

Period	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	29.11.	Blízkovýchodní mír, nebo válka s Iránem?		negativní	neutrální	Pavel Novotný		8		názory	18	278
MfD	27.11.	Musíme se naučit spolu zase žít	bosenská muslimka z Mostaru	negativní	neutrální	Johanna Grohová		7	Mostar	ze světa	18	276
MfD	13.11.	Tancuje a šetrí na notebook	studijní pobyt v Česku	pozitivní	neutrální	(mam)		3	Olomouc	střední Morava	18	265
MfD	17.12.	Britové předali Basru Iráku		pozitivní	neutrální	Tomáš Nídr		8	Basra/Praha	ze světa	18	293
MfD	01.12.	Dáte si čaj?	deník z Asie	negativní	neutrální	Lucie Suchá		2		Severní Čechy	18	280
MfD	12.04.	Starostovi Trokavce píše už i Usáma	Radar v Česku	pozitivní	neutrální		ČTK	3	Varšava/Trokavec	Kraj Plzeňský	18	86
MfD	11.04.	Starostovi píšou z celého světa	Radar v Česku	pozitivní	neutrální	(stc)	ČTK	2	Varšava	střední Čechy	18	85
MfD	30.06.	Jak Afghánistán našel SuperStar	šest let po pádu hnutí Taliban	pozitivní	neutrální	Pavel Novotný		6		ze světa	18	125
MfD	04.05.	Islám musí platit i ve vesmíru	první malajsijský kosmonaut s příručkou o povinnostech muslima	pozitivní	neutrální		ČTK	6	Kuala Lumpur	ze světa	18	104
MfD	20.06.	Krása arabské ženy odhalena	žena a islám	pozitivní	neutrální	Jsna Záhorková		5	Brno	kultura	18	143
MfD	06.06.	Usáma bin Ládín je naživu a stále velí, tvrdí Talibanec	terorismus a islám	negativní	neutrální	Pavel Novotný		9	Kábul/Dubaj	ze světa	18	131
MfD	28.07.	Sladká Francie a vděčný Orient	vztahy Francie s arabskými zeměmi	neutrální	neutrální	Jan Fingerland		17		kavárna	18	174
MfD	21.07.	V Ankaře vedou minisukně nad šátky	Turecké volby 2007	pozitivní	neutrální	Pavel Novotný		8	Ankara	ze světa	18	168

MLADÁ FRONTA DNES 2007

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	10.07.	Mešita v centru pákistánské metropole se stala rukojmím radikálu	vzpouora radikálních studentů	negativní	neutrální	Pavel Novotný		8	Islámábád/Praha	ze světa	18	158
MfD	30.08.	Pákistán: chaos, chudoba a atom	ideologie militantního islámu	negativní	neutrální		(kro)	8	Praha	ze světa	18	202
MfD	15.08.	Indie slaví 60 let v lesku i bídě	Indie a Pákistán	negativní	neutrální	Lubomír Heger		8	Praha/Dillí	ze světa	18	189
MfD	11.09.	Spiklenecké teorie: Byli to Americané, Židé, Japonci...	terorismus a islám	pozitivní	neutrální	(paw)		9	Praha	11.září	18	212
MfD	15.01.	Čech učil afghánské policisty	morálka a islám	pozitivní	neutrální	Jan Hrudka		3	Jaroměř	kraj Hradecký	18	12
MfD	16.01.	Čech z Jaroměře školil policisty v Afghánistánu	morálka a islám	pozitivní	neutrální	Jan Hrudka		3	Jaroměř	kraj Pardubický	18	20
MfD	20.06.	Nepůjdu do války, řekl Ten Největší	olympiáda a islám	neutrální	negativní	Lukáš Hron		3	Washington/Praha	sport	18	143
MfD	04.07.	Muslimka s Izraelkou vítězí. Jako jeden pár	střet civilizací - tenisové špičky muslimka a židovka	negativní	pozitivní	Lukáš Hron			Londýn		18	155

BLESK 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	Str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
Blesk	02.07.	Omar Sharif sází na černou šestku	hollywoodská legenda Omar Sharif	pozitivní	neutrální	Ondřej Požár		13	Brno	Společnost	17	154
Blesk	01.10.	V roce 2010 začne třetí světová!	bulharská věštkyně a její proroctví	neutrální	neutrální	vk	INT	24	Sofie		17	231
Blesk	10.06.	Dopisy E-maily	uznání Kosova, šíření islámu	negativní	neutrální			21		Servis	17	135
Blesk	20.03.	Brno zaplavily plakáty s karikaturou Mohameda	obrázek z dánských novin vylepený po Brně	neutrální	negativní	(op)		6	Brno	Čechy/Morava	4	68

LIDOVÉ NOVINY 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
Lidové noviny	26.07.	Žiju pro islám. S muslimem	Česka, která konvertovala k islámu a vzala si muslima	pozitivní	neutrální	Jana Tržilová		31		Relax	21	174
Lidové noviny	03.05.	Protiislámský snímek na radnici	kritika islámu, film	neutrální	negativní	Petr Albrecht, Miloš Šenkýř		4	Brno	Domov	21	104
Lidové noviny	02.07.	K mešitě možná přibude druhá	deset let soužití a poznání	neutrální	neutrální	jih, miš		5	Brno	Brno	21	154
Lidové noviny	26.01.	Pryč s prasátky a zrádci všemi	politická korektnost Západu vs. islám	negativní	negativní			1		Titulní strana	21	22
Lidové noviny	23.02.	Den, kdy Usáma slavil Nagano	vzpoula muslimům vůči násilí a genocidě	negativní	negativní	Zbyněk Petráček		1		Titulní strana	21	45
Lidové noviny	20.08.	Němečtí muslimové mají svou učebnici	výuka náboženství pro muslimy	neutrální	neutrální		ČTK	7		Svět	21	195

LIDOVÉ NOVINY 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
Lidové noviny	01.04.	Na muslimech mi vadí leccos, víra ale nikoli		negativní	negativní	Hübner, Trnávka		10		Názory	21	77
Lidové noviny	31.03.	Karikatury: provokace, nebo dábelská hra?	plakáty s karikaturou	negativní	negativní	Mohammed Al-Nabulsi		11		Horizont	21	72
Lidové noviny	26.07.	Karadžić na cestě do pekla	vyhlášení samostatnosti Bosny	negativní	negativní	Matyáš Zrno		10		Názory	21	174
Lidové noviny	19.05.	Korán jako cvičný terč	voják střílel do posvátné knihy	pozitivní	negativní	Luboš Palata		7	Bagdád/Praha	Svět	21	116
Lidové noviny	18.10.	Spor o berlínskou mešitu	muslimové v Německu	negativní	negativní	Šárka Daňková		12	Berlín/Praha	Zajímavosti	21	246
Lidové noviny	31.03.	Muslimu je už víc než katolíku	Vatikán o počtu věřících	negativní	neutrální	zah	ČTK	8	Vatikán	Svět	21	76
Lidové noviny	17.01.	Islamisté hrozí politicce smrtí	rakouský tisk a urážky islámu	negativní	negativní	Šárka Daňková		8	Vídeň/Praha	Svět	21	14
Lidové noviny	07.06.	Chybný pohled na islám	neporozumění mezi západem a muslimy	neutrální	negativní	Lukáš Lhoťan		10		Názory	21	133
Lidové noviny	29.03.	Film, který nebyl	zveřejnění protiislámského filmu	negativní	negativní	Zbyněk Petráček		2		Domov	21	75
Lidové noviny	18.10.	Muslimové mezi námi	recenze na Mendela, Ostřanského a Rataje	pozitivní	neutrální	Petr Kachlíř		23		Orientace-knihovna	21	246
Lidové noviny	29.03.	Muslimové zatím jen protestují	protiislámský filmu	neutrální	negativní	kat, afp	ČTK	9	Haag	Svět	21	75
Lidové noviny	27.03.	Z muslima křestan... a mucedník?	muslimský konvertita na seznamu	negativní	negativní	David Klimeš		11		Horizont	21	73

LIDOVÉ NOVINY 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
Lidové noviny	29.09.	English Law Link to Muslims		negativní	neutrální		BBC	5	Londýn	Anglický list english page	21	229
Lidové noviny	24.05.	Život jako ustavicná pomsta	recenze knihy	negativní	negativní	Markéta Kořená		25		Orientace-knihovna	18	121
Lidové noviny	25.06.	Nejvlivnější intelektuál? Muslim	anketa časopisu Foreign Policy	neutrální	neutrální	Pavel Černý		7	New York	Svět	21	148
Lidové noviny	06.05.	Muslimové promítali film, který hanobí je samé	zveřejnění protiislámského filmu	neutrální	negativní	pal		6	Brno	Metropole/Brno	21	106
Lidové noviny	29.04.	Boj za zachování jazyka	zánik aramejštiny	neutrální	neutrální	lk	ČTK	12	Maalula	Zajímavosti	21	101
Lidové noviny	31.03.	Je to lež aneb informace pro uražené muslimy	plakáty s karikaturou	negativní	negativní	Jan Rampich		11		Horizont	21	76
Lidové noviny	25.03.	Papež pokřtil muslima. Sionistu	odpůrce militantního islámu	negativní	negativní	Luboš Palata		7	Řím/Praha	Svět	21	71
Lidové noviny	01.02.	Knihovna chce archivovat karikatury	dánská knihovna plánuje uložit originály karikatur	neutrální	negativní		ČTK	12	Kodaň	Zajímavosti	21	27
Lidové noviny	26.01.	Rozvod stokrát jinak	manželská rozluka v kukturách	neutrální	negativní	Jan Čáp		1		Orientace	21	22
Lidové noviny	02.06.	Po Praze visí karikatury Mohameda	plakáty s karikaturou	neutrální	negativní	naj	ČTK	6	Praha	Metropole/Praha	21	128
Lidové noviny	28.02.	Turci připravují "islám 21. století"	modernizace islámu	pozitivní	neutrální	Milan Rokos		9	Ankara/Praha	Svět	21	50

LIDOVÉ NOVINY 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
Lidové noviny	23.09.	Země v obležení islamistů	vývoj v Pákistánu	pozitivní	negativní	Martin Weiss		10		Názory	21	224
Lidové noviny	08.04.	Soud: Wilders muže islám přirovnávat k fašismu	Geert Wilders a extremismus	pozitivní	negativní		Reuters, ČTK	9	Amsterdam	Svět	21	83
Lidové noviny	22.11.	Džihád a milosrdenství	islámská charita	negativní	neutrální	Zdeněk Muller		25		Orientace-knihovna	21	274
Lidové noviny	26.07.	Šiité na vzestupu	sekty v islámu	neutrální	negativní	Zora Hesová		23		Orientace-knihovna	21	174
Lidové noviny	27.05.	Turečtí alávité marně usilují o změnu ústavy	náboženské svobody v Turecku	negativní	neutrální		ČTK	9	Istanbul	Svět	21	123
Lidové noviny	19.04.	S papežem a láskou	boj za mír, terorismus	negativní	negativní	Zbyněk Petráček		2		politika	21	93
Lidové noviny	11.04.	Saúdský Arab natocil reakci na Fitnu	kritka islámu i křesťanství	negativní	negativní	Milan Rokos		9	Džidda	Svět	21	86
Lidové noviny	26.03.	Kdo se bojí Geerta Wilderse	Geert Wilders a extremismus	negativní	negativní	Martin Weiss		11		Horizont	21	72
Lidové noviny	24.01.	Reportér má zemřít, urazil islám		neutrální	negativní		ČTK	8	Afghánistán	Svět	21	20
Lidové noviny	13.10.	Výbušná kniha o prorokově ženě	pobouření okolo islámské knihy	negativní	neutrální	Petr Pešek		8	Londýn/Praha	Svět	21	241
Lidové noviny	13.09.	Stará a nová tvář antisemitismu	vztah muslimů k Židům	negativní	negativní	Karel Černý		21		Orientace-studovna	21	216
Lidové noviny	16.08.	Vyhlídky demokracie v arabském světě	recenze knihy - demokracie v islámském světě	negativní	neutrální	Zdeněk Suda		21		Orientace-studovna	21	192

LIDOVÉ NOVINY 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
Lidové noviny	26.04.	Jak získat muslimy	recenze knihy - islamismus a terorismus	pozitivní	negativní	Zdeněk Muller		23		Orientace-knihovna	21	99
Lidové noviny	27.03.	Postvelikonocní úvaha	liberální muslimové - oprava víry	pozitivní	neutrální	Václav Vít		11		Horizont	21	73
Lidové noviny	15.03.	Nový predmet v Nemecku: islám	výuka náboženství - islámu	neutrální	neutrální	Šárka Daňková		9	Berlín/Praha	Svět	21	64
Lidové noviny	25.11.	Skandály a zašla sláva	Jacksonova náklonnost k islámu	neutrální	negativní	maj	ČTK	12		Zajímavosti	21	276
Lidové noviny	05.11.	Kuchar se soudí se Scotland Yardem	náboženská dikriminace	neutrální	negativní		ČTK	12	Londýn	Zajímavosti	21	260
Lidové noviny	25.10.	Sarajevo ocima Jiriho Kudely	český velvyslanec v Bosně a Hercegovině	pozitivní	negativní	Martina Huhneová		35		relax - cestování	21	252
Lidové noviny	23.10.	Kanárské ostrovy: léto i v prosinci	tipy na turistiku	pozitivní	pozitivní	Tomáš Hájek		6		Zimní dovolená	21	250
Lidové noviny	04.10.	Od Aristotela prejde k mnohoženství	rozhovor s filosofem	neutrální	pozitivní	Josef Matyáš		27		Věda	21	234
Lidové noviny	10.09.	Našla se obrí socha spícího buddhy	archeologie v místě, kde dříve vládl islám	neutrální	neutrální		ČTK	16	Kábul	Věda	21	213
Lidové noviny	27.08.	Americké knihovny využijí iPod	digitální knihovna	pozitivní	neutrální		ČTK	10	New York	Zajímavosti	21	201
Lidové noviny	16.08.	Poslední pokus o evropskou revoluci	ideologický střet generací	neutrální	negativní	Jana Šiklová		24		Orientace/Esej	21	192
Lidové noviny	07.08.	Ctvrtý převrat v Mauritanii	politika v Mauritanii	neutrální	negativní	sd	Reuters, ČTK	7	Nuakšott	Svět	21	184
Lidové noviny	05.08.	Peking: pevnost s rudými gardami	Olympiáda a strach z terorismu	neutrální	negativní	Pavel Černý		6	Peking/Praha	Svět	21	182
Lidové noviny	16.07.	Přípravy vraždy iráckého premiéra	iračská organizace obviněna z atentátu	neutrální	negativní		ČTK	7	Stuttgart	Svět	21	165

LIDOVÉ NOVINY 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
Lidové noviny	11.06.	Turecký premiér Erdogan zaútočil na ústavní soud	nošení muslimských šátků	neutrální	negativní		ČTK	9	Ankara	Svět	21	136
Lidové noviny	10.06.	Hledám jinou, duchovní tvář islámu	jiná tvář islámu - duchovní stránka	neutrální	neutrální	Ondřej Horák		19		Kultura	21	135
Lidové noviny	22.05.	I tradiční odev muslimek může být "in"	nový vzhled abáji	pozitivní	pozitivní		ČTK	12	New York	Zajímavosti	21	119
Lidové noviny	03.05.	O Albánii bez predsudku	recenze knihy	neutrální	negativní	Petr Stehlík		23		Orientace - knihovna	21	104
Lidové noviny	29.04.	Dánsko: Iráčan se musí vzdát jedné manželky	zákaz bigamie pro azylanty	neutrální	neutrální		ČTK	8	Kodaň	Svět	21	101
Lidové noviny	14.04.	Cínu straší muslimský Sin-tiang	Olympiáda a strach z terorismu	neutrální	negativní	Klára Tylová		8	Peking	Svět	21	88
Lidové noviny	31.03.	EU: Wilders má na svůj špatný film právo	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní		ČTK	8	Brdo	Svět	21	76
Lidové noviny	29.03.	Muslimové zatím jen protestují	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní	kap, afp	ČTK	9	Haag	Svět	21	75
Lidové noviny	05.03.	Buddhismus už školka nestací	růst vlivu buddhismu	neutrální	neutrální	Miloš Šenkýř, Jiřina Veselá		6	Brno	Brno/Metropole	21	55
Lidové noviny	04.03.	NATO se kvůli filmu bojí o své vojáky	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní	rok		10	Brusel/Amsterdam	Svět	21	54
Lidové noviny	29.02.	Třetí největší mešita světa	otevřená mešita bude přístupná i nemuslimům	pozitivní	neutrální	lk	ČTK	12	Abí Zabí	Zajímavosti	21	51

LIDOVÉ NOVINY 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
Lidové noviny	26.02.	Pákistánci se nedostanou na YouTube	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní		ČTK	10	Íslámábád	Svět	21	48
Lidové noviny	28.01.	Útoky prý podporuje také Kaddáfího syn	atentát v Mosulu	neutrální	negativní		ČTK	8	Bagdád	Svět	21	23
Lidové noviny	31.07.	Rushdie možná napíše knihu o fatve	román o Rushdiem, na něhož byla uvalena fatva	neutrální	neutrální	mma, afp		10	Londýn	Zajímavosti	21	178
Lidové noviny	30.07.	DOPISY REDAKCI	reakce na karikatury	negativní	negativní			8		Názory	21	177
Lidové noviny	28.07.	Proc bude část pravice volit Obamu	podpora muslimů při volbách	pozitivní	neutrální	Tomáš Klvaňa		1		Titulní strana	21	175
Lidové noviny	23.07.	Zhubl, nosil brýle a plnovous	dopadení Karadžiče	pozitivní	negativní	afp, cer	Reuters	3	Bělehrad	Téma	21	171
Lidové noviny	23.07.	Radost, vztek i pocit úlevy	dopadení Karadžiče	neutrální	negativní	Petr Pešek		2	Bělehrad/Praha	Téma	21	171
Lidové noviny	23.07.	Lécitel Karadžic s vizáží guru	dopadení Karadžiče	pozitivní	negativní	Pavel Černý		1	Bělehrad/Praha	Titulní strana	21	171
Lidové noviny	19.07.	Vyjdi ze své zeme	přestavení knihy Josefa Blahy	neutrální	neutrální	Daniela Iwashtra		23		Orientace-knihovna	21	168
Lidové noviny	16.07.	Amerika se nesmeje	karikatura Obamy s turbanem	negativní	negativní	Jaroslav Plesl		2		Téma	21	165
Lidové noviny	15.07.	Obama v turbanu? Špatný žert	karikatura Obamy s turbanem	negativní	negativní		ČTK	6	Washington	Svět	21	164
Lidové noviny	11.07.	Za vraždy žalovali OSN. Neuspeli	příbuzní obětí ze Srebrenice žádali odškodnění	neutrální	negativní	Tereza Šupová		7	Haag/Praha	Svět	21	161
Lidové noviny	04.07.	Šok? Ne. Kontinuální růst	vývoj cen ropy na světových trzích	neutrální	negativní	František Bouc		3	Praha	Téma	21	156

LIDOVÉ NOVINY 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
Lidové noviny	04.07.	Ropa podle bin Ládina	vývoj cen ropy na světových trzích	neutrální	negativní	František Bouc		1	Praha	Titulní strana	21	156
Lidové noviny	02.12.	Islám a trest	hlas muslimského mainstreamu	pozitivní	negativní	Zbyněk Petráček		2		politika	21	282
Lidové noviny	22.12.	Křesťané opouštějí Betlém	pouť do Betléma	neutrální	neutrální	Eva Turečková		10	Betlém	Zajímavosti	21	299
Lidové noviny	02.12.	Výcvik teroristů? V Pákistánu	zatčený terorista byl cvičen v Pákistánu	neutrální	negativní		ČTK	8	Bombaj	Svět	21	282
Lidové noviny	06.12.	Čeští muslimové se vydávají do Mekky	tradiční pouť do Mekky	neutrální	neutrální		ČTK	4	Praha	Domov	21	286
Lidové noviny	08.12.	Miliony muslimů prosí o odpuštění	tradiční pouť do Mekky	neutrální	neutrální			12		Zajímavosti	21	287
Lidové noviny	19.12.	Odsoudili člena teroristické Al Kajdy	soud s teroristou	neutrální	negativní		ČTK	7	Londýn	Svět	21	297
Lidové noviny	22.12.	hotely ožívají. Pár dní po teroru	teror v Bombaji	negativní	negativní		Reuters, ČTK	6	Bombaj	Svět	21	299
Lidové noviny	20.12.	Člen Al Kajdy dostal doživotí	člen v teroristické síti Al Kajda	neutrální	negativní		ČTK	8	Londýn	Svět	21	298
Lidové noviny	11.12.	Při inauguraci zazní i druhé jméno Hussein	vztahy s muslimy	neutrální	negativní	šek		6	Chicago	Svět	21	290
Lidové noviny	05.12.	Připravme se na svou Bombaj	výcvikové tábory v Pákistánu	neutrální	negativní	Zbyněk Petráček		9		Horizont	21	285
Lidové noviny	10.12.	Chci patřit do Erdoganova Turecka	turecká emigrantka	neutrální	neutrální	šaf		9		Svět	21	289
Lidové noviny	10.12.	Ale hlavně zrušte ta víza	vstup Turecka do EU	neutrální	neutrální	Kateřina Šafaříková		9	Ankara	Svět	21	289

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	17.05.	Krome nás je vše od dábla	názor politologa a sociologa na islám	neutrální	neutrální	Karel Černý		26		recenze	19	115
MfD	09.04.	Tady končí legrace	Západ a Východ a legrace	negativní	neutrální	ZDENEK MÜLLER		10		Publicistika	19	84
MfD	22.03.	Kresby Proroka? BIS násilí neceká	karikatura spojená se strachem	neutrální	negativní	Eva Křivánková		6	Brno	Z celé země	19	70
MfD	21.03.	BIS: Násilí necekáme	karikatura spojená se strachem	neutrální	negativní	Eva Křivánková		3	Brno	Téma dnes	19	69
MfD	14.03.	Muslim myslí na mír	mediální obraz dnešního islámu	negativní	negativní	Jan Šnaiddauf		10		Publicistika	19	63
MfD	04.03.	Film, který přináší strach a hněv	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní	Johanna Grohová		6	Brusel	Ze světa	19	54
MfD	03.10.	Vzteklé hlasy z Vídně	volby v Rakousku	negativní	neutrální	Lubomír Heger		10		Publicistika	19	233
MfD	24.01.	Afghánský reportér má zemřít, urazil islám	soud za internetové stránky urážející islám	neutrální	negativní		ČTK,AFP	9	Kábul	Ze světa	20	20
MfD	23.02.	Na šariu si dejme pozor	nizozemský poslankyně - muslimka	negativní	neutrální	ZDENEK MÜLLER		11		názory	19	46
MfD	11.09.	Zmenily útoky svet? Ano, ale ne moc	teoristické útoky a proroctví	negativní	negativní	Jan Rybář		8	Praha	Ze světa	19	8
MfD	13.06.	Průlom: ženy vykládají islám	syrské muslimky v pozici muftí	pozitivní	neutrální	Pavel Novotný		6	Damašek/Praha	Ze světa	19	138
MfD	09.06.	Na jevište se vrací Identita I.: Náš islám	vzdělávání v oblasti islámské kultury a náboženství	neutrální	pozitivní	mlk		5	Brno	Kultura - Brno a jižní Morava	19	134
MfD	04.06.	Soud: Brigitte Bardotová uráží islám i muslimy	slavná herečka brojí proti islámu	pozitivní	negativní	Tomáš Nidr		1	Paříž/Praha	Titulní strana	19	130

MLADÁ FRONTA 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	06.05.	Muslimové z Brna promítali film útocíci na islám	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní	Jakub Ghanem		2	Brno	Události a politika	19	106
MfD	08.03.	Odvážná žena z prvního století	recenze knihy - muslimky	pozitivní	neutrální	Richard Podaný		27		Kavárna - recenze	19	58
MfD	28.01.	Útoky podporuje mladý Kaddáfí, tvrdí Iráčané	výcvikové tábory v Pákistánu	neutrální	negativní	AP, ČTK		7	Bagdád	Ze světa	19	23
MfD	06.09.	Sexualita za závojem	muslimské sex. mravy	pozitivní	neutrální	Naomi Wolfová		28		kavárna - úvaha	19	210
MfD	60.06.	Proc se muslimky nacas vdávají? Z lásky i pro zisk	interpretace muslimských manželství	negativní	neutrální	Pavel Novotný		6	Káhira/Egypt	Ze světa	19	152
MfD	02.05.	Pod lupou	Rakousko a islám	negativní	neutrální			10	Rakousko	Publicistika	19	103
MfD	05.11.	Řekl svůj příběh a oběsil se v cele	recidivisti -muslimové	neutrální	negativní	Janek Kroupa		4	Praha	Z domova	19	260
MfD	04.11.	V Polárce hostuje Divadlo Feste	muslimové a mediální obraz	neutrální	pozitivní	krch		5	Brno	Kultura - Brno a jižní Morava	19	259
MfD	18.10.	Vyhraje Obama? Zmení to USA?	volby a Barack Obama	negativní	neutrální	Igor Lukeš		11		Názory	19	246
MfD	16.10.	Atentát ani sabotáž. Haider jel opilý	muslimové a politika	neutrální	neutrální	Lucie Suchá		7	Videň, Praha	Ze světa	19	244
MfD	13.10.	Křesťané v Iráku prchají před útoky	křesťané v irackém obyvatelstvu	neutrální	negativní		ČTK, Reuters	6	Bagdád	Ze světa	19	241

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	11.10.	Libye nedává Švýcarsku ropu. Kvůli "princi"	spor mezi zeměmi kvůli islámskému princovi	neutrální	negativní	Pavel Novotný		7	Tripolis, Praha	Ze světa	19	240
MfD	02.10.	Afghánistán: sedm zraněných Čechů	povstalci útočili na české vojáky	negativní	negativní	Pavel Novotný		8	Kábul, Praha	Ze světa	19	232
MfD	25.09.	Islám v Brně: deset let snah o komunikaci	deset let mešity v Brně	neutrální	neutrální	Pavla Ondrušková		3	Brno	téma dnes	19	226
MfD	26.09.	Islám v Brně: deset let snah o komunikaci	deset let mešity v Brně	neutrální	neutrální	Pavla Ondrušková		7	Brno	Z celé země	19	227
MfD	24.09.	Kauza Litvinenko, či Putin?	smrt ruského agenta - námět na film	pozitivní	negativní	Mírka Spáčilová		11		Kultura	19	225
MfD	24.09.	Extremisté proti mešitě	demonstrace ultrapravice proti mešitě v Brně	neutrální	negativní	Lucie Vaškeová		1	Brno	Brno	19	225
MfD	20.09.	Končí výstava, která chce borit stereotypy	pojetí arabské ženy	neutrální	neutrální	Jana Plechatá		1	Karlovy Vary	Kraj Karlovarský	19	222
MfD	13.09.	Zrušit církevní snatky? Byrokratický nesmysl	návrh občanského zákoníku	neutrální	neutrální	Martin KOMÁREK		10		Názory	19	216
MfD	28.08.	Podzimní dovolená? Nejen u moře	nabídka cestovních kancelářů	pozitivní	neutrální	Lucie Rokošová		12		léto	19	202
MfD	27.08.	Kdo si myslí to co Klaus? Ambasadori. A diktátori	ruský vojenský vstup do separatistické gruzínské provincie	negativní	negativní	Pavel Novotný		3	Praha	téma dnes	19	201
MfD	27.08.	Oseti a Abchazové: ti, co nechtějí být s Gruzii	osetský konflikt	neutrální	negativní		ČTK	2	Tbilisi	téma dnes	19	201
MfD	17.03.	Cyklus diashow dnes uzavře pout po Bolívii	cestovatelské promítání	neutrální	neutrální	mar		5	Hradec Králové	Kultura	19	65

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	07.03.	Španělsko: Andalusie i Baleárské ostrovy	cestování	neutrální	neutrální	Karin Stružková		15		Dovolená	19	57
MfD	01.03.	Zajímavá svědectví o jiném světě	cestovatelské promítání	neutrální	neutrální	Mirka Spáčilová		2		Scéna - film	19	52
MfD	29.02.	Výzkum: muslimové nechťejí teror	svět demokracii i občanské svobody	neutrální	pozitivní	Pavel Novotný		7	Washington, Praha	Ze světa	19	21
MfD	27.02.	Tak by asi vypadal orwellův svět v roce 1985	arabský svět	pozitivní	neutrální	Richard Olehla		4		Kultura	19	49
MfD	26.02.	Pákistán zablokoval YouTube, ale trpěl celý svět	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní		hyf, CTK	5	Islámábád, Praha	Ekonomika	19	48
MfD	16.02.	Symbolizuje naše hodnoty	poslankyně islámského původu	neutrální	negativní	BERNARD-HENRI LEVY		28		Kavárna - esej	19	40
MfD	14.02.	Navštivte muzeum i diskotéku	Turci vnucovali islám Bulharům	pozitivní	negativní	ala		6			19	38
MfD	13.02.	Bhutová tušila, že přijdou vrazi	předpovídala svou smrt	neutrální	negativní		CTK, kro	7	Islámábád	Ze světa	19	37
MfD	13.02.	Nakreslil Mohameda, měl zemřít	plánování vraždy karikaturisty	neutrální	negativní	Pavel Novotný		6	Kodan, Praha	Ze světa	19	37
MfD	12.02.	Nizozemci se diví, svoboda projevu už není svatá	Geert Wilders a extremismus	negativní	negativní	Johanna Grohová		8	Amsterdam, Brusel	Ze světa	19	36
MfD	01.02.	Nový Afghánistán: trest smrti za clánek o ženách	mladík urážel islám, je ve vězení	negativní	negativní	Ladislav Kryžánek		1	Kábul, Praha	Titulní strana	19	27
MfD	22.01.	Jsem demokrat, hájil se Mušaraf	Pákistán, prezident chce napravit svou pověst	negativní	negativní	Johanna Grohová		6	Brusel	Ze světa	19	18
MfD	17.01.	Ucenci vyhnali papeže. Itálie je pobouřena	papežům středověký citát	neutrální	negativní	Magdaléna Sodomková		6	Rím, Praha	Ze světa	19	14

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	15.01.	Lidé v zime cestují za exotikou	cestování	neutrální	pozitivní	Jana Krejčová		4	Hradec Králové	Kraj Hradecký	19	12
MfD	07.01.	Všechno už bude jenom lepší	pohled do budoucnosti	pozitivní	neutrální	Jan Jandourek		10		Názory	19	5
MfD	29.11.	Kdo a proč útočil v Indii?	teoristické útoky v Bombaji	negativní	negativní	Ladislav Kryžánek		7	Dillí, Praha	Ze světa	19	280
MfD	25.02.	Albánci propadli zaslepenosti, Západ a muslimové taky	přístup západních zemí k nezávislosti Kosova	pozitivní	neutrální	Lukáš Lhoťan		11		Názory	19	47
MfD	26.03.	Místní muslimové s námi mají (svatou) trpělivost	trpělivost muslimů s mediálním obrazem	pozitivní	negativní	karel Škrabal		10		Názory	19	72
MfD	03.05.	Muslimové promítnou kontroverzní film	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní	ekr		4	Brno	Z domova	19	104
MfD	03.05.	Sežvýkej se do nemoty	alkohol a muslimové	neutrální	neutrální	TOMÁŠ NÍDR		8		Víkend - reportáž	19	104
MfD	06.05.	Muslimové z Brna promítali film útočící na islám	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní	Jakub Ghanem		2	Brno	Události a politika	19	106
MfD	20.09.	Ramadán v Berlíně: pust a plno jídla	muslimové v Berlíně	pozitivní	neutrální	Lucie Suchá		7	Berlín	Ze světa	19	222
MfD	09.05.	Kdo vylepil Mohameda? Policie neví	islámská nadace	neutrální	negativní		ČTK	2	Brno	Jižní Morava	19	108
MfD	19.05.	Usáma vyzval k boji proti uzavěre Gazy	Usama proti Gaze	neutrální	negativní		ČTK	7	Dubaj	Ze světa	19	116
MfD	02.07.	I po deseti letech nám občas někdo hodí do mešity kámen	islámská nadace - multifunkční centrum	negativní	neutrální	ska		1	Brno	Brno	19	154

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	28.04.	Turisty bych do Barmy neposlala	muslimové a radikálové	neutrální	negativní	Pavel Novotný		8	Praha	Ze světa	19	100
MfD	22.07.	Radovan Karadžić zatčen!	zatčení Karadžiće	neutrální	negativní	Tomáš Lébr		1	Bělehrad	Titulní strana	19	170
MfD	03.07.	Muslimové slavili deset let mešity	islámská nadace - multifunkční centrum	neutrální	pozitivní	ska		2	Brno	Brno	19	156
MfD	24.09.	Extremisté proti mešitě	islámská nadace - multifunkční centrum	neutrální	negativní	Lucie Vaškeová		1	Brno	Brno	19	225
MfD	28.07.	Cyklisté rozsévali smrt	náslii v Indii	negativní	negativní		CTK, AP	6		Ze světa	19	175
MfD	30.09.	Muslimové zažalují Národní stranu	trestní oznámení muslimů na NS	neutrální	negativní		ČTK	2	Brno	Události a politika	19	230
MfD	12.02.	MF DNES doporučuje	kultura	neutrální	neutrální			5		Kultura	19	36
MfD	11.11.	Trapný plác nad Dukovany	film o havárii Dukovany	neutrální	negativní	Martin KOMÁREK		10		Názory	19	265
MfD	31.03.	Vatikán: Muslimu je poprvé víc než katolíku	počet muslimů roste	neutrální	neutrální	ČTK		9	Vatikán	Ze světa	19	76
MfD	01.08.	Děti, zvykejte si na přistěhovalce	učení ve škole jak se chovat k muslimům	neutrální	neutrální	Václav Janouš		1	Sedlice	Jižní Čechy	19	179

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	27.04.	ZA MRÍŽEMI I NA SVOBODE	zatčení Karadžiče	neutrální	negativní			10		Publicistika	19	172
MfD	07.08.	Bin Ládinův řidič vinen	odsouzen bin Ládinův řidič	neutrální	negativní	TOMÁŠ NÍDR		8	Guantánamo, Praha	Ze světa	19	184
MfD	05.08.	Teror v olympijské Číně: 16 obětí	místní mafie či islamisté	negativní	negativní	Magdaléna Sodomková		6	Peking, Praha	Ze světa	19	182
MfD	11.09.	Malé dejiny podrazu	Obama muslimem	negativní	neutrální	Lubomír Heger		12		Publicistika	19	214
MfD	10.06.	Egypt bude trestat ženskou obrízku	zákaz provádění ženské obrízky v Egyptě	neutrální	negativní	Pavel Novotný		6	Káhira, Praha	Ze světa	19	135
MfD	09.06.	Urban za svůj domov považuje Doksy	monoteistické systémy - křesťanství, islám, židovství	neutrální	neutrální			4		Kraj Liberecký	19	134
MfD	29.05.	Deti Picasso: Syrový rock od biblického Araratu	arménské světové umění	pozitivní	neutrální	Petr Mareček		4	Hradec Králové	Kraj Hradecký	19	125
MfD	24.05.	Kam míří česká ultrapravice	pochody extrémní pravice v ČR	neutrální	negativní	Václav Zeman		25		Kavárna	19	121
MfD	17.05.	Knihovna pro čtenáře vedeckopopulární literatury	vojenství, Taliban apod.	neutrální	pozitivní			9		věda	19	115
MfD	13.05.	Cemu verí lidé v Praze	víra v Praze	neutrální	neutrální	Magdaléna Nová		2	Praha	Praha	19	111
MfD	13.05.	O promítání filmu proti muslimům	Geert Wilders a extremismus	negativní	negativní			5		Brno a jižní morava	19	111
MfD	06.05.	Ráno šel pro knížku a večer se vrátil jako muslim	konvertace jednoho Brňáka k islámu	pozitivní	neutrální	Martina Dočkalová		3	Brno	téma dnes	19	106
MfD	25.03.	Křest muslima v přímém přenosu	kontroverze	pozitivní	neutrální	Ladislav Kryzánek		7	Vatikán, Praha	Ze světa	19	71

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	29.03.	Poperme se s tím, co Wildersuv film říká	Geert Wilders a extremismus	pozitivní	negativní	Teodor Marjanovič		10		Názory	19	75
MfD	01.04.	O proměnách islámu se dozvedí Boskovictí	videosál s námětem islámu	neutrální	neutrální	krch		5	Boskovice	Brno a jižní morava	19	77
MfD	08.04.	Výstava přibližuje zákulisí Íránu	náboženská kultura ve fotografiích	pozitivní	neutrální	Martina Malá		5	Kroměříž	Kultura - východní Morava	19	83
MfD	09.04.	Stret civilizací? To je moderní mýtus	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní	Markéta Sanalla		5		Kraj Plzeňský	19	84
MfD	14.04.	Hledá stopy zaniklé kultury	rozhovor s českou archeoložkou,	neutrální	neutrální	Veronika Skálová		5	Brno	Brno a jižní morava	19	88
MfD	15.04.	Hledá stopy zaniklé kultury	česká archeoložka v Sýrii	neutrální	pozitivní	Veronika Skálová		7	Brno	Z celé země	19	89
MfD	19.04.	Knihy, které způsobily rozruch	recenze knih	pozitivní	neutrální			23		scéna - téma	19	93
MfD	02.05.	Rakousko v zrcadle	islám - nepřítel Rakouska	negativní	negativní	Petruška Krčmářová		10		Publicistika	19	103
MfD	03.05.	Propuštěný z Guantánama zabíjel v Iráku	sebevražedný útok	neutrální	negativní	paw		6	Dubaj	Ze světa	19	104
MfD	06.05.	Na muslimy útočil film. A pak i diváci	Geert Wilders a extremismus,	neutrální	negativní	jag		1	Brno	Jižní Morava	19	106

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	21.06.	Stručná mapa dávné nenávisti	Recenze knihy	neutrální	negativní	Marek Čejka		26		kavárna recenze	19	145
MfD	25.08.	Britka Radcliffová dobíhala maraton v slzách	muslimská závodnice na olympiádě	neutrální	negativní	bb		5	Peking	olympiáda	19	199
MfD	18.07.	Letní kina	propagace letních filmů	neutrální	neutrální			5		letní filmová škola	19	167
MfD	28.06.	Magické datum v ponurém Kosovu	reportáž z Kosova	neutrální	negativní	Lucie Suchá		7	Kosovo	Ze světa	19	151
MfD	25.06.	Festival	pozdávka na festival, divadlo	neutrální	neutrální			5		Kultura - Kraj Hradecký	19	148
MfD	21.06.	Drak slaví pul století	pozdávka na festival, divadlo	pozitivní	neutrální	mar		4	Hradec Králové	Kraj Hradecký	19	145
MfD	16.06.	Muslimské ženy se v Al-Kajde hlásí o slovo	ženy v náručí Al-Kajdy	negativní	negativní	Pavel Novotný		9	Brusel, Praha	Ze světa	19	140
MfD	24.07.	Chci mírový proces, ujistil Obama Izrael	volby Barack Obama	pozitivní	neutrální		ČTK	7	Jeruzalém	Ze světa	19	172
MfD	25.07.	Snedí nás za pár let černí Nemci?	střet civilizací, internetová diskuze	pozitivní	negativní	Vladimír Kučera		11		Názory	19	173
MfD	11.08.	Kvůli cemu se válčí	osetský konflikt	neutrální	negativní			6	Jižní Osetie	Ze světa	19	187
MfD	19.08.	Spasitel, který se znelíbil všem	muslimové a politika	neutrální	negativní	Ladislav Kryzánek		6	Islámábád, Praha	Ze světa	19	194
MfD	26.04.	Terorismus, slovo, jež hodne unese	mnohoznačný pojem - terorismus	neutrální	negativní	Marek Čejka		27		Kavárna - esej	19	99
MfD	01.04.	Vražedný kríž? Scénár videofilmu	pohled muslimů na film	pozitivní	negativní			10		Názory	19	77

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	29.03.	Film o Koránu: mnozí si oddechli	Geert Wilders a extremismus	pozitivní	negativní	AP, zah	ČTK	6	Haag	ze světa	19	75
MfD	27.03.	Policisté hledali karikaturu marne	karikatura Mohameda	neutrální	negativní	(rl)		1	Jihlava	Vysočina	19	73
MfD	21.03.	Plakáty s prorokem mizí z ulic	karikatura Mohameda	pozitivní	negativní	(erk)		1	Brno	Jižní Morava	19	69
MfD	20.03.	V Brne kdosi vylepil vtipy s Mohamedem	karikatura Mohameda	neutrální	negativní	(tes)		4	Brno	Z domova	19	68
MfD	08.03.	Muž, který prinutil Harryho k ústupu	muslimové teroristy	pozitivní	neutrální	Milan Vodička		8		Víkend - příloha	19	58
MfD	22.01.	Tati, nech už ty bomby, vzkazuje syn bin Ládinovi	syn bin Ládina žádá otce skrze CNN	pozitivní	negativní	(kro)		7	Káhira	Ze světa	19	18
MfD	19.01.	Syn teroristy Usámy bin Ládina chce být mírotvurcem	syn bin Ládina žádá otce skrze CNN	pozitivní	negativní	kam	AP	7	Káhira/Praha	Ze světa	19	16
MfD	07.01.	Mormoni, mnohoženství a tri králové	vyznání prezidenta	negativní	negativní	Martin Komárek		10		Názory	19	5
MfD	07.01.	Zabijte Bushe, vyzval muslimy American z Al-Kajdy	radikální islám	neutrální	negativní	Pavel Novotný		6	Káhira	Ze světa	19	5
MfD	22.11.	Indie ceká na "obamovský okamžik"	snaha překonat dávnou diskriminaci	neutrální	pozitivní	Shashi Tharoor		26		kavárna-úvaha	19	274
MfD	14.11.	Nenávistí k ostatním ochuzujeme sami sebe	autorka o nenávisti	pozitivní	negativní	Adéla Matoušková		4		Střední Čechy	19	268
MfD	13.11.	Co s Afghánistánem	doba čes. vojáků v Afghánistánu	neutrální	negativní	Jana Hybášková		12		Názory	19	267

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	08.11.	Nesnášenlivosti se nesmí přihlížet	otázka extremismu	pozitivní	negativní	Markéta Sanalla		4		Kraj Plzeňský	19	263
MfD	07.11.	Třetí svět zbožňuje internet. Je to okénko na Západ.	internet a muslimové	pozitivní	neutrální	Barbora Baroňová		23		Relax jinak	19	262
MfD	06.11.	Muž pronásledovaný štěstím	kandidatura Baracka Obamy	neutrální	pozitivní	Kamil Struha		3	Miami	Obama prezidentem	19	261
MfD	27.10.	Zemřel populární zpěvák Magomajev	muslimský zpěvák zemřel	neutrální	negativní		ČTK	6	Moskva	Kultura	19	253
MfD	27.10.	Na mešitu nastríkali protiislámský nápis	útok na brněnskou mešitu	neutrální	negativní		ČTK	5	Brno	Volby 2008	19	253
MfD	20.10.	Ind podpálil devcátko kvůli namalovaným rtum	ultrakonzervativní muslim ublížil děvčátku	negativní	negativní		IDNES.cz	9	Džajpur	Ze světa	19	247
MfD	01.03.	Výstava karikatur v Berlíně celí hrozbám	rozhořčení muslimové se bouří kvůli výstavě karikatur	neutrální	negativní		ČTK	8	Berlín	Ze světa	19	52
MfD	26.02.	Írán a Sýrie otevřene oslavují vraha	zemřel terorista	neutrální	negativní	Barry Rubin		11		Názory	19	48
MfD	19.02.	Nepokoje v Dánsku trvají už osm dnu	karikatura Mohameda	neutrální	negativní		ČTK	7	Kodaň	Ze světa	19	49
MfD	04.02.	Karikaturista Kemel má rád orlí nosy, kníry, pleše	rozhovor s karikaturistou	pozitivní	neutrální	Martina Buláková		15		Kultura	19	29
MfD	06.09.	Proc se "šílený pes" stal přítelem Ameriky		pozitivní	negativní	Pavel Novotný		10		Názory	19	210
MfD	09.02.	Jedte do Číny a pocítíte, co je to jiný svět		neutrální	negativní	Marek Čejka a Dáša Nedorostková		31		Scéna - příloha	19	34

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	09.04.	Stret civilizací? To je moderní mýtus	Geert Wilders a extremismus	neutrální	negativní	Markéta Sanalla		5	Plzeň	Kraj Plzeňský	19	84
MfD	14.04.	Rytířské řády, to je dnes atraktivní téma	rytířský řád - templáři	neutrální	neutrální	sol		3	Hodonín	téma dnes	19	88
MfD	14.04.	Pivovar začne vyvážet pivo "pro muslimy"	oivo v Černé Hoře	neutrální	neutrální		ČTK	4	Černá Hora	Brno a Jižní Morava	19	88
MfD	03.05.	Film a náladová společnost		pozitivní	negativní	Robert Klos		2		Jižní Morava	19	104
MfD	07.06.	Více takových Kocek pro Ilonu Csákovou		neutrální	neutrální	Vladimír Vlasák		24		scéna - hudba	19	133
MfD	06.05.	Jsem mnich a podnikám	církevní duchovní	neutrální	neutrální	Luděk Navara		12		Publicistika	19	106
MfD	07.05.	Šedesát let pochyb	oslavy židovského státu	neutrální	negativní	Nataša Dudinská		12		Publicistika	19	107
MfD	07.05.	S demokracií se obchodovat nesmí	"vyvážení" demokracie	negativní	neutrální	Jan Zámečník		4		kraj Pardubický	19	107
MfD	10.05.	Izraelsko-palestinské šedesátiny: svety vedle sebe a pro sebe, mír je zatím v nedohlednu	oslavy židovského státu	negativní	pozitivní	Marek Čejka		26		Kavárna - výroci: 60 let Izraele	19	109
MfD	12.05.	V Bejrútu vypukly nové boje	boje u šíitů	neutrální	negativní		ČTK. AFP	9	Bejrút	Ze světa	19	110
MfD	12.05.	Pozor na jazyk	blud a politická korektnost	negativní	neutrální	Jan Jandourek		12		Publicistika	19	110
MfD	12.05.	Zmizelé Turnovsko	cestování	neutrální	neutrální			4		Kraj Liberecký	19	110
MfD	20.05.	Usáma se už okoukal. Ale to neznamená, že není	Usáma a mediální obraz	pozitivní	negativní	Milan Vodička		10		Názory	19	117

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	31.05.	Mezi prebalováním píše o Kábulu	reportáž o novinářce	pozitivní	neutrální	Václav Koblenc		3		Jižní Čechy	19	127
MfD	02.06.	V Praze se objevily karikatury Mohameda	karikatury proroka Mohameda v Praze	neutrální	negativní		IDNES.cz	5	Praha	Z domova	19	128
MfD	06.06.	Turecký soud odmítl šátky na univerzitách	nošení šátků na akad.půdě	neutrální	negativní		Reuters	6	Ankara	Ze světa	19	132
MfD	06.06.	Vnucku otci do Itálie nedáme	dcera si vzala muslima	negativní	negativní	Václav Janouš		2	Bělčice	Jižní Cechy	19	132
MfD	07.06.	CO SI PRECÍST	Mark Twain	neutrální	neutrální			29		scéna - knihy	19	133
MfD	09.06.	Když zešílet, tak v Jeruzaléme	střet náboženství	negativní	negativní	Pavel Novotný		8	Jeruzalém	Ze světa	19	134
MfD	09.06.	Písen mi napsal i John Lennon	rozhovor s pákistánským spisovatelem	neutrální	neutrální	Alice Horáčková		5	Praha	kultura	19	134
MfD	13.06.	Osud rodu Srnu byl těžký. Ted jej rozsvítil úspěšný syn	příběh fotbalisty	pozitivní	negativní	nem		7	Klagenfurt	fotbal	19	138
MfD	19.06.	FOTO - VÝSTAVA	muslim a Arab	pozitivní	neutrální			5		Kultura	19	143
MfD	20.06.	Taxi, Hadží Ismael a Francie versus Nizozemsko	šofér muslimského vyznání	negativní	neutrální	Iva Pekárková		9		Názory	19	144
MfD	23.06.	Pravda nikoho nezajímá, tvrdí chorvatská autorka	jugoslávská válka i komunismus, spisovatelka	pozitivní	negativní	Alice Horáčková		5	Praha	kultura	19	146

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	25.06.	Komu fandí Turci v Německu	turecká komunity v Německu	neutrální	negativní	Alena Daňková		6	Mnichov	Ze světa	19	148
MfD	14.11.	Černá a bílá? Podivné měřítko hodnot		pozitivní	negativní	Václav Šafařík		4		Brno a Jižní Morava	19	268
MfD	25.01.	Ceši ve válce očima fotoreportéru	pohled na muslimy ve fotografiích	neutrální	neutrální	(jit)		3	Mladá Boleslav	Mladoboleslavsko	19	21
MfD	24.01.	Zed padla, lidé o závod nakupují	vojenské pásmo Gazy	neutrální	negativní	Pavel Novotný		6	Rafáh/Praha	Ze světa	19	20
MfD	02.01.	Důležitá je vnitřní harmonie se svým svědomím	teror Bombaji	neutrální	neutrální	Pavel Pechoušek		3	Plzeň	Kraj Plzeňský	19	1
MfD	17.05.	Kromě nás je vše od dábla	co je islám	negativní	neutrální	Karel Černý		26		recenze	19	115
MfD	10.04.	Brno povede k titulu hvezda z Mali	fotbalová záležitost	neutrální	negativní	Zdeněk Meitner		5	Brno	sport	19	85
MfD	29.12.	Tolerance a nenávisť	přívrženci islámu	pozitivní	negativní	Jan Pirk		2		Praha	19	302
MfD	23.12.	Co Čech, to knihomil	žebříčky největších čtenářů	pozitivní	neutrální	Luděk Navara		16		Publicistika	19	300
MfD	22.12.	Sovětská mapa světa		neutrální	negativní	Milan Vodička		9		Publicistika	19	299
MfD	17.12.	I mně ujedou nervy...	královehradecký biskup	neutrální	neutrální	Jan Gazdík		19	Hradec Králové	Publicistika	19	295
MfD	13.12.	Belgie: proslulá islamistka plánovala teror	muslimové a internet	neutrální	negativní	Pavel Novotný		6	Brusel/Praha	ze světa	19	292
MfD	20.12.	Majitel Steauy vyhodil muslima, nosil smůlu	turecký trenér vyhodil muslima, nosil smůlu	neutrální	negativní		ČTK	12	Bukurešť	sport	19	298

MLADÁ FRONTA DNES 2008

Period.	Datum	název	hlavní téma	hodnocení	kontext	autor	zdroj	str.	místo určení	rubrika	ročník	číslo
MfD	04.12.	Policie odmítla trestní oznámení muslimů	trestní oznámení muslimů na NS	neutrální	negativní		ČTK	2	Brno	Brno	19	284
MfD	04.12.	Der, die, das, němčinu spas	úřední jazyk	neutrální	neutrální	Lucie Suchá		7	Berlín/Praha	Ze světa	19	284
MfD	18.12.	Křesťané diskutují o soužití s muslimy	pozvánka na dnešní přednášku v mešitě	neutrální	neutrální	(Krch)		4	Brno	Brno	19	296
MfD	16.12.	Fandím a věřím, napsal čtenářům biskup Cikrle	křesťaně a muslimové	neutrální	neutrální	(Dmk)		1	Brno	Brno	19	294
MfD	31.12.	Komu se hodí izraelský útok na Hamas	izraelský útok do pásma Gazy	neutrální	negativní	Pavel Novotný		6	Praha	Ze světa	19	304
MfD	30.12.	Reakce světa: výzvy ke klidu i k vymazání Izraele	izraelský útok do pásma Gazy	pozitivní	negativní	(Luc)	ČTK, Reuters	6	Gaza/Praha	Ze světa	19	303
MfD	30.12.	Írán sbírá dobrovolníky do války proti Izraeli	izraelský útok do pásma Gazy	neutrální	negativní			6	Teherán/Washington	Ze světa	19	303
MfD	29.12.	Odepsaná Gaza potřebuje pomoc	izraelský útok do pásma Gazy	neutrální	negativní	Pavel Novotný		8		Ze světa	19	302
MfD	29.12.	V Gaze vládne chudoba a zbraně	izraelský útok do pásma Gazy	neutrální	negativní	Kamil Struha		6	Praha	Ze světa	19	302
MfD	27.12.	Královna v. Ahmadínežád	vánoční řeč v Británii	neutrální	negativní	Pavel Novotný		6	Londýn/Praha	Ze světa	19	301
MfD	18.12.	Korejská herečka dostala podmínku za nevěru		negativní	negativní	Pavel Novotný		6	Soul/Praha	Ze světa	19	296
MfD	17.12.	Vrhač bot zastínil i bin Ládina	hod boty na Bushe	pozitivní	negativní	Ladislav Kryzánek		6	Bagdád/Praha	Ze světa	19	295